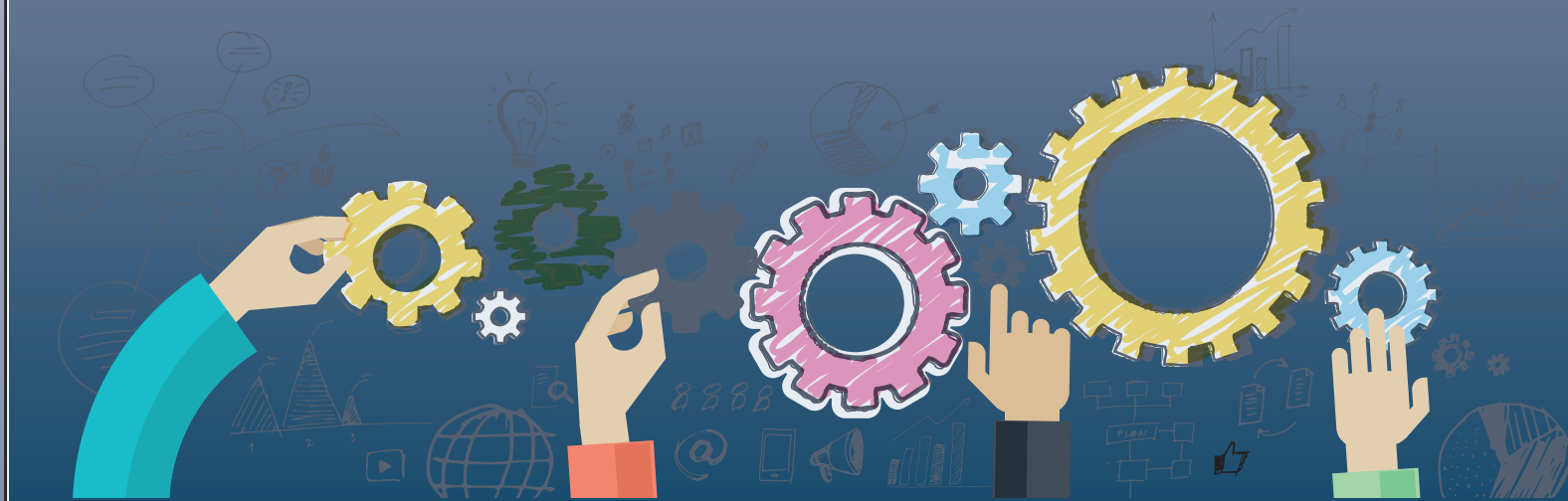

SCIENTIA
VINCES Platform

ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «БЕРДЯНСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ»

СТРАТЕГІЧНИЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ

до 2027 року

Стратегічний та інвестиційний план розвитку Бердянського машинобудівного професійного ліцею підготовлений Аналітичним центром ГО «СВ-Платформа» в межах діяльності Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу.

Думки, погляди та вислови, викладені в цій публікації, належать авторам і не обов'язково відображають офіційну позицію Програми ООН із відновлення та розбудови миру або Європейського Союзу. Будь-яку частину дослідження не можна відтворити або використати в жодний спосіб без відповідного посилання на першоджерело і Програму ООН із відновлення та розбудови миру. Повне відтворення тексту дослідження в будь-якій формі можливе лише з письмової згоди Програми ООН із відновлення та розбудови миру.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують дванадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії.

Авторський колектив:

Валерій Кокоть, експерт, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа»

Микола Барановський, експерт, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа»

Олександра Бородієнко, експертка, Аналітичний центр ГО «СВ-Платформа»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
I. МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ	5
II. СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ РОЗВИТКУ БЕРДЯНСЬКОГО МАШИНОБУДІВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ.....	8
III. SWOT- АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БЕРДЯНСЬКОГО МАШИНОБУДІВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ	20
IV. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЛІЦЕЮ.....	26
V. СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ	27
VI. ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ	28
VII. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН	37
VIII. МОНІТОРИНГ І ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ	38
ДОДАТКИ	39
Додаток 1. Склад учасників процесу стратегування розвитку Ліцею	39
Додаток 2. Профіль Бердянського машинобудівного професійного ліцею.....	41
Додаток 3. Інвестиційні потреби Ліцею	62
Додаток 4. Опитування учасників освітнього процесу	64
Додаток 5. Опитування роботодавців	81

ВСТУП

Цей Стратегічний та інвестиційний план визначає стратегічне бачення, стратегічні та операційні цілі, а також заходи щодо розвитку Бердянського машинобудівного професійного ліцею до 2027 року.

Орієнтирами для розроблення цього документу довгострокового планування слугували європейські та загальнонаціональні підходи до розвитку професійної (професійно-технічної) освіти, що визначені в Угоді про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, щодо співробітництва у галузі професійної освіти та навчання, підвищення кваліфікації впродовж трудової діяльності/життя; Указах Президента України від 30 березня 2021 р. № 130/2021 «Про пріоритетні заходи розвитку професійної (професійно-технічної) освіти» та від 30 вересня 2019 р. № 722 «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року»; Програмі діяльності Кабінету Міністрів України, яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 471; Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р; Державній Стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року № 695.

Цим Планом передбачено здійснення модернізації матеріально-технічної бази Ліцею, підвищення якості та урізноманітнення спектру освітніх послуг для навчання впродовж життя з рівними можливостями для всіх, забезпечення ефективної взаємодії зі всіма заінтересованими сторонами.

Втілення цього Плану сприятиме перетворенню Ліцею на конкурентоспроможний навчальний заклад професійної освіти в Бердянському регіоні.

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ

Розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» до 2027 року здійснено відповідно до положень Стратегічного плану розвитку регіональної системи професійної (професійно-технічної) освіти Запорізької області на 2021-2027 роки, який затверджено розпорядженням голови Запорізької облдержадміністрації № 612 від 31.12.2020 № 612¹, а також пріоритетів Стратегії розвитку міста Бердянська на період до 2027 року² в частині формування сприятливого бізнес-середовища та розвитку трудового потенціалу.

Орієнтирами для розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку закладу слугували європейські та загальнонаціональні підходи та тенденції до розвитку професійної (професійно-технічної) освіти, що визначені статтею 432 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами³, щодо співробітництва у галузі професійної освіти та навчання, підвищення кваліфікації впродовж трудової діяльності/життя; Указами Президента України від 30 березня 2021 р. № 130/2021 «Про пріоритетні заходи розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»⁴ та від 30 вересня 2019 р. № 722 «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року»⁵; Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 471⁶; Концепцією реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 419-р⁷; Державною Стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 року № 695⁸.

Важливим чинником для вибору методології розроблення Стратегічного плану розвитку та інвестицій ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» (далі - Ліцей) стала необхідність посилення конкурентоспроможності закладу в сфері підготовки здобувачів робітничих професій та надання послуг щодо професійної освіти дорослим протягом всього життя.

Процес розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку передбачає реалізацію трьох етапів з відповідними завданнями (Табл. 1.1.).

Для аналізу інформації **використано низку методів**, зокрема:

- метод статистичного аналізу;
- метод мозкового штурму для визначення перспективних напрямків розвитку навчального закладу;
- метод оцінки 3600;
- метод опитування;
- метод фокус-груп;
- метод узагальнень.

1 https://www.zoda.gov.ua/files/WP_Article_File/original/000151/151313.pdf

2 <https://bmr.gov.ua/index.php?id=34>

3 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

4 <https://www.president.gov.ua/documents/1302021-38149>

5 <https://www.president.gov.ua/documents/722019-29825>

6 <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/programa-diyalnosti-uryadu>

7 <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyi-realizaciyi-derzhavnoyi-politiki-u-sferi-profesijnoyi-profesijno-tehnichnoyi-osviti-su-chasna-profesijna-profesijno-tehnichna-osvita-na-period-do-2027-roku-i-120619>

8 <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>

Застосування зазначених вище методів дозволило не лише оцінити якість та змістовне наповнення навчально-методичних комплексів різних робітничих професій, на яких спеціалізується заклад, але й проаналізувати можливості для онлайн-навчання; систему моніторингу працевлаштування випускників; співпрацю з роботодавцями та бізнес-асоціаціями, а також взаємодію зі службою зайнятості, органами місцевого самоврядування та іншими заінтересованими сторонами.

Як результат, було визначено ключові проблеми розвитку закладу; перспективні напрями підготовки робітничих кадрів для регіону та запропоновано стратегічні та операційні цілі для розвитку закладу, а також розроблено інвестиційний план для їх досягнення.

В процесі розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Ліцею було забезпечено взаємодію з **ключовими заінтересованими сторонами**:

- Запорізький обласний та Бердянський міськрайонний центри зайнятості;
- Місцеві бізнес-асоціації;
- Базові підприємства та інші роботодавці;
- Бердянська міська рада;
- Департамент освіти та науки Запорізької облдержадміністрації;
- Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Запорізькій області;
- Незалежні експерти з питань П(ПТ)О;
- Міжнародні донори.

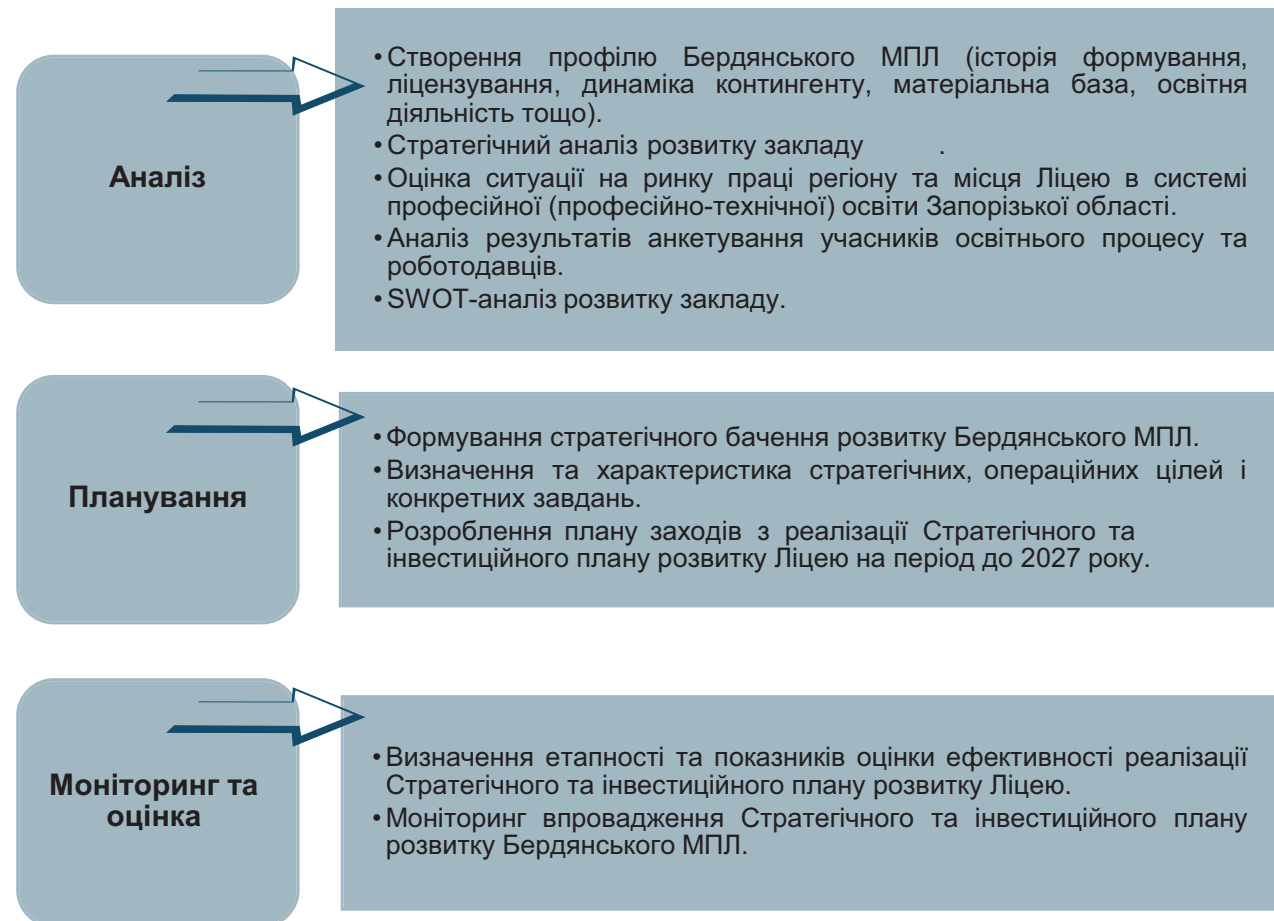

Рисунок 1.1. Етапи розроблення Стратегічного та інвестиційного плану

Основними джерелами інформації для розроблення Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Ліцею стали власні статистичні та аналітичні матеріали закладу, результати опитувань, відповідна статистика та наявні дослідження регіонального ринку праці та системи професійно-технічної освіти Запорізької області. Зокрема, Комплексний аналіз системи професійної освіти в Запорізькій області та її відповідності потребам регіонального ринку праці⁹ (2019), який було проведено в рамках Програми ООН із відновлення та розбудови миру в Україні.

До процесу стратегування були залучені керівники, майстри виробничого навчання і викладачі закладу та представники роботодавців (див. Дод.1).

Методичне забезпечення, консультаційний супровід, експертизу зі стратегічного та інвестиційного планування, а також написання та оформлення Стратегічного та інвестиційного плану було здійснено експертами Аналітичного центру Громадської організації «СВ-Платформа» за фінансової підтримки ПРООН в Україні.

⁹ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/comprehensive-analysis-of-the-vocational-in-zaporizhzhia-oblast.html>

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ БЕРДЯНСЬКОГО МАШИНОБУДІВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ

Цей стратегічний аналіз розвитку Державного навчального закладу «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» здійснено шляхом опрацювання зведеної статистичної інформації та інших даних зі сформованого профілю закладу (Дод. 2), результатів оцінки ситуації на регіональному ринку праці та ролі Ліцею в системі професійної (професійно-технічної) освіти Запорізької області, а також результатів анкетування учасників освітнього процесу (Дод. 4) та роботодавців (Дод.5).

Державний навчальний заклад «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» підпорядковується Міністерству освіти і науки України та є одним із 29 закладів професійної (професійно-технічної) освіти Запорізької області, має другий атестаційний рівень.

В сучасному вигляді Ліцей утворено у 2015 році згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 01.12.2015 № 1256 шляхом приєднання ДНЗ «Бердянський професійний ліцей». Правонаступником всіх прав та обов'язків реорганізованого закладу став ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей».

Ліцей має ліцензії на право здійснювати допрофесійну підготовку, загальноосвітню підготовку, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітників і незайнятого населення за 18-ма робітничими професіями. Фактично підготовка здійснюється за 9-ма професіями.

Ліцей розміщується в комплексі спеціально запроєктованих споруд та займає площу 4,1 га та 3,7 га за двома адресами, де розташовані 21 аудиторія, 4 комп'ютерних класи, спортивна, тренажерна зали, актові зали, спортивний майданчик, стадіон, бібліотека, медичний пункт, їдальня, гуртожиток. Фактична наповнюваність Ліцею в 2020 р. становить трохи більше 26% від проектної потужності на 720 здобувачів. Обсяг регіонального замовлення прийому учнів на 2019-2020 н.р. був виконаний на 93,4% і становив 155 осіб.

Недостатня завантаженість приміщень потребує, з одного боку, додаткових витрат для їх утримання, з іншого – може слугувати основою для розширення контингенту здобувачів за наявними та новими робітничими професіями, а також надання освітніх та інших послуг для 8 громад Бердянського району із загальною чисельністю населення близько 181 тис. осіб.

Ліцей є власником нерухомого майна, яке розміщується на 4.1 га в м Бердянську на вул. В. Довганюка, 76 та на 3,7 га на вул. Баха 41:

Адреса	Майно
вул. В. Довганюка, 76	Навчальний корпус 1 – 2427 кв.м
	Спортивна зала площею - 276 кв.м
	Спортивний майданчик - 1250 кв.м
	Футбольне поле - 4800 кв.м
	Гандбольне поле - 800 кв.м
	Баскетбольний майданчик – 288 кв.м
	Автодром – 7790 кв.м
	Бібліотека – 154 кв.м
Вул. Баха, 41	Читальна зала – 146 кв.м
	Навчальний корпус 2 – 1300 кв.м
	Спортивна зала - 282 кв.м
	Побутовий корпус – 1968 кв.м
	Гуртожиток – 2670 кв.м на 300 місць
	Актова зала – 437 кв.м
	Їдальня – 360 кв.м
	Медичний кабінет – 50 кв.м
Навчально-виробничі майстерні – 2423 кв.м	

Формування контингенту здобувачів Ліцею здійснюється відповідно до регіонального замовлення за денною формою навчання, в т.ч. за договорами з підприємствами – замовниками кадрів. Здобувачі навчаються на основі базової загальної середньої освіти та отримують повну середню освіту.

Ліцей є одним із 18 закладів П(ПТ)О Запорізької області, контингент яких перевищує показник у 300 здобувачів освіти.

За останні п'ять років найменша кількість прийнятих на навчання учнів була у 2019 році і становила 169 осіб, найбільша – у 2016 та 2017 роках, і становила по 209 учнів. Зменшення прийому у 2020 році в порівнянні з 2016 роком склало 6,7 відсоткових пунктів. План прийому учнів на навчання доводиться Департаментом освіти та науки Запорізької облдержадміністрації. У 2019 та 2020 роках планові показники прийому значно знизилися – на 32,2% та 24,5% відповідно стосовно 2016 року (Таб. 2.1). Зменшення планових показників було насамперед спричинено невиконанням доведеного плану прийому у 2018 році на 31,4 %. Це можна пояснити як процесами депопуляції регіону та відтоком населення, так й недостатньою профорієнтаційною роботою щодо формування контингенту Ліцею та недосконалістю планування.

Табл. 2.1. Динаміка контингенту здобувачів професійно-технічної освіти

№ з/п	Показники	Роки					Зменшення/ збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		2016	2017	2018	2019	2020	
1.	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб	510	462	426	411	406	-20,4
2.	Прийнято учнів на початок навчального року, осіб	209	209	168	169	195	-6,7
3.	План прийому на початок року, осіб	245	245	245	166	185	-24,5
4.	Виконання плану прийому, %	85,3	85,3	68,6	101,8	105,4	23,6

№ з/п	Показники	Роки					Зменшення/ збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		2016	2017	2018	2019	2020	
6	Кількість учнів, які проходять первинну професійну підготовку з отриманням повної загальної середньої освіти, осіб	355	296	300	305	321	-9,6
7	Кількість здобувачів, які проходять первинну професійну підготовку без отримання повної загальної середньої освіти, осіб	155	166	126	106	85	-45,2

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання та перепідготовка робітничих кадрів у Бердянському ЦПТО ведеться за 9 окремими та комбінованими професіями (Табл. 2.2.). При цьому, підготовка робітничих кадрів в Запорізькій області здійснюється за 83 професіями за 19 напрямками господарської діяльності для 6 галузей економіки: промисловість, торгівля і громадське харчування, будівництво, сільське господарство, транспорт, побутове обслуговування населення.

За всіма напрямками, окрім професій електротехнічного виробництва, впродовж чотирьох років зменшувалася кількість здобувачів. Найбільше скорочення сталося в професіях автомобільного транспорту – 31%. Суттєвим є також скорочення контингенту здобувачів у категорії «Загальні професії для всіх галузей економіки» – 20%. Кількість же здобувачів, які отримували професії електротехнічного напрямку, навпаки, збільшилася за останні роки на 64%. З одного боку зростання попиту на професії електротехнічного напрямку на регіональному ринку праці визначається пошуканням діяльності машинобудівних підприємств як основних замовників, а з іншого – старінням наявних кадрів та відтоком їх на роботу в інші регіони та за кордон.

Серед окремих спеціальностей найбільшу позитивну динаміку показують професії «Верстатник широкого профілю (зростання в 2,3 р.), «Електрозварник. Коваль ручного кування» (189,8%), «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів. Водій автотранспортних засобів категорії «С» (59,6%).

Протилежні тенденції характерні для професій «Оператор комп'ютерного набору. Адміністратор» (-78,4%), «Оператор комп'ютерного набору. Офісний службовець» (- 53,4%). Частково втрати контингенту на цих професіях покриваються шляхом відкриття нових спеціальностей. Так, у 2020 році здійснено набір здобувачів на спеціальність «Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин». Позитивну динаміку набору має спеціальність «Адміністратор. Офісний службовець (бухгалтерія)». Аналіз динаміки контингенту здобувачів в розрізі окремих професій свідчить про те, що Ліцею певною мірою вдається враховувати кон'юнктуру місцевого ринку праці, але питання збереження контингенту лишається актуальним.

Наразі Ліцей вже має досвід швидкого корегування своїх планів для забезпечення відповідності підготовки робітничих кадрів з урахуванням кон'юнктури ринку. Зокрема, реагуючи на зростання попиту на носіїв професій електротехнічного напрямку з боку роботодавців, навчальний заклад збільшив контингент здобувачів цього фаху.

Для досягнення результативності освітнього процесу, відповідності рівня навчальних досягнень здобувачів із загальноосвітньої підготовки державним освітнім стандартам в Ліцеї існує система керівництва і контролю на кожному рівні управління, продумана організація праці всього педагогічного колективу, вироблені єдині педагогічні вимоги.

Табл. 2.2. Характеристика напрямків і спеціальностей, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів

№ з/п	Показники	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб					Зменшення/ збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		Роки					
		2016	2017	2018	2019	2020	
1. Загальні професії електротехнічного напрямку		108	117	119	165	177	+63,9
1.1.	Верстатник широкого профілю	20	23	21	43	45	225,0
1.2.	Електрогазозварник	39	38	34	46	39	0,0
1.3.	Електрогазозварник. Коваль ручного кування	49	56	64	76	93	189,8
2. Загальні професії для всіх галузей економіки		216	182	168	133	173	-20,0
2.1.	Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	22	15				-
2.2.	Оператор комп'ютерного набору; адміністратор	88	63	23	-	19	-78,4
2.3.	Оператор комп'ютерного набору; офісний службовець (бухгалтерія)	58	68	49	47	27	-53,4
2.4.	Адміністратор; офісний службовець (бухгалтерія)	-	-	52	62	65	-
2.5.	Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин					13	-
2.6.	Оператор комп'ютерного набору; Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	48	36	44	24	49	2,1
3. Автомобільний транспорт		171	137	109	112	118	-31,0
3.1.	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	119	68	40	36	35	-70,6
3.2.	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів; водій автотранспортних засобів категорії «С»	52	69	69	76	83	59,6
4. Швейне виробництва		14	23	23	22		-
4.1.	Кравець	14					-
4.2.	Швачка		23	23	22		-
Разом		509	459	419	432	468	-8,1

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О закладу здійснюється згідно з відповідними критеріями, які затверджено наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13.04.2011 №329, зареєстровано Міністерством юстиції України 11 травня 2011 р. за №566/19304.

Упродовж 2017-2020 років достатній рівень навчальних досягнень із професійної підготовки мали в середньому половина здобувачів, високий рівень в різні роки коливається в межах 14-19,4%. При

цьому, частка учнів, які не склали ЗНО, є досить високою і має тенденцію до збільшення. Зокрема, в 2020 р. вона становила 47%, що обумовлює необхідність покращання якості навчання за загально-освітнім напрямом

Кількість випускників Ліцею за останні п'ять років зазнала скорочення майже удвічі (Табл. 2.3). Протягом останніх років відбулося й зменшення кількості учнів, які навчаються за договорами із роботодавцями. Зменшення кількості випускників визначається насамперед зменшенням попиту на фахівців на регіональному ринку праці внаслідок скорочення обсягів виробництва. На спад економічної діяльності в Бердянському регіоні окрім загальнонаціональних проблем впливає близькість до військових дій на сході України.

Загалом **динаміка працевлаштованих** після навчання випускників Ліцею є досить сталою, коливання по роках не перевищують 8%. Задokumentований рівень працевлаштування випускників Ліцею у 2020 р. склав 70,5%. При цьому, зважаючи на наявність тіньової зайнятості та високий попит на носіїв робітничих професій в регіоні, реальний рівень цього показника може бути вищим

Табл. 2.3. Динаміка випускників із зазначенням рівня працевлаштування за 2016-2020 роки

№ з/п	Показники	Роки					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		2016	2017	2018	2019	2020	
1.	Кількість підготовлених (випущених) кваліфікованих робітників, осіб	269	235	207	172	146	-45,7
2.	Частка випускників, які працевлаштувалися, %	75,8	76,6	78,3	77,3	70,5	-7,0
3.	Частка непрацевлаштованих випускників, які навчалися за договорами з роботодавцями (підприємствами), а саме:	24,2	23,4	21,7	22,7	29,5	21,9
	- навчання в ВНЗ;	7,8	7,2	7,7	12,2	11,7	
	- призвані до ЗСУ;	4,5	5,1	5,3	4,1	10,3	
	- декретна відпустка;	5,6	4,3	6,3	3,5	2,7	
	- зміна місця проживання;	4,8	5,9	1,4	2,3	2,7	
	- за хворобою;	1,1	0,9	1	0,6	0,7	
	- диплом із самостійним працевлаштуванням	0,4	0	0	0	1,4	
4.	Частка випускників, які працевлаштувалися за отриманим фахом, %	75,8	76,6	78,3	77,3	70,5	-7,0

Досить сталим протягом останніх років залишається відсоток випускників, працевлаштованих за фахом - від 70,5% до 78,3%. При цьому, третина випускників, які навчалися на замовлення роботодавців, не були працевлаштовані до замовників навчання. Навчальний заклад обліковує таких випускників та зазначає причини їх непрацевлаштування, зокрема, декретна відпустка, зміна місця проживання, стан здоров'я тощо.

Здебільшого, отримані випускниками Ліцею професійні знання та навички, дозволяють їм працевлаштуватися як найманим працівникам. Разом з тим, можливості для самозайнятості у випускників залишаються обмеженими через брак підприємницьких знань: фінанси, маркетинг, ризики, податкова звітність тощо. Відповідно, для посилення конкурентоспроможності випускників на регіональному ринку праці є потреба в запровадженні в Ліцеї прикладного курсу з підприємництва з програмою наставництва та стажування в наявних бізнесах регіону для розвитку підприємливості у здобувачів. Це

черговий раз визначає непересічну важливість налагодження та підтримки ефективних комунікацій і співпраці між Ліцеєм та місцевим бізнесом.

Окрім первинної підготовки робітничих кадрів Ліцей надає освітні послуги з перепідготовки та підвищення кваліфікації дорослого населення за 7 спеціальностями. Зважаючи на істотні коливання кількості дорослих, що проходили перепідготовку та підвищення кваліфікації на базі Ліцею протягом окремих років, цей процес не є усталеним і потребує вдосконалення. Зокрема, до перепідготовки та підвищення кваліфікації було залучено 31 особу у 2018 році, 4 особи – у 2019, та 5 осіб - у 2020 році. Спеціальностями, що мали найбільший попит, були: Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування (підготовлено 15 фахівців), кравець (9 фахівців) та адміністратор (3 фахівці).

Зміст робочих навчальних планів і програм загальнопрофесійної та професійно-теоретичної підготовки в Ліцеї відповідає Державним стандартам ПТО з урахуванням пропозицій замовників кадрів з тих навчальних предметів, що формують відповідні професії. Разом з тим, підготовка за окремими професіями здійснюється на застарілому обладнанні, що часто унеможлиблює початок самостійної роботи (без донавчання на робочому місці) випускників Ліцею після завершення навчання.

Процес підготовки кваліфікованих робітників здійснюється згідно з кваліфікаційними характеристиками по кожній ліцензованій професії. Зміст знань і умінь учнів визначається навчальними програмами, які розроблені з урахуванням особливостей регіону та потреб ринку праці. Для організації виробничого навчання використовуються навчально-виробничі майстерні, а виробничу практику учні проходять на підприємствах міста Бердянська та інших населених пунктів.

Разом з тим Ліцей практично не використовує законодавчо надане право на проведення вхідного контролю за ліцензованими професіями для виявлення знань, умінь та навичок певного рівня професійної кваліфікації осіб для побудови індивідуальних планів навчання для отримання нових кваліфікацій або їх підвищення. Застосування інструментів вхідного контролю може покращити орієнтованість структури і змісту професійно-технічної освіти Ліцею на потреби ринку праці та сучасні економічні виклики, доступність та безперервність освіти протягом усього життя для мешканців Бердянського регіону.

Окрім цього, це сприятиме покращанню іміджу Ліцею як орієнтованого на потреби ринку надавача освітніх послуг, диверсифікує спектр освітніх послуг та джерел фінансування діяльності закладу.

Навчально-виробничу діяльність Ліцей здійснює відповідно до Плану роботи педагогічного колективу на навчальний рік, який відповідає вимогам Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.05.2006 № 419.

В Ліцеї організоване п'ятиденне навчання з максимальним тижневим навантаженням здобувачів освіти до 36 годин при денному навантаженні 8 академічних годин теоретичного навчання або 6 годин – виробничого. Навчальний рік складається з 40 навчальних тижнів. Навчання відбувається в одну зміну.

Навчальний процес здійснюється з використанням 22 кабінетів, 13 майстерень, 13 лабораторій, 4 комп'ютерних класів, зайнятість яких визначається розкладом занять. Розклад враховує також навчальні плани з кожної професії, педагогічне навантаження та режим роботи підприємств та організацій, де здобувачі освіти проходять виробниче навчання і практику.

Наразі відбувається осучаснення навчально-виробничої діяльності Ліцею, яке здебільшого здійснюється фрагментарно. Ця фрагментарність є наслідком відсутності комплексної концепції модернізації закладу, обмежених фінансових ресурсів та недостатньої взаємодії з роботодавцями та іншими заінтересованими сторонами.

Навчально-методична робота в Ліцеї здійснюється відповідно до єдиного плану методичної роботи на навчальний рік, наказів директора про організацію навчально-виробничої та методичної роботи на навчальний рік, розділами річного плану Ліцею.

Основні напрямки методичної роботи: робота педагогічної ради, методичних комісій; інструктивно-методичні наради; проведення відкритих уроків, конкурсів професійної майстерності, предметних олімпіад; підвищення професійної майстерності.

З вересня 2019 року колектив Ліцею працює над методичною темою: «Формування професійних компетентностей здобувачів освіти шляхом упровадження новітніх технологій».

Для забезпечення належних умов для організації та проведення методичної роботи, реалізації поставленої мети та завдань у Ліцеї створений і функціонує методичний кабінет. В ньому зосереджені інформаційні, методичні, нормативні матеріали, матеріали кращого досвіду педагогічних працівників, зразки планувальної та звітної документації, дидактичних, наочних матеріалів тощо.

Навчально-виховна робота в Ліцеї включає такі основні напрямки: національно-патріотичне виховання, морально-правове виховання, утвердження принципів загальнолюдської моралі, художньо-естетичне виховання, трудове виховання, професійно-технічне навчання і виховання, соціальний захист здобувачів освіти, виховання фізичної культури, сексуальне виховання, екологічне виховання.

Позаурочна діяльність здійснюється через мережу гуртків, секцій, запланованих загальноліцейних заходів. Психолого-педагогічний та соціально-педагогічний супровід учнів здійснюють практичний психолог та соціальний педагог.

В закладі є учні з груп ризику із девіантною поведінкою, які потребують додаткової адаптації в колективі. Цим займаються класні керівники, майстри виробничого навчання за участі психолога, соціального педагога та Ради учнівського самоврядування.

Майже 37% контингенту здобувачів складають діти-сироти, учні з малозабезпечених і багатодітних родин, учні з неповних сімей. Дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування надається стипендія згідно з порядком виплати стипендії, матеріальна допомога, безплатне харчування, грошова компенсація за харчування у вихідні та святкові дні. Всім здобувачам, які мають потребу в житлі, надається гуртожиток.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу реалізується завдяки створенню на робочих місцях безпечних умов праці, безпечної експлуатації обладнання, нейтралізації дії шкідливих і небезпечних виробничих факторів на організм людини.

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» в Ліцеї створена служба з охорони праці у такому складі: керівник служби – заступник директора з навчально-виробничої роботи; відповідальний за пожежну та електробезпеку – заступник директора з адміністративно-господарчої роботи; відповідальні за охорону праці при здійсненні навчально-теоретичної та навчально-практичної підготовки.

Для навчальних кабінетів, лабораторій та майстерень розроблені інструкції з безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки. Такі ж інструкції розроблені для всіх видів обладнання. З усіх професій на кожну тему виробничого навчання розроблені інструкції з охорони праці.

Для забезпечення безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Ліцеї облаштовано постійне локальне відеоспостереження навчального корпусу, частково гуртожитку та виробничих майстерень з метою оперативного реагування на можливі ризики для учасників навчально-виробничого процесу.

У Ліцеї вчасно проводяться медичні обстеження, календарні щеплення, за необхідності надається перша медична допомога. У гуртожитку є медичний пункт та ізолятор.

Кадрова політика в Ліцеї здійснюється відповідно до нормативно-правових актів України про працю та Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту». Зокрема, всі педагогічні працівники мають відповідну освіту та працюють за фахом

Загальна чисельність працівників закладу становить 106 осіб. У структурі працівників Ліцею частка господарського та технічного персоналу становить 35,8%, адміністративного персоналу – 12,3%, педагогічних працівників – 27,4%, майстрів виробничого навчання – 24,5%.

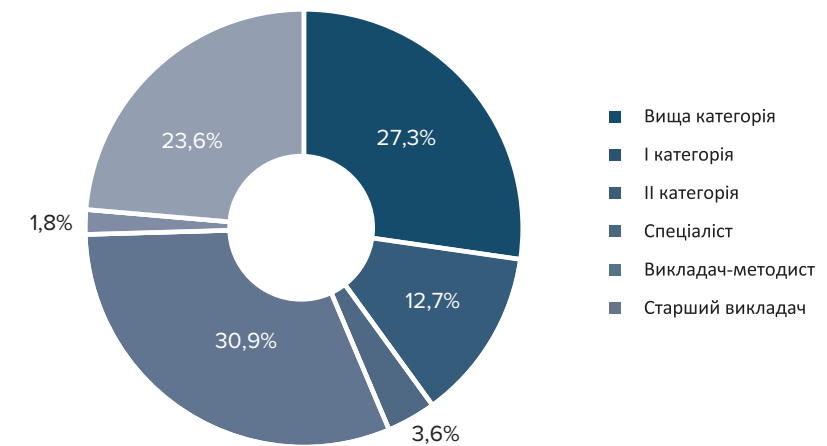

Рис. 2.1. Структура педагогічних працівників Ліцею за кваліфікаційними категоріями, %

Викладання загальноосвітніх, теоретичних і спеціальних дисциплін забезпечують 55 педагогічних працівників (Рис.2.1), з яких: 15 мають вищу категорію (27,3%), 7 – I категорію (12,7%), 2- II категорію (3,6%), 17 – спеціаліст (30,9%), 1 - педагогічне звання викладач -методист (1,8%), 13 – педагогічне звання старший викладач (23,6%).

Найчисельнішою є група викладацького складу від 35 до 49 років (54%), частка осіб пенсійного віку серед педагогічних працівників становить 18%, частка молоді до 35 років – 13%. (Таб. 2.5.). Наявність досить значного відсотка педагогічних працівників пенсійного віку може свідчити про невисоку привабливість професії викладача серед молоді, насамперед через низький рівень оплати праці.

За гендерним розподілом у Бердянському МПЛ з-поміж педагогічних працівників 67% становлять жінки, серед господарського персоналу жінки становлять рівно половину, а серед адміністративного персоналу частка жінок сягає 75%.

Табл. 2.5. Вікова та статевая структура працівників Ліцею

Персонал	Вікова структура персоналу закладу П(ПТ)О							
	до 35 років		35-49 років		49-60 років		Понад 60 років	
	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки
Педагогічні працівники	6	1	20	8	5	5	6	4
Господарський персонал	1	-	5	2	7	9	6	8
Адміністративний персонал та службовці	1	1	2		6	2	-	-

Для виявлення кваліфікаційного рівня педагогічних працівників в ліцеї проводиться атестація педагогічних працівників згідно з Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 № 930.

Педагогічні працівники 1 раз на 5 років проходять курси підвищення кваліфікації, а викладачі спецдисциплін та майстри виробничого навчання 1 раз на 3 роки - стажування на підприємствах відповідного профільного навчання.

Для уможливлення дистанційного навчання в умовах COVID-19 викладачі Ліцею пройшли відповідні курси з цифровізації освіти з використанням освітніх інструментів Google.

Ліцей є важливим **надавачем освітніх послуг в регіоні** за чисельністю здобувачів первинної професійної освіти посідає 13 місце серед 29 аналогічних закладів Запорізької області.

За результатами опитування здобувачів, розташування стало визначальним для вибору закладу як надавача освітніх послуг для 37% здобувачів (див. Дод.4 та Таб. 2.6.). Зокрема, жоден навчальний

заклад в радіусі 100 км від місця розташування не здійснює підготовку за спеціальністю «Слюсар з ремонту автомобілів, водій категорії С». За професією «Коваль ручного кування» Бердянський МПЛ є монополістом на ринку освітніх послуг Запорізької області.

За прогностичними оцінками експертів¹⁰ найбільш затребуваними робітничими професіями у Запорізькій області протягом наступних 3-5 років будуть:

- слюсар, токар, електрозварник, електромонтер;
- машиніст, тракторист, аграрій, водій;
- офіціант, бармен, продавець, кухар, швачка.

За чотирма із зазначених професій Бердянський МПЛ здійснює підготовку здобувачів.

Табл. 2.6. Заклади П(ПТ)О Запорізької області, які здійснюють підготовку робітничих кадрів із подібними спеціальностями (станом на 01.10.2020 року)*

Назва професії	Назва закладу П(ПТ)О
Оператор комп'ютерної верстки	ДНЗ «Запорізький політехнічний центр професійно-технічної освіти»
Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	ДНЗ «Запорізький політехнічний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей»
Верстатник широкого профілю	ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище «Моторобудівник» ДНЗ «Запорізький професійний ліцей автотранспорту» Федорівський центр професійної освіти
Офісний службовець (бухгалтерія)	Запорізький авіаційний коледж ім О.Г. Івченка ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту» ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю» ДНЗ «Мелітопольський багатoproфільний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Приморський професійний аграрний ліцей» Молочанський ДНЗ «БЦПТО»
Адміністратор	ТОВ «Центр професійної освіти та консалтингу» ДНЗ «Запорізький професійний торгово-кулінарний ліцей» Приватний вищий навчальний заклад «Запорізький коледж технологій та дизайну» Молочанський ДНЗ «БЦПТО» ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» ДНЗ «Великобілозерський професійний аграрний ліцей» ДНЗ «Веселівський професійний аграрний ліцей» Федорівський центр професійної освіти ДНЗ «Пологівський професійний ліцей» Бердянський економіко-гуманітарний коледж Бердянського державного педагогічного університету ДНЗ Бердянський ЦПТО ДНЗ «Мелітопольський багатoproфільний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Приморський професійний аграрний ліцей» ДНЗ «Осипенківський професійний аграрний ліцей»

¹⁰ <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/recovery-and-peacebuilding/labour-market-state-employment-service-activity-Zaporizhzhia-Oblast.html>

Назва професії	Назва закладу П(ПТ)О
Електрогазозварник	ДНЗ «Запорізький будівельний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Запорізький політехнічний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Запорізький професійний ліцей автотранспорту» ДНЗ «Запорізьке вище професійне училище» ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей» ДНЗ «Запорізький професійний ліцей залізничного транспорту» Молочанський ДНЗ «БЦПТО» ДНЗ «Дніпрорудненський професійний ліцей» ДНЗ «Великобілозерський професійний аграрний ліцей» ДНЗ Бердянський ЦПТО ДНЗ «Мелітопольський багатoproфільний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Приморський професійний аграрний ліцей»
Слюсар з ремонту колісних ТЗ	ДНЗ «Запорізьке машинобудівне вище професійне училище» ДНЗ «Запорізький професійний ліцей автотранспорту» ДНЗ «Запорізький правобережний професійний ліцей» Молочанський ДНЗ «БЦПТО» ДНЗ «Мелітопольський професійний аграрний ліцей» ДНЗ «Якимівський професійний аграрний ліцей» ДНЗ Бердянський ЦПТО ДНЗ «Мелітопольський промислово-економічний коледж» ДНЗ «Мелітопольський багатoproфільний центр професійно-технічної освіти» ДНЗ «Осипенківський професійний аграрний ліцей»

*Кольором відмічені навчальні заклади, які знаходяться найближче до Бердянського МПЛ

Регіональний та локальні ринки праці є важливими чинниками, що впливають на формування контингенту здобувачів П(ПТ)О, напрямки та спеціальності, за якими ведеться чи планується підготовка робітничих кадрів. Як видно з Табл. 2.7. навантаження на одну вакансію у 2020 році становило 2 особи. За розміром середньомісячної заробітної плати Бердянськ посідає одне з останніх місць у Запорізькій області.

Табл. 2.7. Деякі показники ринку праці Бердянського міськрайонного центру зайнятості за 2020 рік

Показник	Значення
Кількість осіб, що скористалися послугами служби зайнятості протягом 2020 року	8294 осіб
Мали статус безробітного	6270 осіб
Зареєстровано вакансій протягом року	2814
Кількість роботодавців, що подали вакансії протягом року	720
Укомплектовано вакансій протягом року	2630
Кількість підприємств, які запланували вивільнення працівників у місті та районі	25
Запланована кількість вивільнюваних працівників	1456 осіб
Фактична кількість вивільнених працівників з підприємств міста та району	229 осіб
Середній розмір оплати праці в розрахунку на 1 вакансію	5358,5 грн

Професійно-кваліфікаційний склад безробітних, які знаходяться на обліку в центрі зайнятості, часто не відповідає запиту від роботодавців (Табл. 2.8.). Тому деякі підприємства перебирають на себе функцію закладів П(ПТ)О для підготовки потрібних їм робітничих кадрів шляхом створення навчально-тренувальних центрів для підвищення кваліфікації (здобуття вищого розряду) та перекваліфікації.

Табл. 2.8. Професійний склад зареєстрованих безробітних та вакансій

	Код професії	За січень-грудень 2020 року		
		Чисельність безробітних, осіб	Кількість вакансій, одиниць	Дефіцит вакансій (-), дефіцит кадрів (+)
Оператор комп'ютерного набору	4112	261	49	-212
Оператор комп'ютерної верстки	4112	9	5	-4
Офісний службовець (бухгалтерія)	4121	7	3	-4
Адміністратор	4222	574	268	-306
Електрогазозварник	7212	448	388	-60
Коваль ручного кування	7221	3	1	-2
Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	7231	174	111	-63
Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	7241	3	0	-3
Верстатник широкого профілю	8211	24	18	-6
Водій автотранспортних засобів	8322	2 827	1 989	-838

У 2020 році Бердянський МПЛ мав 32 договори з підприємствами регіону на працевлаштування 480 кваліфікованих робітників. На базі підприємства "Бердянські жнивварки", починаючи з 2018 року, організоване навчання за дуальною формою за спеціальністю "Електрогазозварник".

Протягом 2020 року Ліцей здійснив перепідготовку 5 дорослих за направленням служби зайнятості за спеціальностями «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних» та «Покоївка». Випуск кваліфікованих робітників за договорами із Запорізьким обласним центром зайнятості становив у 2019 рік – 4 особи, 2018 рік – 31 особу; 2017 рік – 10 осіб.

З 2016 року Ліцей здійснює підготовку слухачів з-поміж учасників АТО за направленням Управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області.

Основними замовниками кадрів для Ліцею є: ПрАТ «Бердянські жнивварки», ТОВ «АГРО-ЮНІ» Бердянського району, Бердянське відділення «Ощадбанку», ТОВ НВК «Тех-Ін Про», ПАТ «БЕРДЯНСЬКСІЛЬМАШ», ТОВ БЕРДЯНСЬК ЕЛЕКТРОМАШ», ПП «АГРОТЕХНІКА», КУ «Бердянськводоканал», ІП «АРТУРС БЕРДЯНСЬК КУРОРТ».

Діяльність Ліцею на 93 % фінансується коштом обласного бюджету. Загальний кошторис закладу збільшився із 11,8 млн грн у 2016 р. до 25,8 млн грн у 2020 р. Збільшення загального кошторису визначається насамперед зростанням видатків на основну діяльність та утримання Ліцею, а також обумовлене зростанням мінімальної заробітної плати та видатків на енергоносії упродовж 2016-2020 років.

Частка коштів спецфонду Ліцею коливається в межах від 4,6 до 6,7 відсотка за останні п'ять років (Табл. 2.6). і формується здебільшого з надходжень від суб'єктів господарювання, в яких проходять практику здобувачі професійної освіти, та донорів. Надходження від послуг з перепідготовки та під-

вищення кваліфікації дорослого населення є незначними та несистемними, зважаючи на відсутність усталеності такої діяльності. Інші послуги для мешканців приймаючої громади, які могли б наповнювати спецфонд, Ліцей не надає.

Табл.2.9. Структура кошторису Бердянського МПЛ

Показники	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
Загальний кошторис, тис. грн	11873,7	17041,2	19863,4	22132,8	25770,1
Структура кошторису:					
Кошти державного бюджету, тис. грн	-	-	-	-	-
Кошти регіонального бюджету, тис. грн	11142,4	16124,6	18534,7	21022,9	24594,8
Частка від загального кошторису, %	93,8	94,6	93,3	95,0	95,4
Інші кошти, власні надходження тис. грн	731,3	916,6	1328,7	1109,9	1175,3
Частка від загального кошторису, %	6,2	5,4	6,7	5,0	4,6

SWOT- АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ БЕРДЯНСЬКОГО МАШИНОБУДІВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЛІЦЕЮ

SWOT-аналіз Ліцею

Сильні сторони	Слабкі сторони
Єдиний в Бердянському регіоні заклад машинобудівного напрямку з потужним майновим комплексом	Неенергоєфективні будівлі та споруди з високим рівнем зношеності
Компетентність та вмотивованість викладачів і майстрів виробничого навчання	Переважає морально застарілого навчального обладнання та устаткування
Наявність 32 договорів на працевлаштування 480 кваліфікованих робітників на період до 2025 року	Відсутність вірогідної інформації про потреби регіонального ринку праці
Наявність дуальної форми навчання за професією «Електрогазозварник»	Недостатній рівень цифрових компетенцій у педагогічних працівників
Налагоджена співпраця зі службою зайнятості	Низький темп оновлення змісту навчальних програм
Наявність програм підготовки для дорослого населення	Недостатнє залучення роботодавців до навчального процесу і перевірки якості підготовки
Високий попит на випускників закладу, які отримали професії електротехнічного напрямку	Низька інклюзивність освітнього простору
Популярність закладу як організатора фестивалю «Сталева хвиля»	Низький рівень знань з підприємництва та навичок підприємливості
	Надто тривалі терміни профпідготовки, які не відповідають запитам роботодавців
Можливості	Загрози
Прийняття Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки	Низька престижність та популярність робітничих професій серед молоді
Зміни в структурі регіональної економіки потребуватимуть навчання/перенавчання робітничих кадрів, що зумовить необхідність ліцензування нових професій	Недостатня матеріально-технічна база для проведення ліцензування нових професій
Оновлення освітніх і професійних стандартів	Низький рівень заробітної плати у педагогічних працівників
Кількість вакансій робітничих професій у регіоні вища за кількість вакансій для фахівців з вищою освітою	Депопуляція регіону може призвести до зменшення числа абітурієнтів

Запровадження профільної середньої освіти згідно із Законом «Про освіту» та Законом «Про повну загальну середню освіту»	Погіршення економічної та епідеміологічної ситуації внаслідок COVID-19 та/чи інших пандемій
Активізація діяльності міжнародних донорів у сфері професійної освіти (ПРООН, USAID, EU4Skills тощо)	Ескалація збройного конфлікту на сході України

Для виявлення взаємозв'язків між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) чинниками, які мають стратегічне значення для діяльності Ліцею використано SWOT- матриці.

Виявлення цих взаємозв'язків дозволить сформулювати стратегічні та операційні цілі розвитку закладу на основі комбінації таких стратегій:

- Стратегія успіху: використання сильних сторін для реалізації можливостей (Рис. 3.1);
- Стратегія конкуренції: подолання слабких сторін через використання можливостей (Рис. 3.2.);
- Стратегія збереження: використання сильних сторін для уникнення загроз (Рис. 3.3.);
- Стратегія оборони: зосередження на мінімізації впливу слабких сторін і загроз (Рис. 3.4.).

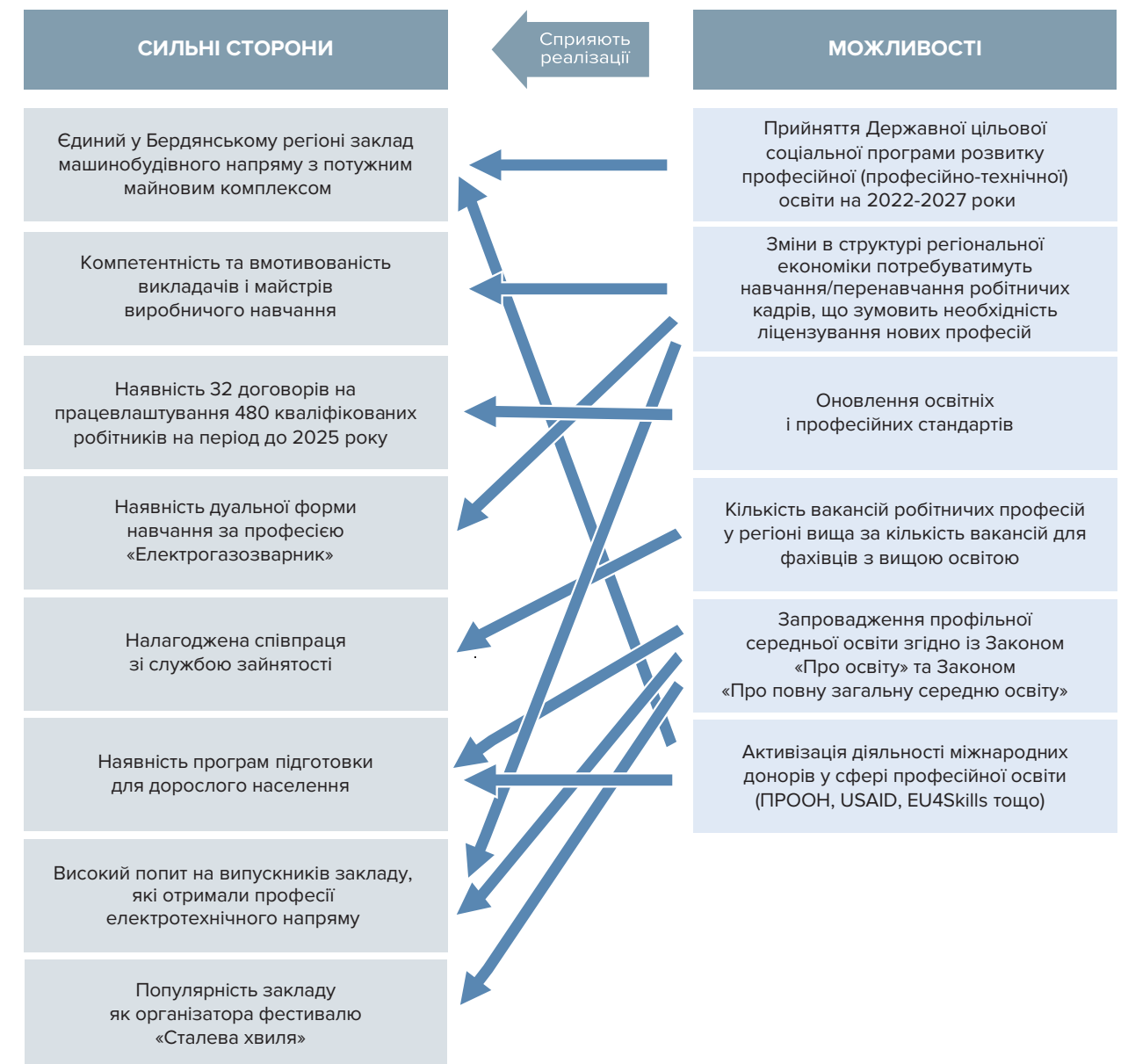

Рисунок 3.1. Стратегія успіху: використання сильних сторін для реалізації можливостей

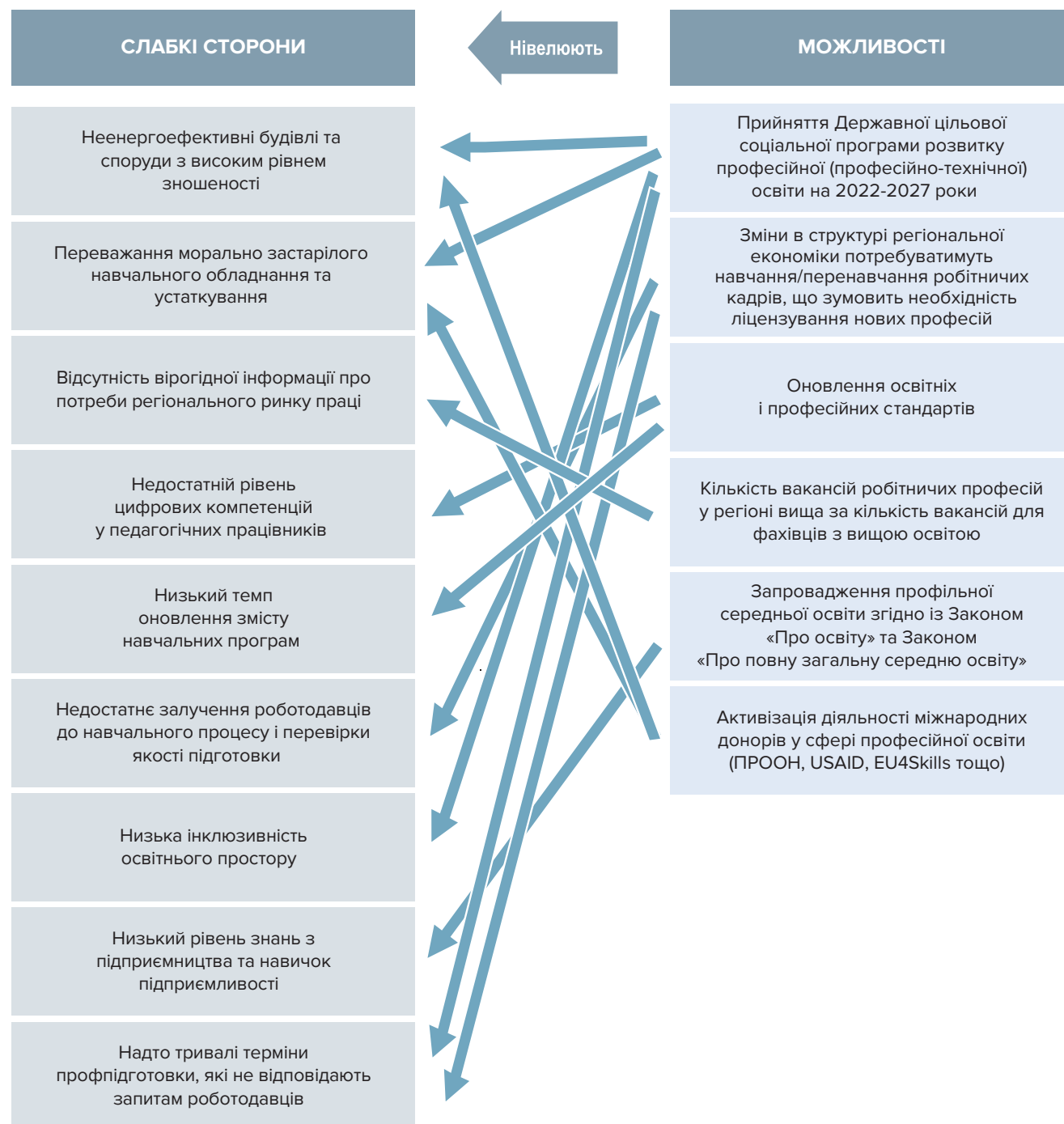

Рисунок 3.2. Стратегія конкуренції: подолання слабких сторін через використання можливостей

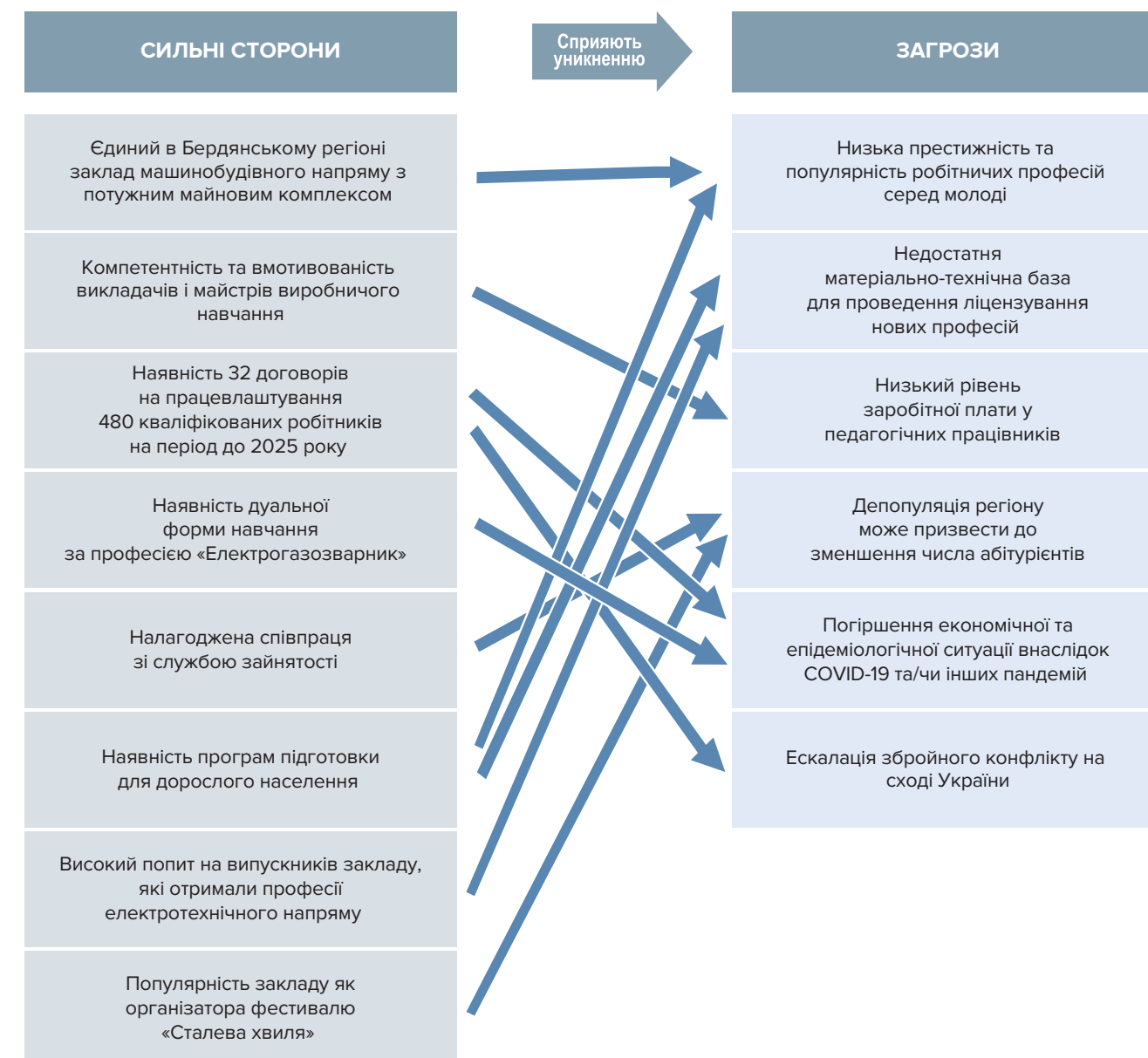

Рисунок 3.3. Стратегія збереження: використання сильних сторін для уникнення загроз

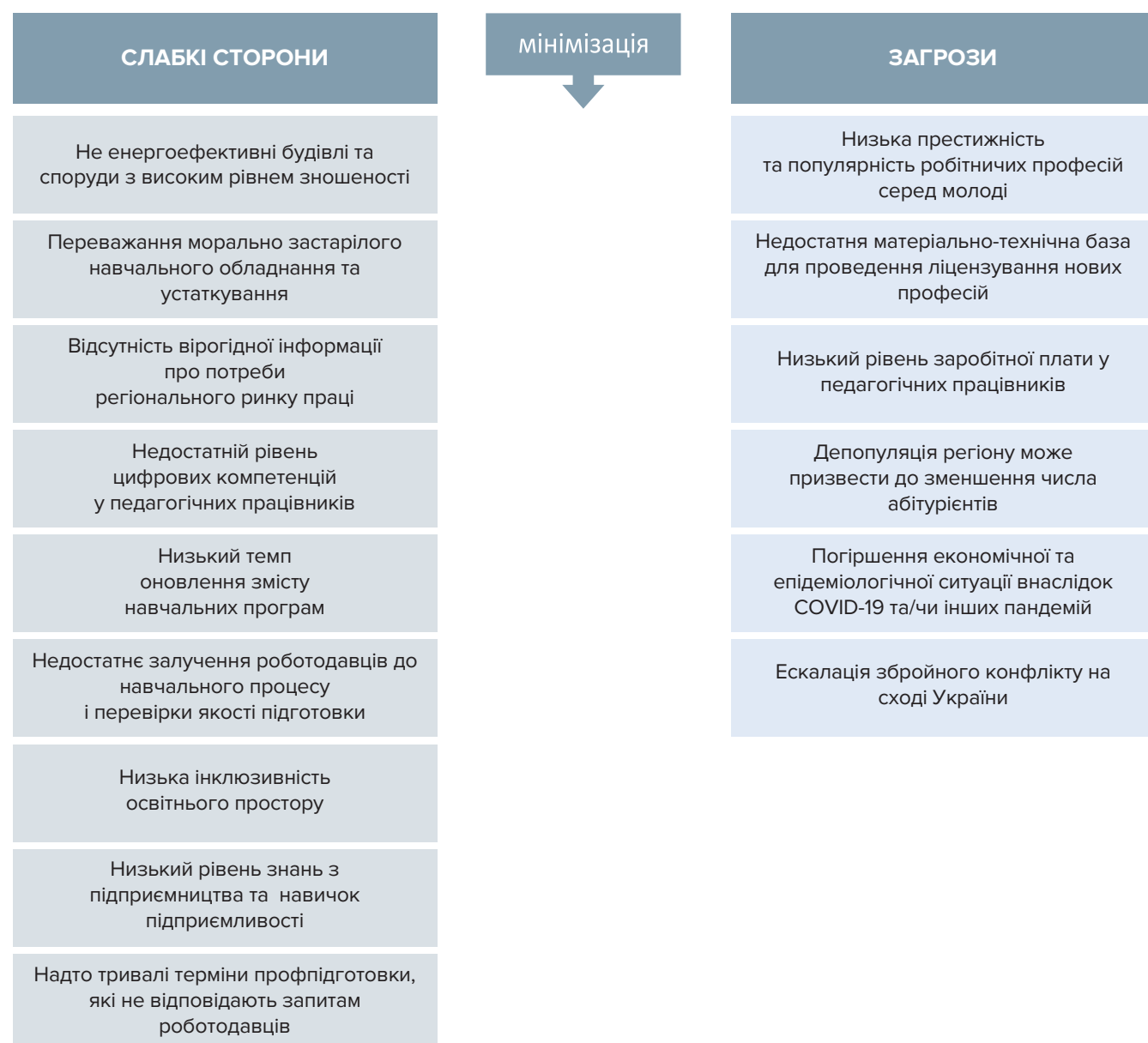

Рисунок 3.4. Стратегія оборони: зосередження на мінімізації впливу слабких сторін і загроз

Найважливішою сильною стороною Ліцею є його монопольне становище в Бердянському регіоні як закладу машинобудівного напрямку з потужним майновим комплексом, що може слугувати базою для первинної професійної підготовки здобувачів. Це особливо важливо в умовах впровадження профільної середньої освіти згідно із Законом «Про освіту» та Законом «Про повну загальну середню освіту».

Достатня кваліфікація та вмотивованість викладачів та майстрів виробничого навчання в Ліцеї дозволяє забезпечити підготовку робітничих кадрів, особливо електротехнічного напрямку, який має найбільший попит як серед здобувачів, так і роботодавців регіону.

Прийняття Державної цільової соціальної програми розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на 2022-2027 роки дозволяє здійснити якісну модернізацію будівель, благоустрій території, осучаснити обладнання та устаткування. Це своєю чергою сприятиме оновленню освітніх та професійних стандартів підготовки робітничих кадрів, впровадженню цифровізації освіти, налагодженню та розвитку співпраці з роботодавцями.

Як результат, можна значно посилити конкурентні переваги Ліцею щодо налагодження партнерства із заінтересованими сторонами, зокрема територіальними громадами та донорами, так й щодо залучення більш вмотивованих здобувачів професійної освіти.

Водночас висока енергозатратність будівель та споруд Ліцею призводить до понаднормових витрат на комунальні послуги, суттєво зменшує можливості для розвитку закладу і не дозволяє спрямовувати додаткові кошти на підвищення кваліфікації педагогічного персоналу.

Діяльність у регіоні міжнародних донорських організацій дозволяє покращити залучення донорських коштів як на покращання матеріально-технічної бази Ліцею, так й впровадження курсів з підприємництва та підприємливості для здобувачів. Своєю чергою, це допоможе актуалізувати зміст та наповнення навчальних програм.

Досить значна частка викладачів пенсійного віку обумовлена порівняно низькою заробітною платою, що закономірно ускладнює мотивацію молодих людей до педагогічної роботи в Ліцеї.

Цифровізація є важливим викликом для Ліцею як через брак потрібного обладнання, так й у зв'язку з низькою цифровою грамотністю викладацького складу.

Приміщення Ліцею є непристосованими до надання якісних освітніх та супутніх послуг для осіб з інвалідністю. Реалізація в Ліцеї принципу інклюзивності навчання є важливим напрямом стратегічного втручання.

Очевидно, що більш активне залучення Центру до міжнародних програм технічної допомоги та стажувань в сфері професійної освіти сприятиме посиленню конкурентоспроможності закладу на ринку освітніх послуг регіону.

Найбільші ризики щодо діяльності Ліцею обумовлені насамперед занепадом системи професійної освіти в Україні через загальний спад економіки, який зменшив попит на робочу силу та призвів до значної трудової міграції. Ускладнює ситуацію й депопуляція регіону та активна політика країн-сусідів щодо залучення української молоді на навчання. Без відповідних заходів реагування це призводитиме до падіння контингенту і, як наслідок, зменшення потреби у викладачах та приміщеннях. Розвиток дистанційної освіти може ще більше ускладнити ці процеси.

Збереження низької престижності та неналежна промоція професійної освіти орієнтуватимуть молодь на отримання вищої освіти. Хоча збільшення випускників закладів вищої освіти унеможливило їх працевлаштування за фахом і водночас не дозволяє працевлаштуватися за робочими професіями через відсутність відповідних навичок. Нездорова конкуренція за учня/студента між професійною та вищою освітою призводитиме до посилення напруги між цими ланками освіти. Впровадження профільної середньої освіти з 2024 р. покликане виправити цю ситуацію.

Наявні обмеження для провадження господарської діяльності ускладнюють розвиток матеріально-технічної бази Ліцею та можливості для стимулювання педагогічного персоналу заробленими коштами.

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЛІЦЕЮ

4

ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» у 2027 році – це конкурентоспроможний навчальний заклад, який:

- Здійснює якісну первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації робітничих кадрів із дотриманням принципів гендерної рівності та інклюзивного навчання;
- Забезпечує соціокультурний та фізичний розвиток здобувачів;
- Взаємодіє із замовниками робітничих кадрів, органами влади, місцевого самоврядування, регіональною радою П(ПТ)О та іншими заінтересованими сторонами для розвитку регіонального ринку праці.

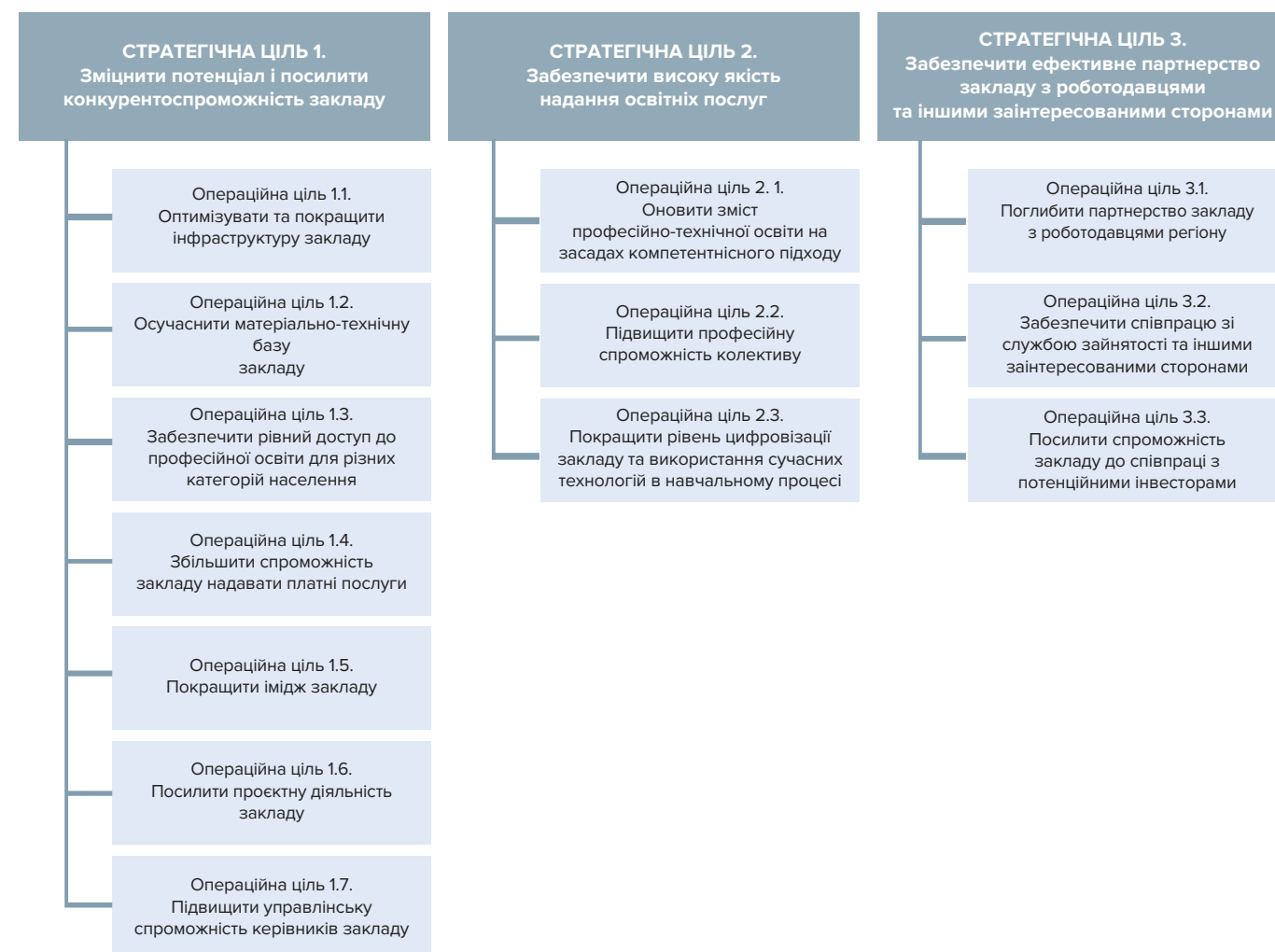
СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ

5

Ґрунтуючись на результатах стратегічного аналізу, SWOT-аналізу та SWOT-матриці, члени Робочої групи обрали стратегію, яка передбачає формування конкурентних переваг шляхом мінімізації впливу на розвиток слабких сторін за допомогою можливостей, які зараз виникають для Ліцею. При цьому Ліцей має максимально використати свої сильні сторони.

Таким чином, були обрані три головні сфери фокусування зусиль з розвитку Ліцею:

- Зміцнення потенціалу і посилення конкурентоспроможності закладу.
- Забезпечення високої якості надання освітніх послуг.
- Забезпечення ефективного партнерства закладу з роботодавцями та іншими заінтересованими сторонами.

ПЛАН ЗАХОДІВ З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ

6

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1.					
Зміцнити потенціал і посилити конкурентоспроможність закладу					
1.1. Оптимізувати та покращити інфраструктуру закладу	1.1.1. Здійснити благоустрій території	Встановлена тротуарна плитка (2550 м ²), асфальту (1320 м ²), встановлено освітлення (20 точок)	2500000	2022	Заступник директора з АГД
	1.1.2. Здійснити ремонт навчально-виробничих майстерень	Замінено 27 дверей, облаштовано пандус, відремонтовано два санвузли, відремонтовані стіни, укріплено будівлю	1700000	2021-2027	Старший майстер
	1.1.3. Впровадити енергоощадні технології в гуртожитку	Технології впроваджено	1019500	2021-2027	Заступник директора з АГД
	1.1.4. Впровадити енергоощадні технології в навчально-виробничій майстерні	Технології впроваджено	2010500	2021-2027	Старший майстер
	1.1.5. Впровадити енергоощадні технології в навчально-побутовому корпусі	Технології впроваджено	1705580	2021-2027	Заступник директора з АГД
	1.1.6. Облаштування гуртожитку (ПРООН) Стіл -14 Стілець – 49 Шафа 14 Ліжко двоярусне 25 Матрац – 50	Меблі оновлено	Профінансовано	2021	Заступник директора з АГД

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
1.2. Осучаснити матеріально-технічну базу закладу	1.2.1. Створення навчально-практичного центру за професією «Електрогазозварник»	Центр створено	2580000	2023	Директор
	1.2.2. Створення навчально-практичного центру за професією «Коваль ручного кування»	Центр створено	1984000	2023	Директор
	1.2.3. Придбати інтерактивний мультимедійний комплекс	Встановлено 2 інтерактивні комплекси для кабінетів спеціалістів	100000	2023	Заступник директора з НВР
	1.2.4. Придбати систему ЧПУ для верстата	Встановлено систему ЧПУ для верстата	180000	2024	Старший майстер
	1.2.5. Встановити автоматичну пожежну сигналізацію	Встановлено автоматичну пожежну сигналізацію весь комплекс будівель ліцею	2375000	2022	Директор
1.3. Забезпечити рівний доступ до професійної освіти для різних категорій населення	1.3.1. Провести оцінку щодо інклюзивності Ліцею для навчання різних категорій здобувачів освіти	Оцінка інклюзивності ліцею проведена	Не потребує фінансових витрат	2021	Заступник директора з НВР
	1.3.2. Розробити план заходів щодо забезпечення інклюзивності навчання у закладі	План заходів щодо забезпечення інклюзивності навчання у Ліцеї розроблений	Не потребує фінансових витрат	2021	Заступник директора з НВР
	1.3.3. Розробити проектно-кошторисну документацію згідно з планом заходів щодо забезпечення інклюзивності закладу	Проектно-кошторисна документація втілення плану заходів з покращення інклюзивності навчання у Ліцеї розроблена	50000	2022	Директор
	1.3.4. Встановити пандуси до кожної будівлі	Пандуси встановлені	110000	2022	Заступник директора з НВР
	1.3.5. Переобладнати санітарні приміщення відповідно до вимог ДБН «Інклюзивність будівель та споруд»	Проектно-кошторисна документація підготовлена Санітарні приміщення переобладнані	60000	2021-2024	Заступник директора з АГД

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
1.4. Збільшити спроможність закладу надавати платні послуги	1.4.1. Провести оцінку закладу на предмет збільшення напрямків ведення комерційної діяльності закладом	Оцінка закладу на предмет збільшення напрямків ведення комерційної діяльності закладом проведена	Не потребує фінансових витрат	2023	Головний бухгалтер
	1.4.2. Внести пропозиції з розширення переліку платних послуг, які може надавати ліцей	Перелік пропозицій з розширення видів платних послуг сформовано	Не потребує фінансових витрат	2022	Заступник директора з АГД
	1.4.3. Запровадити короткотермінові курси перекваліфікації для дорослого населення на платній основі, удосконалити наявні	Попит на професії для перекваліфікації дорослого населення вивчений, програми навчання затверджені, відповідальні за організацію та проведення навчання визначені, проектно-кошторисна документація розроблена	45000	2021-2027	Заступник директора з АГД
1.5. Покращити імідж закладу	1.5.1. Посилити профорієнтаційну роботу в закладах загальної середньої освіти шляхом використання сучасних методів та методик	Впроваджено нові методи та методики профорієнтаційної роботи	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Заступник директора з ВР
	1.5.2. Покращити інклюзивність закладу, орієнтуючись на різні категорії здобувачів освіти	Див. пункт 1.3.1.		2021-2027	Заступник директора з НВР
	1.5.3. Розробити комунікаційну стратегію закладу та визначити відповідального/них за інформаційний та комунікаційний напрямки	Комунікаційна стратегія розроблена; відповідальний/ні та виконавці визначені; коло їхніх обов'язків в цьому напрямку окреслене	45000	2022	Заступник директора з ВР
	1.5.4. Поглибити співпрацю з роботодавцями задля підвищення рівня випускників та його відповідності сучасним професійним стандартам	Кількість спільних проектів та заходів збільшена; інтеграція виробників будматеріалів в навчальний процес поглиблена	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Заступник директора з НВР

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні	
	1.5.5. Пожвавити дозвілля здобувачів освіти у позаурочний час та активно інформувати про заходи, що проводяться у закладі	Кількість дозвіллевих заходів в позаурочний час збільшено; інформування проводиться активніше	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Заступник директора з ВР	
	1.5.6. Зробити ребрендинг сайту закладу відповідно до кращих світових практик	Ребрендинг сайту проведено	15000	2022	Заступник директора з ВР	
	1.5.7. Створити Центр кар'єрного зростання на базі ліцею	Центр створено	53000	2022	Заступник директора з НВР	
	1.5.8. Запровадити для здобувачів освіти курс лекцій з питань фінансової грамотності запроваджено	Курс лекцій з питань фінансової грамотності запроваджено	Не потребує фінансових витрат	2022	Заступник директора з ВР	
	1.5.9. Створити віртуальний тур навчальним закладом	Віртуальний тур навчальним закладом створено	20000	2022	Заступник директора з НВР	
	1.5.10. Удосконалити систему навчання на замовлення роботодавців	Шляхи удосконалення системи навчання на замовлення роботодавців визначено; заходи з удосконалення імplementовано	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Заступник директора з НВР	
	1.6. Посилити проектну діяльність закладу	1.6.1. Налагодити контакти з навчальними закладами, які мають успішний досвід участі в проектах міжнародної технічної допомоги, задля його вивчення та втілення у закладі	Контакти з навчальними закладами, які мають успішний досвід участі в проектах міжнародної технічної допомоги налагоджено	Не потребує фінансових витрат	2022	Директор
		1.6.2. Ознайомитися з умовами надання грантів освітнім закладам різними донорськими організаціями	З умовами надання грантів освітнім закладам різними донорськими організаціями ознайомлено	Не потребує фінансових витрат	2021	Директор
		1.6.3. Брати участь у тренінгах з написання проектних заявок	Участь у тренінгах з написання проектних заявок береться на постійній основі	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Заступник директора з ВР

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
	1.6.4. Покласти обов'язки грантового менеджера на визначеного фахівця із забезпеченням отримання ним необхідних компетентностей	Грантового менеджера визначено		2022	Директор
1.7. Підвищити управлінську спроможність керівників закладу	1.7.1. Запровадити електронний документообіг, електронні журнали та систему внутрішніх комунікацій у закладі	Електронний документообіг, електронні журнали та систему внутрішніх комунікацій у закладі запроваджено	20000	2022-2023	Заступник директора з НВР
	1.7.2. Запровадити інноваційні методи управління закладом	Інноваційні методи управління закладом запроваджено	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Директор
	1.7.3. Організувати підвищення управлінської спроможності керівників закладу шляхом участі їх у тренінгових/освітніх/інформаційних програмах	Тренінги для керівників закладу та педпрацівників з питань впровадження орієнтованого на результат управління проведено	10000	2021-2027	Директор
	1.7.4. Запровадити та сертифікувати системи управління якістю на основі міжнародних стандартів	Процедуру запровадження системи управління якістю затверджено; системи управління якістю запроваджено	30000	2023	Заступник директора з НВР
	СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. Забезпечити високу якість надання освітніх послуг				
2. 1. Оновити зміст професійно-технічної освіти на засадах компетентнісного підходу	2.1.1. Збільшити кількість професій для навчання за дуальною формою	Пропозиції щодо професій для запровадження навчання дуальною формою сформовано; робочі навчальні плани і програми складено; навчання запроваджено	Не потребує фінансових витрат	2024	, старший майстер
	2.1.2. Сформувані нові навчальні плани і програми для всіх професій, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів	Нові робочі навчальні плани і програми на модульно-компетентній основі складено	Не потребує фінансових витрат	2023	Методист

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
	2.1.3. Ліцензувати спеціальність «Слюсар-ремонтник»;	Пакет документів для ліцензування професії підготовлено; матеріально-технічну базу для нових професій сформовано; ліцензію на підготовку кадрів за даною професією отримано	10000	2022	Заступник директора з НВР
	2.1.4. Ліцензувати спеціальність «Оператор верстатів з числовим програмним забезпеченням»;	Пакет документів для ліцензування професії підготовлено; матеріально-технічну базу для нових професій сформовано; ліцензію на підготовку кадрів за даною професією отримано	10000	2023	Заступник директора з НВР
	2.1.5. Ліцензувати спеціальність «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення».	Пакет документів для ліцензування професії підготовлено; матеріально-технічну базу для нових професій сформовано; ліцензію на підготовку кадрів за даною професією отримано	10000	2021	Заступник директора з НВР
	2.1.6. Збільшити кількість практичних занять у навчальних програмах	Робочі навчальні плани переглянуто та скориговано; кількість практичних занять збільшено	Не потребує фінансових витрат	2022	Заступник директора з НВР
	2.1.7. Відкрити навчально-тренувальне соціальне підприємство	Підприємство створено	50000	2024	Директор
	2.1.8. Розробити навчальні плани і програми розроблено; програми для організації гнучкої системи навчання для різних категорій дорослого населення	Навчальні плани і програми розроблено; ліцензії на ПРП/ПК для різних категорій дорослого населення отримано	30000	2022	Заступник директора з НВР

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
	2.1.9. Оновити робочі навчальні програми згідно з потребами роботодавців	Рекомендації роботодавців щодо навчальних програм зібрано та проаналізовано; рекомендації враховано; навчальні плани і програми відкориговано	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Заступник директора з НВР
2.2. Підвищити професійну спроможність колективу	2.2.1. Відрядити викладачів та майстрів виробничого навчання до участі в програмах міжнародних обмінів та стажувань	Міжнародні програми обмінів і стажувань, в яких можна взяти участь, постійно відслідковуються; список викладачів/майстрів, які подаватимуться на програми складено; аплікації подано	Не потребує фінансових витрат	2021-2027	Директор
	2.2.2. Запровадити на постійній основі у закладі тренінгові програми для викладацького складу для підвищення їхнього професійного рівня	Тематику тренінгів та програм, необхідних для підвищення професійного рівня викладацького складу визначено; графік проведення тренінгів та тренерів визначено; тренінги на постійній основі проводяться	25000	2021-2027	Методист
	2.2.3. Запровадити у закладі на постійній основі навчальні заходи для викладацького складу щодо набуття ними цифрових навичок для використання їх у роботі	Теми занять визначено; графік проведення заходів та тренерів визначено; заходи на постійній основі проводяться	25000	2021-2027	Методист
	2.2.4. Підвищити спроможність майстрів виробничого навчання та викладачів із розроблення та ліцензування нових освітніх програм	Тренінги для викладачів і майстрів виробничого навчання щодо розроблення та ліцензування нових освітніх програм з урахуванням модульно-компетентнісного підходу проведено	25000	2021-2027	Старший майстер

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
	2.2.5. Забезпечити кабінети викладачів і майстрів виробничого навчання сучасним обладнанням	Перелік необхідного сучасного обладнання складено; кабінети викладачів і майстрів виробничого навчання оснащено	75000	2024	Директор
2.3. Покращити рівень цифровізації закладу та використання сучасних технологій в навчальному процесі	2.3.1. Створити навчальні посібники в електронному вигляді для теоретичного навчання зі спеціальності	Навчальні посібники в електронному вигляді для теоретичного навчання зі спеціальності створено	30000	2026	Методист
	2.3.2. Створення власної платформи закладу з мобільним додатком	Платформу закладу із мобільним додатком створено	40000	2026	Заступник директора з ВР
	2.3.3. Забезпечити комп'ютерним обладнанням для проведення онлайн навчання та використання новітніх інформаційних технологій	Обладнання для проведення онлайн навчання та використання новітніх інформаційних технологій придбано	80000	2025	Директор
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3.					
Забезпечити ефективне партнерство закладу з роботодавцями та іншими заінтересованими сторонами					
3.1. Поглибити партнерство закладу з роботодавцями регіону	3.1.1. Створити наглядову раду закладу	Наглядову раду створено	Не потребує фінансування	2021	Заступник директора з НВР
	3.1.2. Поглибити співпрацю з роботодавцями щодо впровадження елементів дуального навчання та проходження виробничої практики	Угоди про дуальну освіту укладено з 5 роботодавцями	Не потребує фінансування	2021-2022	Заступник директора з НВР
	3.1.4. Підписати угоди з роботодавцями про проходження стажування педагогічних працівників на підприємстві / навчальному центрі підприємства	Угоди підписано	Не потребує фінансування	2021	Заступник директора з НВР
	3.1.5. Поглиблювати практику спільної проектної діяльності закладу у рамках публічно-приватного партнерства	Спільні проекти на засадах публічно-приватного партнерства реалізуються на постійній основі	Не потребує фінансування	2021-2027	Директор

Операційні цілі	Завдання	Індикатори результативності	Орієнтовний бюджет, грн	Термін виконання	Відповідальні
3.2. Забезпечити співпрацю зі службою зайнятості та іншими заінтересованими сторонами	3.2.1. Запровадити спільно зі службою зайнятості моніторинг працевлаштування випускників закладу та рівня задоволеності роботодавців якістю їх підготовки та роботи	Моніторинг запроваджено	Не потребує фінансування	2021-2027	Старший майстер
	3.2.2. Проводити регулярний аналіз ринку праці для визначення його тенденцій і виявлення потреб у кваліфікованих робітниках за різними професіями	Регулярний аналіз ринку праці впроваджено	Не потребує фінансування	2021-2027	Заступник директора з НВР
	3.2.3. Розширити співпрацю зі службою зайнятості щодо перепідготовки (перенавчання, підвищення кваліфікації) безробітних і соціально вразливих категорій населення	Навчання здійснюється на постійній основі	Не потребує фінансування	2021-2027	Заступник директора з НВР
	3.2.5. Поглибити співпрацю з громадськими організаціями, професійними спілками та асоціаціями	Угоди про співпрацю укладено	Не потребує фінансування	2021-2027	Директор
3.3. Посилити спроможність закладу до співпраці з потенційними інвесторами	3.3.1. Провести тренінги для відповідальних осіб щодо підготовки грантових пропозицій	Тренінг проведено	Не потребує фінансування	2021-2027	Заступник директора з НВР
	3.3.2. Систематично брати участь у конкурсах проєктів, оголошених МОН України та міжнародними організаціями	Проєктні заявки готуються на постійній основі	Не потребує фінансування	2021-2027	Директор

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПЛАН

Досягнення стратегічних та операційних цілей розвитку Ліцею протягом 2021-2027 років потребуватиме реалізації комплексу відповідних заходів, загальна вартість яких перевищує 18,1 млн грн (Таб. 7.1).

Таблиця 7.1. Інвестиційні потреби Бердянського машинобудівного професійного ліцею

Інвестиційні потреби Ліцею протягом 2021-2027 років	Обсяг інвестицій, тис. грн	%
Здійснення будівництва, реконструкції та ремонту	9030,6	49,8
Здійснення благоустрою території	2500,0	13,8
Придбання нового обладнання, устаткування, меблів	6098,2	33,7
Оновлення змісту освітніх послуг	238,0	1,3
Підвищення управлінської та професійної спроможності педагогічного колективу	175,0	1,0
Покращання іміджу закладу	80,0	0,4
Разом	18121,8	100,0

На здійснення будівельних робіт, ремонту та благоустрою планується витратити понад 11,5 млн грн (63,6%); на придбання нового обладнання та устаткування – понад 6,1 млн грн (33,7%); оновлення змісту освіти потребуватиме понад 0,2 млн грн (1,3%); підвищення спроможності та компетенцій педагогічного колективу – майже 0,2 млн грн (1,0%), покращення іміджу Центру – 0,08 млн грн (0,4%).

Інвестиційні потреби Ліцею у розрізі окремих статей видатків та із зазначенням орієнтовних термінів залучення інвестицій подані в Додатку 3.

Реалізація цього інвестиційного плану передбачає залучення інвестицій з державного та місцевого бюджетів, від приватних інвесторів та донорів. Це потребуватиме від керівництва Ліцею проактивного підходу до взаємодії з Міністерством освіти та науки України, Департаментом освіти та науки Запорізької облдержадміністрації, Бердянською міською радою, приватними інвесторами та фондами, а також міжнародними донорськими організаціями.

Наразі Ліцей має позитивний досвід залучення донорських коштів від ПРООН в Україні. За їх грантової підтримки придбано меблі для облаштування гуртожитку Ліцею, а саме: 14 столів, 49 стільців, 14 шаф, 25 двоярусних ліжок та 50 матраців.

МОНІТОРИНГ І ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПЛАНУ

8

Реалізація завдань Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Бердянського машинобудівного професійного ліцею до 2027 року передбачає синхронне виконання кількох завдань одночасно за участю багатьох заінтересованих сторін. План містить заходи середньострокової (2021-2023 роки) та довгострокової (2024-2027 роки) перспективи.

Заходи середньострокової перспективи стосуються здійснення нагальних робіт зі збереження, покращання та модернізації матеріально-технічної бази Ліцею. Їх успішне втілення слугуватиме підґрунтям для заходів довгострокової перспективи - осучаснення обладнання та устаткування, зміна змісту та наповнення професійної освіти, забезпечення ефективних комунікацій із всіма заінтересованими сторонами.

Процес впровадження Стратегічного та інвестиційного плану Центру потребуватиме моніторингу з боку Комітету із впровадження на чолі з директором закладу у складі представників трудового колективу, учнівського самоврядування, роботодавців, представників Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації та Бердянської міської ради.

Комітет із впровадження:

- Контролює виконання завдань згідно із затвердженим планом;
- Здійснює моніторинг досягнення визначених показників плану реалізації;
- Вивчає зовнішні стосовно Центру тенденції та визначає їх вплив на процес розвитку Центру;
- Формує пропозиції змін до цілей і завдань у разі необхідності;
- Здійснює підготовку щорічних звітів про стан реалізації Стратегічного та інвестиційного плану розвитку Ліцею.

Комітет з впровадження відстежуватиме та оцінюватиме поступ Ліцею щодо досягнення визначеного стратегічного бачення, стратегічних та операційних цілей.

Моніторинг здійснюватиметься шляхом регулярного збору та аналізу ключових показників та прийняття управлінських рішень щодо необхідності коригування/оновлення Стратегічного та інвестиційного плану закладу та включатиме три рівні:

- Перший – моніторинг зовнішнього середовища Ліцею (щорічно). Базується на відстеженні політичних, економічних, культурних, технологічних, суспільних та інших зовнішніх тенденцій, які мають суттєвий вплив на процес професійної (професійно-технічної) освіти регіону взагалі та Ліцею зокрема;
- Другий - моніторинг загальних результатів реалізації Стратегічного та інвестиційного плану, ходу досягнення визначених стратегічних та операційних цілей (щорічно). Базується на аналізі статистичних даних;
- Третій - моніторинг процесу реалізації заходів (щопівроку). Базується на аналізі виконання заходів та досягненні показників результативності, зазначених у плані заходів з реалізації стратегічних та операційних цілей.

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Склад учасників процесу стратегування розвитку Ліцею

№ з/п	П.І.П. учасників	Посада
Працівники закладу П(ПТ)О		
1.	Дудукалов С.В.	Директор
2.	Шапошник О.В.	Майстер виробничого навчання
3.	Шапошник О.М	Майстер виробничого навчання
4.	Матафонова І.М	Майстер виробничого навчання
5.	Половинка М.В.	Старший майстер
6.	Волошин М.П.	Викладач
7.	Яковина В.В.	Викладач
8.	Бойко А.М	Майстер виробничого навчання
9.	Булатицький Є.В.	Майстер виробничого навчання
10.	Капустін В.В.	Майстер виробничого навчання
11.	Гарсов В.В.	Майстер виробничого навчання
12.	Пластуненко Н.І.	Викладач
13.	Кіріченко Т.М	Викладач
14.	Бурса О.О.	Майстер виробничого навчання
15.	Грицаєнко Н.О.	Майстер виробничого навчання
16.	Масленнікова С.І.	Викладач спеціальних дисциплін
17.	Андрусенко О.О.	Майстер виробничого навчання
18.	Димитрова Т.Є.	Заступник директора
19.	Орлова І.С.	Майстер виробничого навчання
20.	Назарчук А.М	Майстер виробничого навчання
21.	Іщик В.Є.	Викладач спеціальних дисциплін
22.	Кузьменко Т.В.	Майстер виробничого навчання
23.	Семенюта Н.Б.	Майстер виробничого навчання
24.	Русанова К.С.	Майстер виробничого навчання
25.	Стельмах Н.М	Майстер виробничого навчання

№ з/п	П.І.П. учасників	Посада
26.	Скрипник О.Д.	Майстер виробничого навчання
27.	Терещенко С.І.	Майстер виробничого навчання
28.	Єршов С.О.	Майстер виробничого навчання
29.	Мазуренко В.В.	Майстер виробничого навчання
Представники центру зайнятості		
30.	Іванченко Ю.О.	Начальник відділу активної підтримки безробітних Бердянського міськрайонного центру зайнятості
Роботодавці		
31.	Анастасов В.В.	Заступник керівника управління безперервних вдосконалень ПрАТ «Бердянські жниварки»

Додаток 2.

Профіль Бердянського машинобудівного професійного ліцею

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАКЛАД

Державний навчальний заклад «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» (далі – Ліцей) є державним закладом професійної (професійно-технічної) освіти, розташований за адресою: 71108, м Бердянськ, вул. Володимира Довганюка, буд. 76, вебсторінка: bmpf.zp.ua.

Ліцей входить до системи освіти та забезпечує реалізацію потреб у здобутті професійної освіти, опануванні робітничими професіями. Головним завданням Ліцею є підготовка кваліфікованих робітників з рівнем професійних знань, умінь, навичок в обсязі державних вимог, їх перепідготовка та підвищення кваліфікації. Ліцей має другий атестаційний рівень та функціонує відповідно до Статуту, затвердженого наказом Міністерства освіти та науки України від 30 січня 2017 року № 116.

Ліцей підпорядкований Міністерству освіти і науки України. Оперативне керівництво здійснюється Департаментом освіти і науки Запорізької облдержадміністрації.

Ліцей розпочав свою діяльність 3 лютого 1923 року як фабрично-заводське училище на базі 4-го Державного заводу. На засіданні президії Бердянського повітового виконкому від 03 лютого 1923 року було прийнято рішення про організацію школи фабрично-заводського учнівства (ФЗУ) на базі 4-го Державного заводу (пізніше Першотравневого заводу сільськогосподарського машинобудування) відтоді історія Першотравневого заводу і ФЗУ здійснювалася паралельно. Дата 03 лютого 1923 р., є датою заснування ліцею. Перший випуск ФЗУ відбувся 23 липня 1926 року.

2 жовтня 1940 року Указом Президії Верховної Ради СРСР школа ФЗУ була реорганізована в ремісниче училище № 5. В училищі на той час навчалося 250 учнів.

На початку Другої світової війни, учні училища були частково мобілізовані на оборонні роботи. У серпні 1941 року учні старших курсів були направлені в район о. Хортиця для будівництва оборонних споруд, а вже у вересні 1941 р. училище разом з обладнанням та цінним майном було евакуйоване в м Новосибірськ.

У листопаді 1943 року, училище повернулося з евакуації. У короткі терміни був набраний контингент учнів в кількості 230 осіб. Учні поєднували навчання та відновлення цехів заводу училища.

У 1954 році ремісниче училище № 5 було об'єднано з ремісничим училищем № 12 у зв'язку зі зміною свого профілю на механізаторів сільського господарства. Заклад змінив назву на технічне училище № 5, яке проіснувало до 1963 року.

У 1963 році наказом обласного управління освіти ТУ № 5 було реорганізоване в міське профтехучилище № 19. Потім було ще ряд реорганізацій з МПТУ № 19 в ТУ № 6, потім в СПТУ № 19.

Наказом Міністерства освіти України від 04.06.1997 № 182 «Про вдосконалення мережі професійно-технічних навчальних закладів у Запорізькій області» професійно-технічне училище № 19 було заново створене шляхом злиття професійно-технічного училища № 19 та професійно-технічного училища № 39 м Бердянська, а 01.10.2002 реорганізовано в Бердянський машинобудівний професійний ліцей.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 20.05.2010 № 445 Бердянському машинобудівному професійному ліцею встановлене повне найменування юридичної особи — Державний навчальний заклад «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» (далі — Ліцей).

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 01.12.2015 № 1256 до Ліцею був приєднаний ДНЗ «Бердянський професійний ліцей». правонаступником всіх прав та обов'язків реорганізованого закладу став ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей».

На сьогодні Державний навчальний заклад «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» – це науково-виробничий комплекс зі своїми багаторічними традиціями. Учні проходять навчання в оснащених навчальних кабінетах та виробничих майстернях.

За увесь час свого існування навчальний заклад підготував і випустив понад тридцять п'ять тисяч кваліфікованих робітників.

У ліцеї діють 21 навчальний кабінет, 4 комп'ютерних класи, 10 майстерень, спортивна, тренажерна та актові зали, спортивний майданчик і стадіон, бібліотека, медичний пункт, їдальня.

Відповідно до ліцензії від 08.11.2013 № 285413, виданої Міністерством освіти і науки України (протокол від 27.06.2013 № 105) та протоколів засідань Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 08.06.2017 № 55/1, від 15.06.2017 № 56/1, від 23.06.2017 № 57/1, Ліцей має право здійснювати підготовку за професіями, поданими у Табл. 1.1.

Табл. 1.1. Перелік ліцензій на право надання освітніх послуг із зазначенням номеру, серії та терміну дії

№ з/п	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії	Термін дії ліцензії	Серія, номер ліцензії
	8211 8211	Верстатник широкого профілю Оператор верстатів з програмним керуванням	ППП ПТН ПрП	60	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 № 1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	7212 7221	Електрогазоварник Коваль ручного кування	ППП	30	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	4221	Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних	ППП ПТН	60	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	4112 4222	Оператор комп'ютерного набору Адміністратор	ППП	60	Рішення ДАК від 24.06.2010р., протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010р. №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	7231	Слюсар з ремонту автомобілів	ППП	90	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	7231 7212	Слюсар з ремонту автомобілів Газозварник	ППП	30	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413

№ з/п	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії	Термін дії ліцензії	Серія, номер ліцензії
	4112 4121	Оператор комп'ютерного набору Офісний службовець (бухгалтерія)	ППП	30	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	4112 4115	Оператор комп'ютерного набору Секретар керівника (організації, підприємства, установи)	ППП	60	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	7212	Електрогазоварник	ППП ПрП	60	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	7244 7243	Електромонтер станційного устаткування телефонного зв'язку Радіомеханік з обслуговування та ремонту радіотелевізійної апаратури	ППП	30	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
	4112 7241	Оператор комп'ютерного набору Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	ППП	30	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013. №2494л)	Безстроково	АЕ №285413
	7241 7233	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування Слюсар з ремонту та обслуговування систем вентиляції та кондиціонування	ППП	30	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 №2494л)	Безстроково	АЕ №285413
	7241	Електромеханік торговельного та холодильного устаткування	ППП, ПТН, ПК	50	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 №2494л)	Безстроково	АЕ №285413
	7233	Слюсар з ремонту та обслуговування систем вентиляції та кондиціонування	ППП	30	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 №2494л)	Безстроково	АЕ №285413

№ з/п	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії	Термін дії ліцензії	Серія, номер ліцензії
	7241	Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	ППП	30	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 №2494л)	Безстроково	АЕ №285413
	7433	Кравець	ППП ПТН ПрП ПК	25 10 5 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 23 червня 2017р. № 57/1	Безстроково	-
	7212	Газорізальник	ПТН ПрП ПК	15 5 10	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 8 червня 2017 р. № 55/1	Безстроково	-
	7212	Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах	ПТН ПрП ПК	15 10 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 8 червня 2017 р. № 55/1	Безстроково	-
	8322	Водій автотранспортних засобів (категорія В)	ПТН	30	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 8 червня 2017 р. №55/1	Безстроково	-
	8322	Водій автотранспортних засобів (категорія С)	ППП ПТН ПрП	50 10 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 8 червня 2017 р. № 55/1	Безстроково	-
	8211	Верстатник широкого профілю	ППП ПТН ПрП ПК	50 10 5 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
	7436	Швачка	ППП	25	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-

№ з/п	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії	Термін дії ліцензії	Серія, номер ліцензії
	7221	Коваль ручного кування	ППП ПТН ПрП ПК	60 10 5 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
	7241	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустановок	ППП ПТН ПрП ПК	25 10 5 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
	4121	Офісний службовець (бухгалтерія)	ППП	60	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
	4222	Адміністратор	ППП ПТН ПрП	60 10 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
	5142	Покоївка	ПТН ПрП ПК	15 5 10	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-

На початок 2019-2020 н.р. в ліцеї з-поміж перехідного контингенту нараховувалося 280 учнів – це 12 груп, з яких у 9 групах СПТУ – 218 осіб, у 3 групах ПТУ – 62 особи. Середня наповнюваність груп становила 24 та 21 учень відповідно.

Обсяг виконання регіонального замовлення прийому учнів на 2019-2020 н.р. був виконаний на 93,4% і становив 155 осіб.

Табл. 1.2. Перелік професій, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів із зазначенням виду підготовки та ліцензованого обсягу

№ з/п	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії	Термін дії ліцензії	Серія, номер ліцензії
1.	7231	Слюсар з ремонту автомобілів	ППП	90	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
2.	7212	Електрогазозварник	ППП ПрП	60	Рішення ДАК від 24.06.2010, протокол №84 (наказ МОН України від 14.07.2010 №1850-л)	Безстроково	АЕ №285413
3.	4112	Оператор комп'ютерного набору	ППП	30	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 №2494л)	Безстроково	АЕ №285413
4.	7241	Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	ППП	30	Рішення АК від 27.06.2013, протокол №105 (наказ МОН України від 01.07.2013 №2494л)	Безстроково	АЕ №285413
5.	8322	Водій автотранспортних засобів (категорія С)	ППП ПТН ПрП	50 10 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 8 червня 2017 р. № 55/1	Безстроково	-
6.	8211	Верстатник широкого профілю	ППП ПТН ПрП ПК	50 10 5 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-

№ з/п	Код за державним класифікатором	Назва професії	Види підготовки	Ліцензований обсяг	Рішення про видачу ліцензії	Термін дії ліцензії	Серія, номер ліцензії
7.	7221	Коваль ручного кування	ППП ПТН ПрП ПК	60 10 5 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
8.	4121	Офісний службовець (бухгалтерія)	ППП	60	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-
9.	4222	Адміністратор	ППП ПТН ПрП	60 10 5	Протокол засідання Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України від 15 червня 2017 р. № 56/1	Безстроково	-

Ліцей є власником приміщень, які становлять собою комплексну забудову, куди входять: навчальний корпус, побутовий корпус, навчально-виробничі майстерні, гуртожиток та інші приміщення.

Загальна площа приміщень, які залучені в навчально-виробничому процесі, становить 9486,1 м². Проектна потужність закладу становить 720 осіб. Загальна площа на одного здобувача освіти становить 21,4 м².

Санітарно-технічний стан усіх приміщень Ліцею відповідає вимогам, про що свідчать щорічні акти готовності до нового навчального року.

Ліцей внесено до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та є власником майнових прав на нерухоме майно та інші майнові права: земельної ділянки площею 4,1 га за адресою м Бердянськ, вул. Володимира Довганюка, буд. 76 та за адресою м Бердянськ, вул Баха 41 - 3,7 га. Майновий комплекс ліцею включає:

Спортивні зали площею 276 кв.м (вул. Довганюка, 76) та 282 кв.м (вул. Баха, 41)

Спортивний майданчик - 1250 кв.м

Футбольне поле - 4800 кв.м

Гандбольне поле - 800 кв.м

Баскетбольний майданчик – 288 кв.м

Автодром – 7790 кв.м

Бібліотека – 154 кв.м

Читальна зала – 146 кв.м

Навчальний корпус 1 – 2427 кв.м (вул. Довганюка, 76)

Навчальний корпус 2 – 1300 кв.м (вул. Баха, 41)

Побутовий корпус – 1968 кв.м

Гуртожиток – 2670 кв.м на 300 місць
 Актова зала – 437 кв.м
 Їдальня – 360 кв.м
 Медичний кабінет – 50 кв.м
 Навчально-виробничі майстерні – 2423 кв.м

II. ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України № 201-л від 28.07.2020 «Про переоформлення ліцензії» розроблені робочі навчальні плани та програми професій.

Структура робочих навчальних планів та програм відповідають Типовій базисній структурі навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у ЗП(ПТ)О, яка затверджена наказом МОН України від 13.10.2010 № 947 та Державним стандартам професійно-технічної освіти відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135.

Перелік навчальних предметів визначається Ліцеєм разом із залученням роботодавців. Робочим навчальним планом передбачено тижневе навантаження здобувачів освіти не більше 36 годин. Під час виробничої практики можливе навантаження до 40 годин на тиждень, в залежності від віку здобувачів.

Аналіз динаміки контингенту здобувачів професійно-технічної освіти показує, що в різні роки план прийому учнів на навчання виконувався по-різному. Якщо з 2016 по 2018 роки він виконувався на рівні 85% (найменший показник у 2018 році становив 68,6%), то протягом 2019 та 2020 років план перевиконувався від 1 до 5 відсотків. Поступово Ліцею доводився план щодо зменшення кількості прийому здобувачів. У 2020 році це зменшення становило 24,5% у порівнянні з 2016 роком (табл. 2.1).

Табл. 2.1. Динаміка контингенту здобувачів професійно-технічної освіти

№ з/п	Показники	Роки					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		2016	2017	2018	2019	2020	
	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб	510	462	426	411	406	-20,4
2.	Прийнято учнів на початок навчального року, осіб	209	209	168	169	195	-6,7
3.	План прийому на початок року, осіб	245	245	245	166	185	-24,5
4.	Виконання плану прийому, %	85,3	85,3	68,6	101,8	105,4	23,6
5.	Прийнято учнів за договорами з роботодавцями, осіб	209	209	168	169	169	-19,1
6.	Кількість учнів, які проходять первинну професійну підготовку з отриманням повної загальної середньої освіти, осіб	355	296	300	305	321	-9,6
7.	Кількість здобувачів, які проходять первинну професійну підготовку без отримання повної загальної середньої освіти	155	166	126	106	85	-45,2

Так само зменшилася й частка прийнятих на навчання учнів за договорами роботодавців. У 2020 році Ліцей випустив 146 кваліфікованих робітників, що майже на 45 % менше проти 2016 року. Аналіз динаміки працевлаштованих після навчання випускників по роках показує теж тенденцію до

зменшення їх кількості, хоча загалом рівень працевлаштування випускників ліцею є досить високим та сталим і не опускається нижче 70 (табл. 2.2). Найвищим цей показник був у 2018 році й становив 78,3%, а найнижчим – у 2020 році – 70,5%.

Табл. 2.2. Аналіз динаміки випускників із зазначенням рівня працевлаштування за 2016-2020 роки

№ з/п	Показники	Роки					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %	
		2016	2017	2018	2019	2020		
1.	Кількість підготовлених (випущених) кваліфікованих робітників, осіб	269	235	207	172	146	-45,7	
2.	Частка випускників, які працевлаштувалися, %	75,8	76,6	78,3	77,3	70,5	-7,0	
3.	Частка непрацевлаштованих випускників, які навчалися за договорами з роботодавцями (підприємствами), а саме:	24,2	23,4	21,7	22,7	29,5	21,9	
		- навчання в ВНЗ;	7,8	7,2	7,7	12,2		11,7
		- призвані до ЗСУ;	4,5	5,1	5,3	4,1		10,3
		- декретна відпустка;	5,6	4,3	6,3	3,5		2,7
		- зміна місця проживання;	4,8	5,9	1,4	2,3		2,7
		- за хворобою;	1,1	0,9	1	0,6		0,7
- диплом з самостійним працевлаштуванням	0,4	0	0	0	1,4			
4.	Частка випускників, які працевлаштувалися за отриманим фахом, %	75,8	76,6	78,3	77,3	70,5	-7,0	

Досить високим є рівень непрацевлаштування тих випускників, які навчалися за договорами підприємств – майже 30%. Це пояснюється високою часткою тих осіб, які призвані до збройних сил України чи продовжують навчання в інших закладах освіти.

Показник працевлаштування за фахом збігається з показником загальної кількості працевлаштованих випускників.

Первинна професійна підготовка, професійно-технічне навчання та перепідготовка робітничих кадрів у ліцеї ведеться за такими напрямками економічної діяльності: загальні професії електротехнічного виробництва, загальні для всіх галузей економіки, автомобільний транспорт, швейне виробництво (табл. 2.3).

Табл. 2.3. Види економічної діяльності та спеціальності, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів

№ з/п	Показники	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		Роки					
		2016	2017	2018	2019	2020	
1.	Загальні професії електротехнічного напрямку	108	117	119	165	177	+63,9
1.1.	Верстатник широкого профілю	20	23	21	43	45	225,0
1.2.	Електрогазоварник	39	38	34	46	39	0,0
1.3.	Електрогазоварник. Коваль ручного кування	49	56	64	76	93	189,8

№ з/п	Показники	Кількість здобувачів на початок навчального року, осіб					Зменшення/збільшення контингенту за 2016/2020 роки, %
		Роки					
		2016	2017	2018	2019	2020	
2.2.	Оператор комп'ютерного набору; адміністратор	88	63	23	-	19	-78,4
2.3.	Оператор комп'ютерного набору; офісний службовець (бухгалтерія)	58	68	49	47	27	-53,4
2.4.	Адміністратор; офісний службовець (бухгалтерія)	-	-	52	62	65	-
2.5.	Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин					13	-
2.6.	Оператор комп'ютерного набору; Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин	48	36	44	24	49	2,1
3. Автомобільний транспорт		171	137	109	112	118	-31,0
3.1.	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	119	68	40	36	35	-70,6
3.2.	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів; водій автотранспортних засобів категорії «С»	52	69	69	76	83	59,6
4. Швейне виробництва		14	23	23	22		-
4.1.	Кравець	14					-
4.2.	Швачка		23	23	22		-
Разом		509	459	419	432	468	-8,1

За всіма напрямками, окрім професій електротехнічного виробництва, впродовж чотирьох років зменшувалася кількість здобувачів. Найбільше скорочення сталося в професіях автомобільного транспорту – 31%. Суттєвим є також скорочення контингенту здобувачів у «Загальних для всіх галузей економіки» – 20%. Кількість же здобувачів, які отримували професії електротехнічного напрямку, навпаки, збільшилася за останні роки на 64%.

Серед окремих спеціальностей найбільшою позитивною динамікою виділяються професії «Верстатник широкого профілю (225 %), «Електрозварник. Коваль ручного кування» (189,8%), «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів. Водій автотранспортних засобів категорії «С» (59,6%).

Протилежні тенденції характерні для професій «Оператор комп'ютерного набору. Адміністратор» (-78,4%), «Оператор комп'ютерного набору. Офісний службовець» (- 53,4%). Частково втрати контингенту на цих професіях покриваються відкриттям нових спеціальностей. Так, у 2020 році здійснено набір здобувачів на спеціальність «Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин». Позитивну динаміку набору має спеціальність «Адміністратор. Офісний службовець (бухгалтерія)». Аналіз динаміки контингенту здобувачів в розрізі окремих професій свідчить про те, в училищі ведеться моніторинг ринку праці, поживляється робота з місцевими роботодавцями. Проте питання збереження контингенту лишається актуальним

У сфері освіти дорослих ліцей співпрацює із Запорізьким обласним центром зайнятості та Запорізьким обласним центром професійної реабілітації інвалідів.

З 2016 року ліцей здійснює підготовку слухачів з-поміж учасників АТО за направленням Управління праці та соціального захисту населення Бердянської міської ради. Професійно-технічне навчання та перепідготовка дорослих здійснюється відповідно до наявних ліцензій. Для кожної професії, з якої здійснюється підготовка, розроблені навчальні програми на базі Державних стандартів, а навчальні плани узгоджуються із замовниками.

Ліцей має ліцензію на перепідготовку робітничих кадрів із низки професій: «Електрогазозварник», «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» «Верстатник широкого профілю», «Адміністратор», «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних», «Кравець», «Покоївка».

Навчально-виробничий процес із дорослим населенням в ліцеї здійснюється відповідно до вимог нормативних документів в галузі професійно-технічної освіти, Законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних закладах» тощо.

Кількість здобувачів професійних кваліфікацій з-поміж дорослого та незайнятого населення, які пройшли навчання, становить (табл. 2.5):

2018 рік – 31 особа, за професіями «Електрогазозварник», «Верстатник широкого профілю», «Адміністратор», «Кравець»;

2019 рік – 4 особи, за професіями «Електрогазозварник», «Адміністратор», «Кравець», «Покоївка»;

2020 рік - 5 осіб, за професіями «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних», «Кравець», «Покоївка».

Табл. 2.5. Аналіз роботи з перепідготовки/перенавчання/підвищення кваліфікації кадрів

№ з/п	Показники	Кількість осіб, які пройшли при закладі різні види перенавчання:					
		Перепідготовку	Підвищення кваліфікації	Пере під-го товку	Підвищення кваліфікації	Пере під-го товку	Підвищення кваліфікації
1. Загальні професії електротехнічного напрямку		19		2		1	
1.1.	Електрогазозварник	2		2			
1.2.	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	15				1	
1.3.	Верстатник широкого профілю	2					
2.2.	Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних					3	
3. Швейного виробництва		9					
3.1.	Кравець	9					
4. Сфера послуг				1		1	
4.1.	Покоївка			1		1	
Разом:		31		4		5	

Всі особи з-поміж дорослого населення навчалися за направленням служби зайнятості.

III. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ

Фінансування ліцею здійснюється переважно коштом обласного бюджету. Упродовж 2016-2020 років спостерігається зростання загального кошторису закладу із 11,8 млн грн до 25,8 млн грн (табл. 3.1).

У структурі кошторису училища частка коштів обласного бюджету становить понад 95% і має тенденцію до зростання. Решта – інші кошти та власні надходження. Ліцей не вказує джерела надходження коштів, зазначених у графі «Інші кошти».

Табл. 3.1. Структура кошторису Бердянського машинобудівного ліцею

Показники	Роки				
	2016	2017	2018	2019	2020
Загальний кошторис, тис. грн	11873,7	17041,2	19863,4	22132,8	25770,1
Структура кошторису:					
Кошти державного бюджету, тис. грн	-	-	-	-	-
Кошти регіонального бюджету, тис. грн	11142,4	16124,6	18534,7	21022,9	24594,8
Частка від загального кошторису, %	93,8	94,6	93,3	95,0	95,4
Інші кошти, власні надходження тис. грн	731,3	916,6	1328,7	1109,9	1175,3
Частка від загального кошторису, %	6,2	5,4	6,7	5,0	4,6

З державного бюджету заклад отримав кошти в обсязі 500 тис. грн, які були направлені на осучаснення матеріально-технічної бази ліцею, в тому числі на закупівлю сучасного комп'ютерного обладнання (ноутбуки, інтерактивні дошки тощо).

У 2019 році силами робітників ліцею був проведений ремонт майстерні навчально-виробничого корпусу на загальну суму 332,5 тис. грн та навчального корпусу №1 на загальну суму 398,9 тис. грн

Кошторис витрат училища у розрізі професій тісно корелює з кількістю здобувачів, які навчаються на них. Так, найбільший кошторис має такий напрямок економічної діяльності як «Загальні професії електротехнічного виробництва» - 12,6 млн грн, де навчається 239 здобувачів П(ПТ)О (табл. 3.2).

Табл. 3.2. Кількість здобувачів і кошторис витрат на їхню підготовку

№ з/п	Показники	Кількість здобувачів, осіб	Кошторис витрат на підготовку, тис. грн	Кількість здобувачів, осіб	Кошторис витрат на підготовку, тис. грн	Кількість здобувачів, осіб	Кошторис витрат на підготовку, тис. грн
1.	Загальні професії електротехнічного виробництва	163	7210,4	189	9197,5	239	12560,2
2	Загальні професії для всіх галузей економіки	124	5485,2	109	5304,4	111	5833,4
3.	Автомобільний транспорт	109	4821,7	112	5450,4	118	6201,2
4.	Швейне виробництво	23	1017,4	22	1070,6	-	-
	РАЗОМ:	419	18534,7	432	21022,9	468	24594,8

В Ліцеї відсутня чітка диференціація кошторису витрат на підготовку одного здобувача професійно-технічної освіти чи одного молодшого спеціаліста. Про це свідчать дані табл. 3.3. За наявними даними на підготовку одного здобувача професійно-технічної освіти чи молодшого спеціаліста витрачалось: 44,2 тис. грн у 2018 році, 48,7 тис. грн у 2019 році й 52,6 тис. грн у 2020 році (табл. 3.3.).

Табл. 3.3. Кошторис витрат на підготовку одного здобувача професійно-технічної освіти у розрізі професій

№ з/п	Показники	Кошторис витрат на підготовку одного здобувача, тис. грн		
		2018	2019	2020
1.	Загальні професії електротехнічного виробництва	44,2	48,7	52,6
2.	Загальні професії для всіх галузей економіки	44,2	48,7	52,6
3.	Автомобільний транспорт	44,2	48,7	52,6
4.	Швейне виробництво	44,2	48,7	-

IV. ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

4.1. Зміст підготовки кваліфікованих робітників

Навчально-планувальна документація розроблена для кожної професії, з якої ведеться підготовка кваліфікованих робітників.

Основними навчально-методичними документами з планування навчально-виробничого процесу у Ліцеї є:

- робочі навчальні плани за професіями для повного ступеня професійно-технічної освіти;
- робочі навчальні програми з навчальних предметів та професійно-практичної підготовки, що передбачені робочими навчальними планами, поурочно-тематичні плани з навчальних предметів;
- перелік навчально-виробничих робіт з професії на семестр;
- плани виробничого навчання виробничих груп на місяць;
- плани навчально-виробничої діяльності на семестр;
- плани уроків;
- розклад занять.

Зміст робочих навчальних планів і програм із загальнопрофесійної, професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки відповідає Державним стандартам професійно-технічної освіти з урахуванням змін, які притаманні відповідній галузі виробництва та пропозицій замовників кадрів.

4.2. Організація навчально-виробничої діяльності

У Ліцеї здійснюється п'ятиденне навчання з тижневим навантаженням 36 годин. Максимальне щоденне навантаження не перевищує 8 академічних годин теоретичного навчання та 6 годин виробничого навчання. Навчальний рік складається з 40 навчальних тижнів. Навчання відбувається в одну зміну.

Професійно-теоретична та професійно-практична підготовка проводяться в спеціально обладнаних навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях. Відповідно до робочих навчальних планів з кожної професії в Ліцеї обладнано:

- 22 навчальних кабінети (9 суміщених),
- 13 лабораторій (8 суміщених),
- 13 майстерень.

Для набуття первинних навичок з керування автомобілями використовується 6 одиниць техніки.

4.3. Навчально-виховна робота та соціальний захист здобувачів П(ПТ)О

Виховна робота в ліцеї включає такі основні напрямки: національно-патріотичне виховання, морально-правове виховання, утвердження принципів загальнолюдської моралі, художньо-естетичне виховання, трудове виховання, професійно-технічне навчання і виховання, соціальний захист здо-

бувачів освіти, виховання фізичної культури, проблеми сімейного життя і сексуального виховання, екологічне виховання.

У ліцеї створено Раду учнівського самоврядування. Члени учнівського самоврядування свою діяльність здійснюють в таких напрямках: допомога майстрам виробничого навчання, класним керівникам у розв'язанні питань, пов'язаних зі зміцненням дисципліни; контроль відвідування занять; участь в організації й проведенні оздоровчих заходів; допомога в організації й проведенні конкурсів профмайстерності, олімпіад, предметних тижнів, спортивних змагань, оглядів художньої самодіяльності тощо. Також члени учнівського самоврядування виходять з пропозиціями до керівництва закладу щодо заохочення здобувачів освіти за успіхи у навчанні, за досягнення у виробничій діяльності, суспільному житті ліцею та спорті.

У ліцеї створено Раду з профілактики правопорушень, яка веде роботу з попередження та профілактики негативних проявів серед молоді; профілактики СНІДу, тютюнопаління та вживання алкоголю; ранньому виявленню правопорушень серед здобувачів. До складу Ради входять представники адміністрації ліцею, майстри виробничого навчання, викладачі, інспектор ювенальної превенції, батьки учнів.

Позаурочна діяльність здійснюється через мережу гуртків, секцій, запланованих загальноліцейних заходів. Учні ліцею щороку беруть участь в обласних конкурсах, фестивалях і посідають призові місця.

Майже 37% контингенту здобувачів Ліцею складають діти-сироти, учні з малозабезпечених і багатодітних родин, учні з неповних сімей (табл. 4.1), які отримують стипендію, матеріальну допомогу, безплатне харчування, грошову компенсацію за харчування у вихідні та святкові дні.

Табл. 4.1. Структура контингенту здобувачів П(ПТ)О училища

Навчальний рік	Контингент учнів, осіб	Серед них:						
		Учні сироти та ПБП	Особи з інвалідністю	Чорнобильці	Учні з малозабезпечених сімей	Учні з багатодітних сімей	Учні з неповних сімей	Здобувачі, які мають дітей
2018/2019	427	15	7	-	42	64	34	-
2019/2020	444	22	8	-	26	60	31	-
2020/2021	486	27	12	-	22	77	44	-

Всім здобувачам, які мають потребу в житлі, надається гуртожиток.

4.4. Навчально-методична робота

Методична робота у Ліцеї здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.12.2000 № 582 «Про удосконалення методичної роботи в системі професійно-технічної освіти», розділу «Методична робота» річного плану роботи Ліцею на поточний навчальний рік, іншими нормативними документами.

З вересня 2019 року колектив Ліцею працює над методичною темою: «Формування професійних компетентностей здобувачів освіти шляхом упровадження новітніх технологій». На допомогу педагогічним працівникам у Ліцеї створена локальна комп'ютерна мережа; всі комп'ютери підключені до мережі «Інтернет», кабінети природничо-математичного циклу оснащені мультимедійним обладнанням

4.5. Стан безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» в Ліцеї створена служба з охорони праці у такому складі: керівник служби – заступник директора з навчально-виробничої роботи; відповідальний за пожежну та електробезпеку – заступник директора з адміністративно-господарчої роботи; відповідальні за охорону праці при здійсненні навчально-теоретичної та навчально-практичної підготовки.

В ліцеї розроблено та зареєстровано 240 інструкцій з охорони праці та 20 – з безпеки життєдіяльності, 50 – з пожежної безпеки. Робота з питань охорони праці планується на кожен навчальний рік і є складовою річного плану ліцею.

Для навчальних кабінетів, лабораторій та майстерень розроблені інструкції з безпеки життєдіяльності, охорони праці та пожежної безпеки. Такі ж інструкції розроблені для всіх видів обладнання. З усіх професій на кожну тему виробничого навчання розроблені інструкції з охорони праці.

Керівники Ліцею складають іспити з охорони праці та безпеки життєдіяльності один раз на три роки. Навчання та перевірка знань працівників ліцею, зайнятих на роботах з підвищеною небезпечністю, інженерно-педагогічних працівників на групу з електробезпеки та пожежного мінімуму, проводиться згідно з графіком

Щороку проводиться замір опору ізоляції електроустаткування, заземлювальних пристроїв з подальшим оформленням протоколів.

У кожній майстерні, лабораторії, кабінеті є куточки з охорони праці та безпеки життєдіяльності, необхідні нормативні документи, аптечки. Під час виробничого процесу учні працюють у спецодязі. У ліцеї вчасно проводяться медичні обстеження, календарні щеплення, за необхідності надається перша медична допомога. У гуртожитку є медичний пункт, ізолятор. Навчальні кабінети освітлені відповідно до вимог, мають вентиляцію.

Для забезпечення безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у ліцеї облаштовано постійне локальне відеоспостереження навчального корпусу, частково гуртожитку та виробничих майстерень з метою оперативного реагування на можливі ризики для учасників навчально-виробничого процесу та контролю за збереженням майна ліцею.

V. Кадровий потенціал закладу П(ПТ)О

Адміністрація навчального закладу здійснює кадрову політику відповідно до нормативно-правових актів України про працю та на вимогу ст. 54 і 24 Законів України «Про освіту» і «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту» відносно прийому педагогічних працівників тільки за фахом і з відповідною освітою.

Викладачі та майстри виробничого навчання ліцею – компетентні фахівці, що використовують новітні освітні технології, активно користуються матеріалами Всесвітньої мережі Інтернет. Сучасна матеріально-технічна база ліцею допомагає педагогам досягти високих результатів навчання та професійної діяльності.

Загальна кількість працівників училища на 1 вересня 2020 року становила 106 осіб, із яких 38 осіб (35,8%) представляють господарський та технічний персонал, 13 осіб (12,3%) – адміністративний персонал, 29 осіб (27,4%) – педагогічні працівники, 26 осіб (24,5%) – майстри виробничого навчання (рис. 5.1).

Викладання загальноосвітніх, теоретичних і спеціальних дисциплін забезпечують кваліфіковані кадри. 15 викладачів мають вищу категорію, ще один педагог є вчителем-методистом (рис. 5.2).

Навчально-виробничий процес в училищі забезпечують 26 кваліфікованих майстрів виробничого навчання, із яких 9 осіб є майстрами виробничого навчання I категорії, 4 особи – майстрами виробничого навчання II категорії.

Рис. 5.1. Структура кадрового потенціалу, %

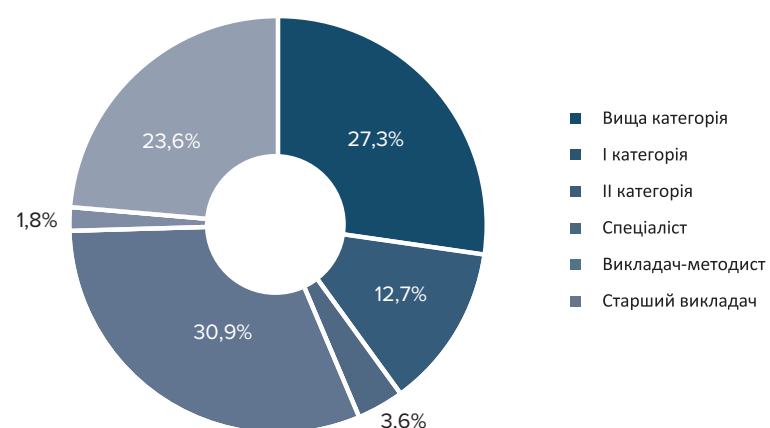

Рис. 5.2. Структура педагогічних працівників Ліцею за кваліфікаційними категоріями, %

Табл. 5.1. Вікова та статевая структура працівників училища станом на 01.09.2020 р., %

Персонал	Вікова структура персоналу закладу П(ПТ)О							
	до 35 років		35-49 років		49-60 років		Понад 60 років	
	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки
Педагогічні працівники	6	1	20	8	5	5	6	4
Господарський персонал	1	-	5	2	7	9	6	8
Адміністративний персонал та службовці	1	1	2		6	2	-	-

3-поміж педагогічних працівників 67% становлять жінки, серед господарського персоналу жінки становлять рівно половину, а серед адміністративного персоналу частка жінок сягає 75%.

Частка осіб пенсійного віку серед педагогічних працівників становить 18%, в той час, як частка молоді до 35 років – 13%. Найчисельнішою є група викладацького складу від 35 до 49 років, і становить 54%.

Педагогічні працівники 1 раз на 5 років проходять курси підвищення кваліфікації, а викладачі спецдисциплін та майстри виробничого навчання 1 раз на 3 роки проходять стажування на підприємствах відповідного профільного навчання.

VI. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА ЇЇ ВІДПОВІДНІСТЬ ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТАМ І ВИМОГАМ

Ліцей є власником комплексу, який включає гуртожиток, навчальний корпус, суспільно-побутовий та навчально-виробничий комплекс, спортивний майданчик.

В навчальному корпусі розташовані кабінети для проведення теоретичного навчання, лабораторії для проведення практичних занять, спортивна та дві гімнастичні зали. Загальна площа приміщень становить 4050 кв. м з розрахунку на одного здобувача освіти 9,12 кв. м

Із загальної площі: спортивна зала – 267 м², дві гімнастичні зали площею 32 кв. м та 102 кв. м, бібліотека площею 154,2 кв. м, актові зали – 262 кв. м, їдальня – 362 кв. м В навчально-виробничому корпусі загальною площею 2383,5 м² розташовані 13 майстерень.

Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу є самостійним розділом річного плану роботи ліцею, який складено на підставі аналізу комплексного методичного забезпечення предметів та професій.

Для забезпечення освітнього процесу обладнано 22 навчальні кабінети. Загальноосвітня підготовка проводиться у 8 кабінетах загальною площею 508,5 кв. м, що в середньому становить 1,15 кв. м на одного учня.

Комплексно-методичне забезпечення загальноосвітніх предметів складає 88%, забезпеченість підручниками – 100 %, в тому числі україномовними.

Для професійно-теоретичної та загальнотехнічної підготовки в ліцеї є 14 кабінетів, загальною площею – 971,5 кв. м Кабінети мають всі необхідні засоби навчання: встановлено 2 мультимедійних проектори, 6 кабінетів обладнані інтерактивними дошками. Всі навчальні кабінети забезпечені персональними комп'ютерами, які підключені до локальної мережі ліцею та Інтернет.

Для професійно-практичної підготовки ліцей має 14 навчально-виробничих майстерень та 16 лабораторій. Комплексно-методичне забезпечення майстерень та лабораторій в середньому становить 85%. Площа на одного учня в лабораторії становить більш ніж 2,4 кв. м, в майстерні 6,0 кв. м Матеріально-технічна база лабораторій та майстерень відповідає вимогам навчальних планів і програм

У грудні 2017 року з державного бюджету були виділено кошти на покращення матеріально-технічної бази ДНЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей». Весь кошторис у сумі 82 тисячі гривень було розподілено на гуртожиток для заміни 14 вікон на металопластикові (на другому та четвертому поверхах), придбання 8 нових кухонних плит із запасними елементами та 7 меблевих комплектів (шафи з пеналами).

Табл. 6.1. Рівень відповідності матеріально-технічної бази державним стандартам П(ПТ)О

Галузь (напрямок) підготовки	Забезпеченість навчальними кабінетами, майстернями %	Відповідність площі навчальних лабораторій %	Наявність основного обладнання інструменту	Рівень зношеності основного обладнання %	Рівень зношеності комп'ютерної техніки, %
Загальні для всіх галузей економіки	Адміністратор				
	100	100	в наявності	10	60
	Офісний службовець (бухгалтерія)				
	100	100	в наявності	10	60
Загальні професії електротехнічного виробництва	Оператор комп'ютерного набору				
	100	100	в наявності	80	80
Загальні професії електротехнічного виробництва	Електрогазозварник				
	100	100	в наявності	60	

Галузь (напрямок) підготовки	Забезпеченість навчальними кабінетами, майстернями %	Відповідність площі навчальних лабораторій %	Наявність основного обладнання інструменту	Рівень зношеності основного обладнання %	Рівень зношеності комп'ютерної техніки, %
Загальні професії електротехнічного виробництва	Електромеханік з ремонту та обслуговування ЛОМ				
	100	100	в наявності	70	70
	Верстатник широкого профілю				
	100	100	в наявності	70	
Автомобільного транспорту	Коваль ручного кування				
	100	100	в наявності	80	
	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів				
	100	100	в наявності	50	
Швейного виробництва	Водій автотранспортних засобів категорії «С»				
	100	100	в наявності	50	
	Кравець				
	100	100	в наявності	60	
Швейного виробництва	Швачка				
	100	100	в наявності	60	

Найбільший рівень зношеності основного обладнання для організації навчання за професією «коваль» та «оператор комп'ютерного набору» (для цієї ж спеціальності й комп'ютерна техніка зношена більш ніж на половину). Найменш зношене основне обладнання для навчання за професією «адміністратор» та «офісний службовець». Забезпеченість основним обладнанням та інструментами для навчання становить 100 відсотків по всіх спеціальностях

VII. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ВИПУСКНИКІВ

Рівень навчальних досягнень здобувачів із загальнопрофесійної підготовки є середнім – це майже 60% здобувачів у 2020 р. Достатній рівень підготовки у 2020 році мали 33 % учнів.

Найвищі результати здобувачі П(ПТ)О мають із професійної підготовки. Упродовж 2017-2020 років достатній рівень навчальних досягнень із професійної підготовки мали 46-55% здобувачів, високий рівень – 14 -19,4% (табл. 7.1).

Табл. 7.1. Рівень навчальних досягнень здобувачів П(ПТ)О

Загальноосвітня підготовка					
2017/2018	2,4	30,7	55,7	11,2	43
2018/2019	1	26	58	15	39
2019/2020	1	24	59	16	47
Загальнопрофесійна підготовка					
2017/2018	8,9	34,3	56,6	0,2	-
2018/2019	7	35	58	0	-
2019/2020	6,8	33	60	0,2	-
Професійна підготовка					
2017/2018	19,4	46,1	34,5	0	-
2018/2019	16	52	32	0	-
2019/2020	14	55	31	0	-

НЗ «Бердянський машинобудівний професійний ліцей» - єдиний заклад професійної освіти в Запорізькій області, що є організатором Всеукраїнського фестивалю ковальського мистецтва «Сталева Хвиля». Щороку майстри з усієї України долучаються до виконання спільних ковальських композицій, які потім прикрашають місто Бердянськ.

VIII. ЗВ'ЯЗОК З РИНКОМ ПРАЦІ ТА ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ

Ліцей співпрацює із Запорізьким обласним центром зайнятості та Запорізьким обласним центром професійної реабілітації інвалідів. З 2016 року Ліцей здійснює підготовку слухачів із-поміж учасників АТО за направленням Управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Бердянської міської ради Запорізької області.

Випуск кваліфікованих робітників за договорами з Запорізьким обласним центром зайнятості становить:

- 2017 рік – 10 осіб;
- 2018 рік – 31 особа;
- 2019 рік – 4 особи;
- 2020 рік – 5 осіб.

Підготовка кваліфікованих робітників здійснюється відповідно до договорів з підприємствами-замовниками. На початок 2020-2021 навчального року в наявності 32 договори на підготовку 480 кваліфікованих робітників з усіх заявлених професій.

Основними замовниками робітничих кадрів є підприємства:

- ПрАТ «Бердянські жнивварки»;
- ІП «АРТУРС БЕРДЯНСЬК КУРОРТ»;
- ТОВ «АВТОЦЕНТР-ЮГ»;
- Підприємство «Бердянська трикотажна» БМГОІ;
- ТОВ «ГАРМОНІЯ»;
- ТОВ ТВФ «ОДЯГ»;
- ТОВ НВК «Тех-Ін Про»;
- ПП «СПЕЦПЕНОПЛАСТ»
- ПАТ «Азовський машинобудівний завод»;
- «ЕЛЕКТРОПРИВОД» м Запоріжжя;
- ТОВ «ДОНПРОДСЕРВІС 2010»;
- ПП «АГРОТЕХНІКА»;
- ПАТ «НОВОПОЛТАВСЬКИЙ КАР'ЄР»;
- ТОВ «Куйбишевський комбікормовий завод»; ТОВ «ДЕЛСІ» та інші.

З 2018 року заклад здійснює підготовку кваліфікованих робітників за професією «Електрогазозварник» за дуальною формою навчання за договором з ПрАТ «Бердянські жнивварки».

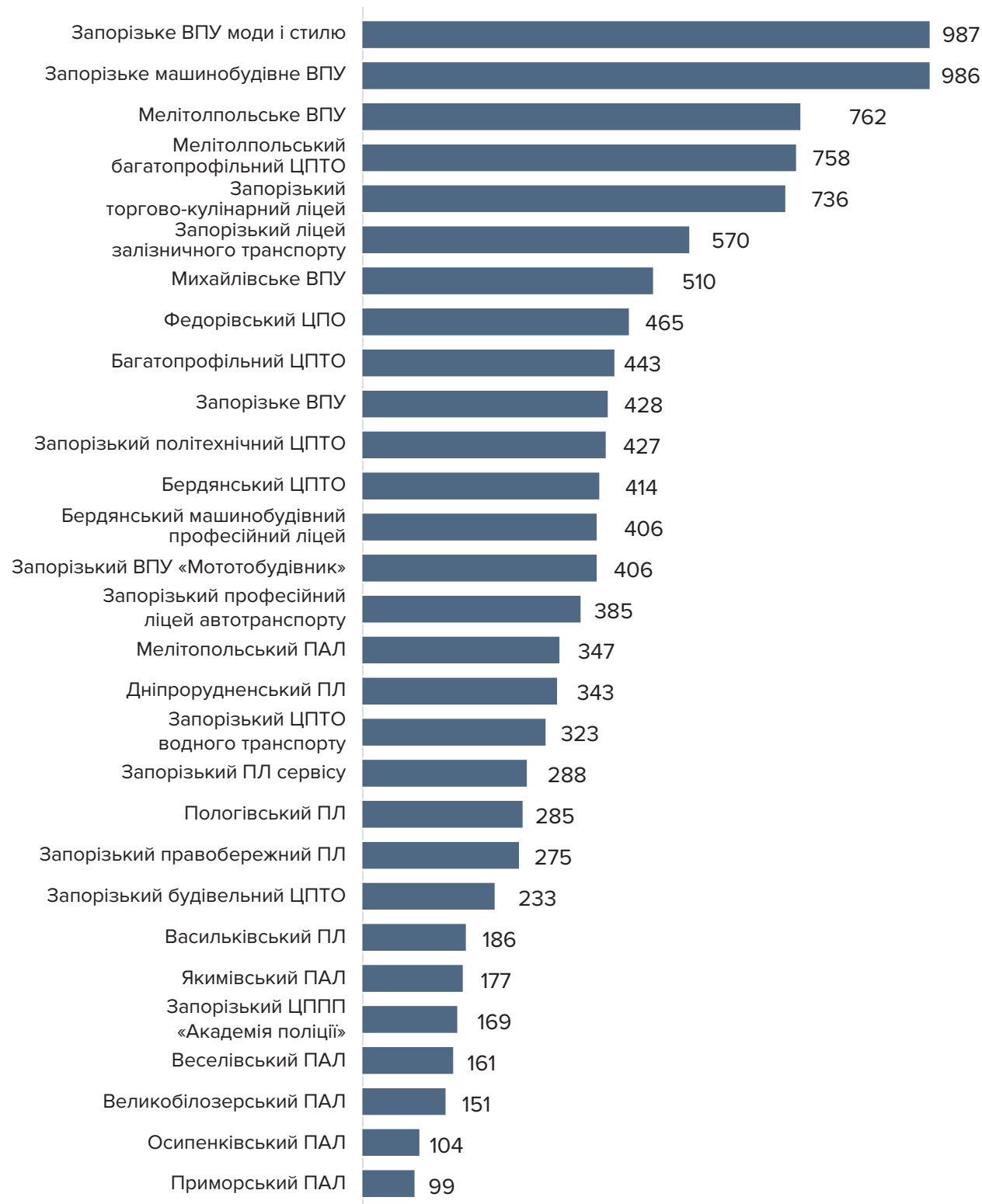

Рис. 8.1. Контингент закладів П(ПТ)О Запорізької області станом на 01 січня 2020 року.

Як видно з Рис.8.1, Бердянський МБПЛ займає 13 місце за чисельністю здобувачів станом на 1 січня 2020 року. Бердянський МБПЛ знаходиться в межах усього двох, розташованих в радіусі 100 км, міст Запорізької області: Мелітополя і Токмака.

Як видно з Табл. 8.2 навантаження на одну вакансію у 2020 році становило 2 особи. Варто відзначити, що на ринок праці не в останню чергу впливає сезонність сільськогосподарської та туристичної діяльності, яка обумовлює звільнення працівників в кінці сільськогосподарського та туристичного сезонів. За розміром середньомісячної заробітної плати Бердянськ займає одне з останніх місць у Запорізькій області.

Табл. 8.2 Деякі показники ринку праці Бердянського міськрайонного центру зайнятості за 2020 рік

Показник	Значення
Кількість осіб, що скористалися послугами служби зайнятості протягом 2020 року	8294 осіб
Мали статус безробітного	6270 осіб
Зареєстровано вакансій протягом року	2814
Кількість роботодавців, що подали вакансії протягом року	720
Укомплектовано вакансій протягом року	2630
Кількість підприємств, які запланували вивільнення працівників у місті та районі	25
Запланована кількість вивільнюваних працівників	1456 осіб
Фактична кількість вивільнених працівників з підприємств міста та району	229 осіб
Середній розмір оплати праці в розрахунку на 1 вакансію	5358,5 грн

Протягом 2020 року за направленням служби зайнятості та на замовлення роботодавців була організована професійна підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації 149 безробітних. Вони навчались та підвищували кваліфікацію за такими професіями: кухар, пекар, кондитер, бармен, офіціант, бухгалтер, сестра медична, водій автотранспортних засобів, покоївка, адміністратор, слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування, столяр будівельний, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, швачка, закрійник, продавець продовольчих та непродовольчих товарів, лицювальник-плиточник, менеджер із збуту, охоронник, тракторист, верстатник широкого профілю, електрогазозварник, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування, секретар-друкарка, менеджер з туризму, механік, касир торговельного залу, технік-технолог, інженер-конструктор, апаратник хімоводоочищення, модельєр-конструктор та інші.

Протягом 2020 року під замовлення роботодавців організовано індивідуальне навчання 10 безробітних громадян міста та району шляхом підготовки та перепідготовки, індивідуального підвищення кваліфікації за професіями адміністратор, покоївка, електрогазозварник, обліковець з реєстрації бухгалтерських даних, закрійник, тракторист, електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування. 139 безробітних проходили стажування на підприємствах міста та району протягом року.

У 2020 році Бердянський МПЛ мав 32 договори з підприємствами регіону на працевлаштування 480 кваліфікованих робітників. На підприємстві «Бердянські жниварки» організоване навчання за дуальною формою за спеціальністю електрогазозварник. Ліцей проводить роботу у сфері освіти дорослих і співпрацює з місцевою службою зайнятості, управлінням праці та соціального захисту населення та центром професійної реабілітації людей з інвалідністю. Співпраця Бердянського МПЛ з цими структурами полягає в навчанні на базі навчального закладу дорослого населення, в тому числі ветеранів АТО. У 2020 році проходили перепідготовку 5 дорослих за направленням служби зайнятості за спеціальностями «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування», «Обліковець з реєстрації бухгалтерських даних» та «Покоївка».

Додаток 3.

Інвестиційні потреби Ліцею

Інвестиційні потреби Ліцею на період 2021-2027 роки	Обсяг інвестицій, тис. грн	%
Здійснення будівництва, реконструкції та ремонту	9030,6	56,0
Здійснення ремонту навчально-виробничих майстерень	1700,0	
Впровадження енергоощадних технологій в гуртожитку	1019,5	
Впровадження енергоощадних технологій в навчально-виробничій майстерні	2010,5	
Впровадження енергоощадних технологій в навчально-побутовому корпусі	1705,6	
Встановлення автоматичної пожежної сигналізації	2375,0	
Виготовлення проектно-кошторисної документації для забезпечення інклюзивності закладу	50,0	
Встановлення пандусів до кожної будівлі	110,0	
Переобладнання санітарних приміщень відповідно до вимог ДБН «Інклюзивність будівель та споруд»	60,0	
Здійснення благоустрою території	2500,0	15,5
Здійснення благоустрою території	2500,0	
Придбання нового обладнання, устаткування, меблів	4114,2	25,5
Обладнання за професією «Електрогазозварник», в т.ч.:	2580,0	
- Тренажер зварника Virtual Welding Fronius	1200,0	
- Аргонодугова зварка Fronius	120,0	
- Напівавтомат Kemppi (3 од.)	144,0	
- Апарат плазмової різки Tesla (2 од.)	60,0	
- Комплект №2А ацетилено-кисневого зварювання	9,0	
- Зварювальна маска-хамелеон (16 од.)	32,0	
- Плита зварювальна	20,0	
- Стіл зварника ССН-3 з вентилятором (15 од.)	630,0	
- Слюсарний верстак (5 од.)	50,0	
- Компресор Tesla	35,0	
- Кромкогіб	280,0	
Обладнання за професією «Коваль ручного кування», в т.ч.:	1984,0	
- Верстат плазмової різки	362,0	
- Пневмомолот (50 кг)	331,0	
- Вальцювальний верстат для холодного кування СВ-1 з додатковими комплектуючими	221,0	
- Верстат «Узор-4»	200,0	
- Волоконний лазерний маркер, верстат по металу (50Вт)	200,0	
- Вальці ВЕРП 1100х3 посилені	115,5	
- Стулеві лещата 150 мм 1253-150М	106,0	
- Стрічкова пила	100,0	
- Ковадло (100 кг)	100,0	
- Ковальський індукційний нагрівач (30кВт)	72,0	

- Верстат профілегібочний	66,0	
- Апарат плазмової різки	35,0	
- Компресор	35,0	
- Універсальний шліфувальний верстат	17,0	
- Верстат для гнуття	12,0	
- Інфрачервоний пірометр	11,5	
Комп'ютерна техніка для навчальних аудиторій	1099,2	
Інтерактивний мультимедійний комплекс	100,0	
Система ЧПУ для верстата	180,0	
Обладнання для кабінетів викладачів і майстрів виробничого навчання	75,0	
Обладнання для проведення онлайн навчання	80,0	
Оновлення змісту освітніх послуг	238,0	1,5
Запровадження короткотермінових курсів перекваліфікації для дорослого населення на платній основі	45,0	
Створення Центру кар'єрного зростання	53,0	
Ліцензування спеціальності «Слюсар-ремонтник»;	10,0	
Ліцензування спеціальності «Оператор верстатів з числовим програмним забезпеченням»;	10,0	
Ліцензування спеціальності «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення».	10,0	
Розроблення навчальних планів і програм для організації гнучкої системи навчання для різних категорій дорослого населення	30,0	
Створення навчальних посібників в електронному вигляді для теоретичного навчання зі спецдисциплін	30,0	
Відкриття навчально-тренувального соціального підприємства	50,0	
Підвищення управлінської та професійної спроможності педагогічного колективу	175,0	1,1
Запровадження електронного документообігу, електронних журналів та системи внутрішніх комунікацій у закладі	20,0	
Організація підвищення управлінської спроможності керівників закладу шляхом участі їх у тренінгових/освітніх/інформаційних програмах	10,0	
Впровадження та сертифікація системи управління якістю на основі міжнародних стандартів	30,0	
Запровадження на постійній основі у закладі тренінгових програм для викладацького складу	25,0	
Запровадження на постійній основі навчальних заходів для викладацького складу щодо набуття ними цифрових навичок	25,0	
Підвищення спроможності майстрів виробничого навчання та викладачів із розроблення та ліцензування нових освітніх програм	25,0	
Створення власної платформи закладу з мобільним додатком	40,0	
Покращання іміджу закладу	80,0	0,5
Розроблення комунікаційної стратегії закладу	45,0	
Ребрендинг сайту закладу	15,0	
Створення віртуального туру навчальним закладом	20,0	
Разом	18121,8	100,0

Додаток 4.

Опитування учасників освітнього процесу

Опитування учасників освітнього процесу проводилося з метою аналізу сучасного стану, визначення ключових проблем і перспективних напрямків розвитку Бердянського машинобудівного професійного ліцею.

Загалом в опитуванні взяли участь дві особи зі складу керівників закладу, 34 викладачі й майстри виробничого навчання та 140 здобувачів П(ПТ)О.

Опитування проводилося в першій декаді грудня 2020 року

КЕРІВНИКИ ЗАКЛАДУ

Запитання 1. Чи задовольняють вас професійні стандарти, навчальні плани та програми, за якими ведеться підготовка робітничих кадрів у вашому закладі П(ПТ)О?

Два респонденти, що становить 100%, відповіли на це запитання “Скоріше задовольняють”.

Запитання 2. Чи є у вашому закладі навчальні плани й програми для навчання дорослого населення?

Обидва респонденти дали ствердну відповідь на це запитання.

Запитання 3. На скільки за 10-ти бальною системою ви оцінюєте рівень і новизну (застарілість) матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

Усі респонденти оцінили рівень і новизну матеріально-технічної бази закладу на 5-6 балів.

Запитання 4. Наскільки ви задоволені якістю викладання загальноосвітніх і професійно-теоретичних дисциплін?

Обидва керівники надали відповідь “Скоріше задоволений (-а)”.

Запитання 5. Наскільки ви задоволені якістю професійно-практичної підготовки?

Обидва респонденти з-поміж керівного складу закладу надали відповідь “Скоріше задоволений (-а)”.

Запитання 6. Які питання діяльності педагогічного колективу вас найбільше турбують? (не більше трьох варіантів відповіді)

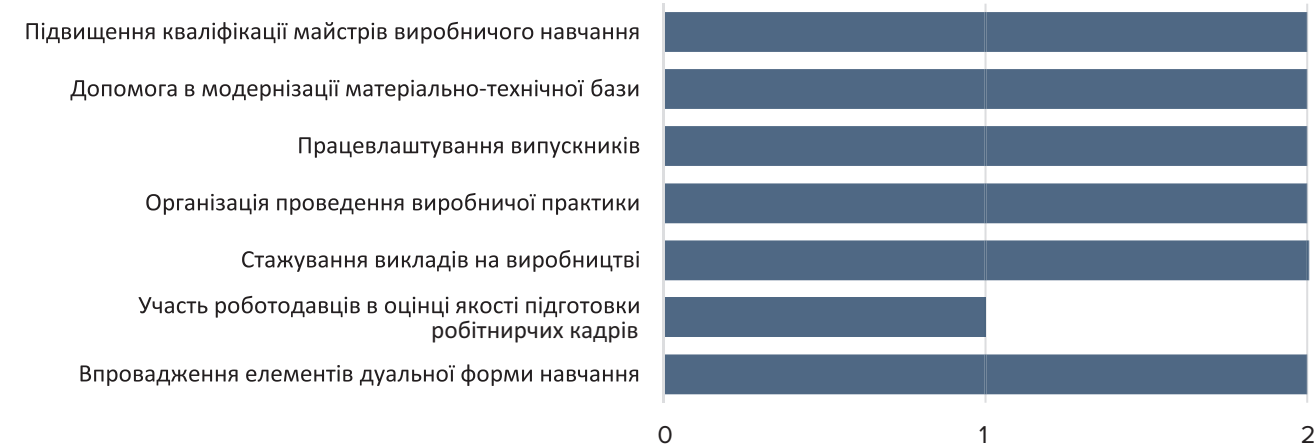
Єдиною основною проблемою, на думку респондентів, є неготовність до роботи в режимі онлайн.

Запитання 7. Назвіть головних партнерів-роботодавців, із якими співпрацює ваш заклад П(ПТ)О (підприємства, фірми, ТОВ, фермерські господарства)

Головним партнером для Бердянського машинобудівного професійного ліцею є ПРАТ «Бердянські жнивварки», на який вказали 100% респондентів.

Запитання 8. Які з напрямів взаємодії з роботодавцями є для вас найбільш важливими?

Керівники закладу визначили сім напрямків взаємодії з роботодавцями. На шість можливих шляхів співпраці з роботодавцями вказали обидва респонденти й один вказав на важливість участі роботодавців в оцінці якості підготовки здобувачів.

Запитання 9. Чому, на вашу думку, роботодавці незадоволені якістю підготовки робітничих кадрів? (не більше трьох варіантів відповіді)

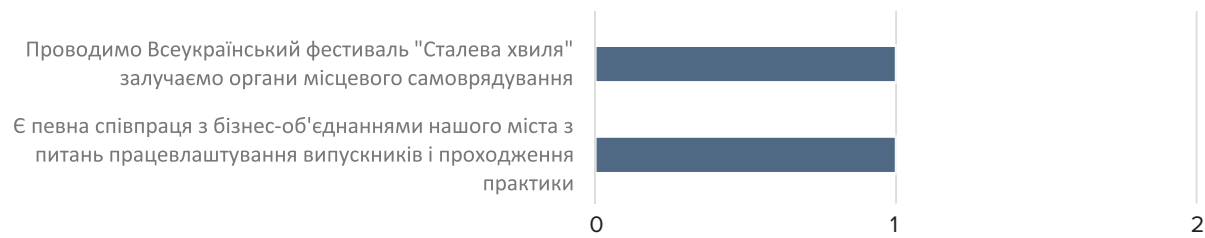
Один з керівників вважає, що такої проблеми, як незадоволення роботодавців якістю підготовки здобувачів, немає. Інший респондент вважає корінь такої проблеми в тому, що навчання проводиться на старому обладнанні, що унеможлиблює швидкий старт випускників ліцею на роботі.

Запитання 10. Які форми співпраці вашого закладу зі службою зайнятості міста? (не більше двох варіантів відповіді)

Під час анкетування керівники навчального закладу вказали три форми співпраці зі службою зайнятості, які практикує ліцей. Враховуючи, що респондентів усього два, а дві відповіді суперечливі, тому, можливо, респонденти не повністю розібрались із запитанням

Запитання 11. Як ви співпрацюєте з бізнес-спільнотами міста та органами місцевого самоврядування?

Один з керівників ліцею вказує на співпрацю з бізнес-спільнотою та органами місцевого самоврядування шляхом залучення їх до організації й проведення ковальського фестивалю "Сталева хвиля". Інший респондент вказує на таку співпрацю у сфері працевлаштування випускників та проходження практики.

Запитання 12. Які проблеми вашого закладу П(ПТ)О є найгострішими? (укажіть не більше трьох варіантів відповіді)

Обидва респонденти вважають найгострішою проблемою закладу застарілу матеріально-технічну базу, необхідність проведення енергомодернізації та ремонтів навчальних корпусів, виробничих майстерень.

Запитання 13. Які види робіт (ремонт, придбання нового обладнання тощо) є для вас пріоритетними у найближчі 1-2 роки? (вкажіть, будь ласка, конкретний вид робіт)

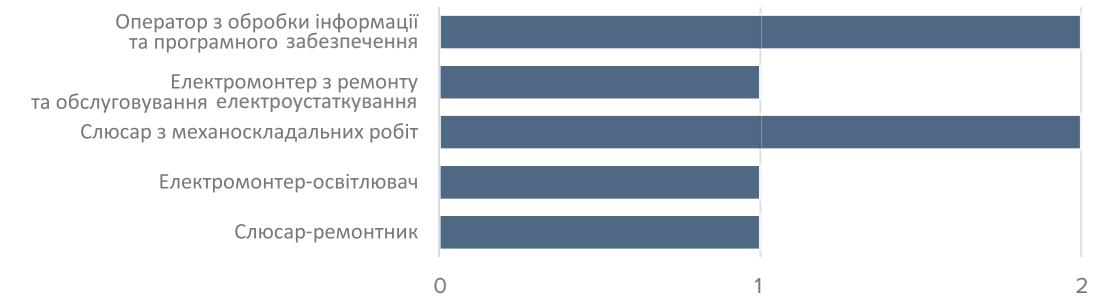

Відповідаючи на це запитання, керівники вказали на нагальність: облаштування дворової території, оновлення навчально-виробничого обладнання, утеплення приміщень, створення умов для інклюзивної освіти, проведення ремонтів, втілення енергоефективних заходів, встановлення пожежної сигналізації, осучаснення матеріально-технічної бази.

Запитання 14. Назвіть 3-4 найбільш перспективні, на вашу думку, робітничі професії, за якими варто розпочати підготовку фахівців у вашому закладі П(ПТ)О

Що стосується започаткування нових напрямків навчання, то двоє керівників вважають перспективними професії оператор з обробки інформації та програмного забезпечення та слюсар з механоскладальних робіт.

Та по одному респонденту перспективними вважають професії слюсар-ремонтник, електромонтер-освітлювач та електромонтер з ремонту та обслуговування електрообладнання.

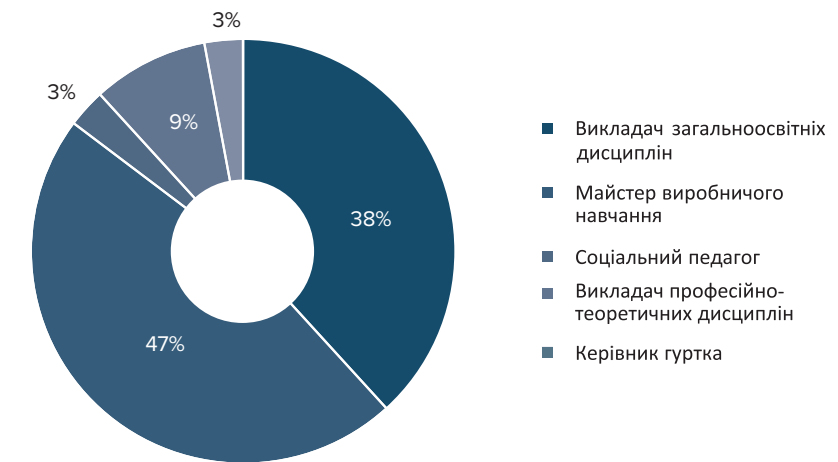
Запитання 15. Які орієнтовно обсяги фінансових ресурсів потрібні вам для реалізації першочергових стратегічних завдань закладу П(ПТ)О? (у тис. грн)?

За інформацією ліцею у закладі немає фінансової оцінки кошторисної документації втілення першочергових для закладу завдань та перспективних проєктів. Тому, можливо, це запитання респонденти залишили без відповіді.

ВИКЛАДАЧІ ТА МАЙСТРИ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

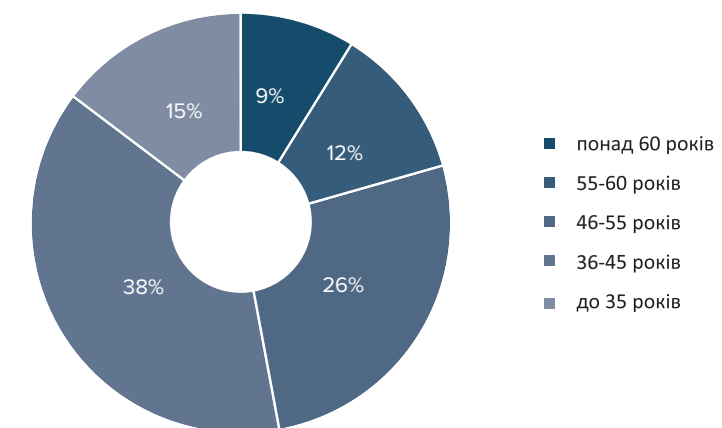
В опитуванні взяли участь 34 особи з-поміж викладачів та майстрів виробничого навчання.

Запитання 1. До якої категорії педагогічних працівників ви належите?

З-поміж опитаних найчисельнішою групою є майстри виробничого навчання – 16 осіб або 47%, викладачі – 13 осіб або 38%.

Запитання 2. До якої вікової групи ви належите?

Більшість респондентів мають вік 35-45 років – таких 38%, 46-55 років – 26%. Інші три вікові категорії розділилися майже порівну: 5 осіб мають вік понад 60 років (15%), 4 особи - 55-60 років (12%) і 3 особи – до 35 років (9%).

Запитання 3. Які заходи підвищення кваліфікації є, на вашу думку, найефективнішими?

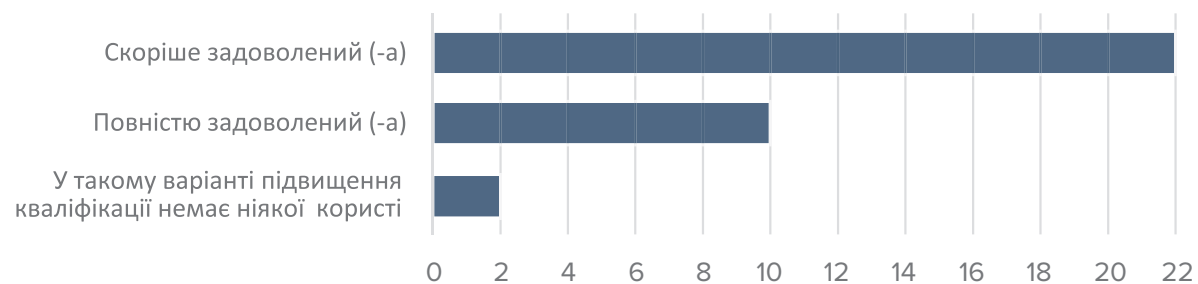
Як видно з відповідей учасників опитування, найпопулярнішим методом підвищення кваліфікації викладацького складу вважаються курси підвищення кваліфікації при освітніх закладах. На їхню користь висловилася переважна більшість, а саме 24 респонденти.

На другому місці за пріоритетністю, на яку вказали 19 респондентів, знаходяться майстер-класи, і на троє менше респондентів вказали на стажування.

Найменш ефективними заходами підвищення кваліфікації викладачі та майстри вважають конференції, круглі столи й методичні семінари.

Жоден з респондентів не вказав онлайн курси, що корелює з інформацією, наданою закладом, в якій вказувалося на слабку готовність ліцею до онлайн навчання.

Запитання 4. Наскільки ви задоволені наявною на сьогодні системою підвищення кваліфікації/стажування?

Своє невдоволення системою ПК висловили усього двоє опитаних. Натомість 10 осіб повністю задоволені та ще 22 – скоріше задоволені, що загалом становить 94%.

Запитання 5. Які аспекти вашої професійної діяльності є найпроблемнішими?

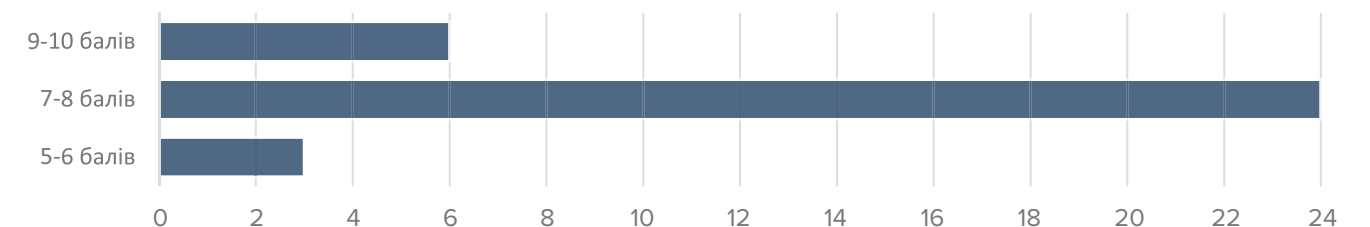
Щодо проблем у роботі, з якими стикаються учасники опитування, то найбільша кількість респондентів (21 особа) вказали на застаріле обладнання та інструменти.

На другому місці за кількістю відповідей низька мотивація здобувачів до навчання - на це вказали 15 викладачів/майстрів. Ще 9 зауважили відсутність нових підручників.

Однакова кількість опитаних, а саме по 7 осіб, вказали на відсутність комп'ютерів, що унеможливорює організацію дистанційного навчання, та на нестачу витратних матеріалів.

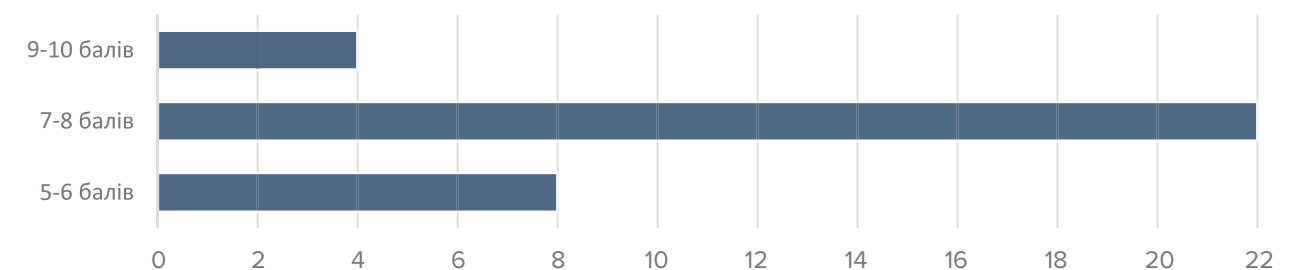
Запитання 6. На скільки за 10-ти бальною шкалою ви оцінюєте дистанційне навчання у вашому закладі П(ПТ)О?

Переважна більшість опитаних досить високо оцінили дистанційне навчання у закладі. Середній та високий бал поставили 71 та 18 відсотків респондентів.

3 респонденти поставили 5-6 балів, що протирічить попереднім запитанням, оскільки на нестачу комп'ютерів для дистанційного навчання вказали 7 респондентів, але водночас частково віддали свої голоси за високу чи середню оцінку.

Запитання 7. На скільки за 10-ти бальною системою ви оцінюєте рівень і новизну (застарілість) матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

Матеріально-технічну базу навчального закладу на високий бал оцінили 4 викладачів/майстри та ще восьмеро оцінили її нижче середнього. Переважна більшість опитаних МТБ ліцею оцінили на 7-8 балів. Це майже 65 відсотків респондентів.

Запитання 8. Яка участь роботодавців у підготовці робітничих кадрів у вашому закладі П(ПТ)О?

Рівно половина респондентів, а саме 17 осіб, щодо співпраці навчального закладу з роботодавцями вказали їхнє залучення до надання місць для проходження виробничої практики. На одного менше респондента (16 осіб) вказали, що заклад отримує фінансову допомогу від роботодавців та 10 осіб вказали на те, що роботодавці беруть участь у перевірці якості підготовки здобувачів.

Усі інші шляхи співпраці з роботодавцями оцінені досить низько й однаково: по п'ятеро опитаних вказали на залучення роботодавців до розробки професійних стандартів та до навчального процесу.

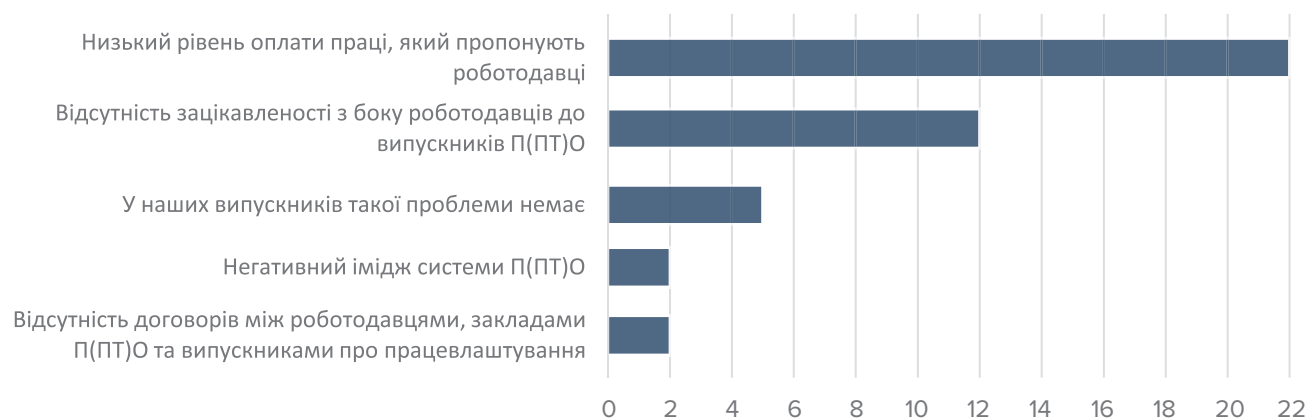
Запитання 9. Чому, на вашу думку, роботодавці незадоволені якістю підготовки кадрів?

Аналіз причин невдоволеністю роботодавців якістю підготовки робітничих кадрів закладом показав таке. Більшість опитаних, а саме 14 респондентів, вбачають проблему у тому, що навчання проводиться на застарілому обладнанні, що не дозволяє випускникам отримати такий рівень підготовки, який допоможе їм максимально швидко приступити до роботи на виробництві.

7 опитаних вбачають причину у довготривалому навчанні, та ще четверо у поганій комунікації між навчальним закладом та роботодавцями. П'ятеро з опитаних не стикалися з такою проблемою.

Запитання 10. Чому випускникам вашого закладу П(ПТ)О важко працевлаштуватися?

На першому місці з причин, через які випускникам складно працевлаштуватися після закінчення навчання, викладачі та майстри виробничого навчання поставили низький рівень пропонованої заробітної плати. На це вказали 65% респондентів.

35% опитаних вбачають проблему у незацікавленості роботодавців. Однакова кількість респондентів, а саме по 6 відсотків, вважають, що проблемою є негативний імідж системи П(ПТ)О, та відсутність договорів між роботодавцями, навчальними закладами та самими випускниками.

15% з опитаних викладачів та майстрів вважають, що у випускників навчального закладу немає проблем з працевлаштуванням

У респондентів була можливість обрати кілька варіантів відповідей.

Запитання 11. Які проблеми вашого закладу П(ПТ)О є найгострішими? (укажіть не більше трьох варіантів відповіді)

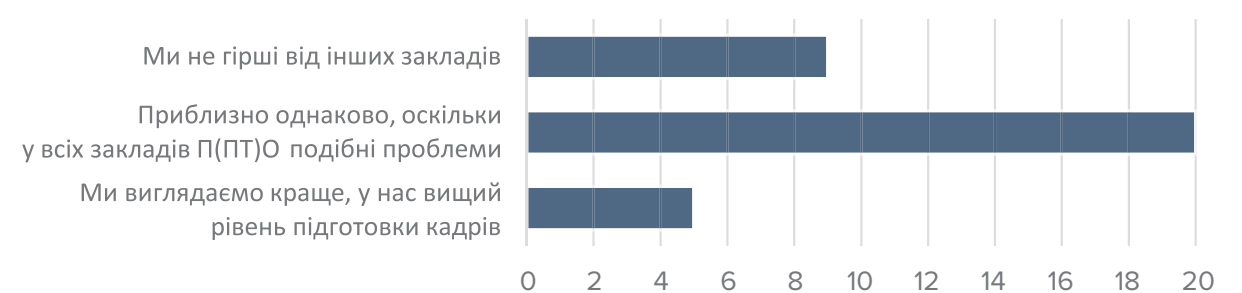
Проблеми свого закладу викладачі та майстри виробничого навчання ранжували таким чином: на першому місці на думку 15 респондентів є недостатнє фінансування.

Друга за значущістю, на думку респондентів, є проблема застарілої матеріально-технічної бази закладу – на неї вказали 13 осіб.

Однакова кількість викладачів/майстрів вказали на неправильну державну політику у сфері профтехосвіти та необхідність ремонтів приміщень – по 12 респондентів.

Низький відсоток працевлаштування випускників як проблему закладу вбачає четверо опитаних і ще двоє – в малій кількості здобувачів.

Запитання 12. Як ви оцінюєте місце вашого закладу у порівнянні з іншими закладами П(ПТ)О, які здійснюють підготовку робітничих кадрів за подібними професіями?

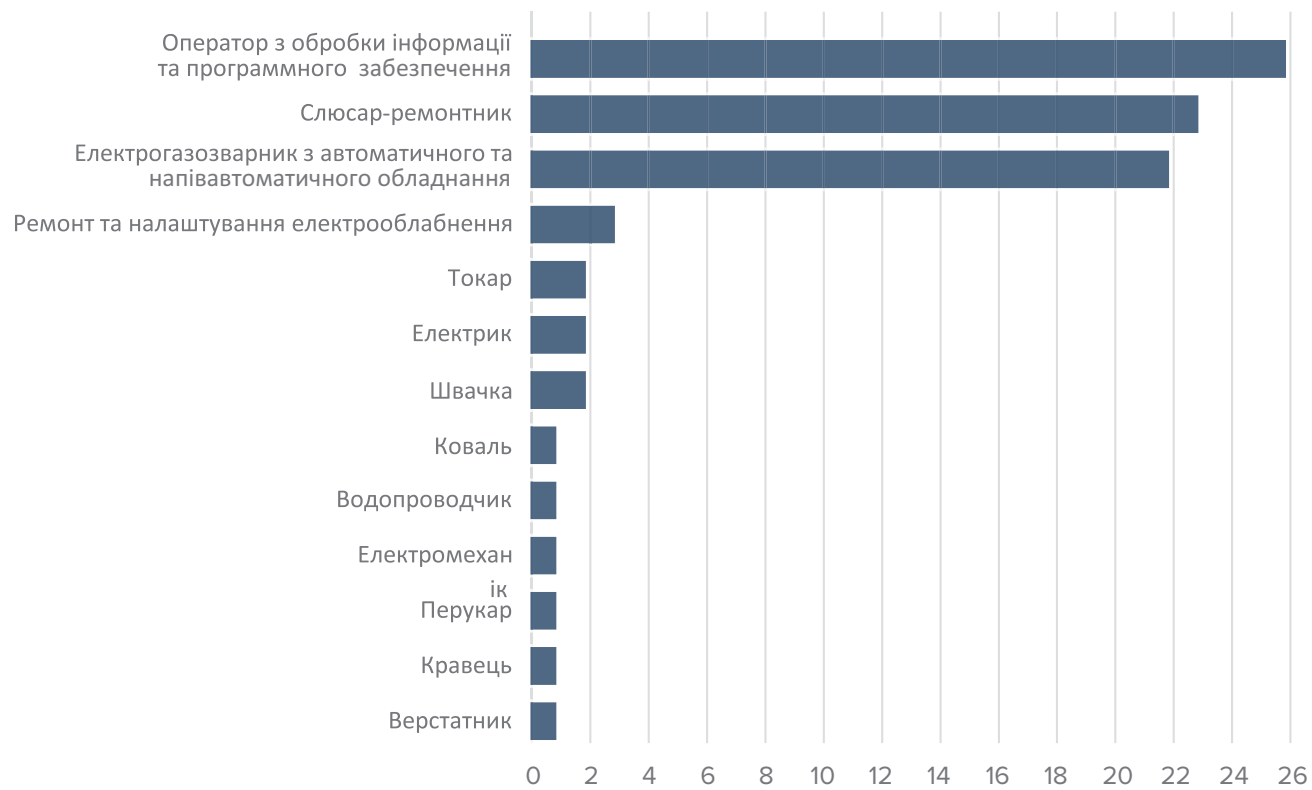

Приблизно однаково з іншими закладами у регіоні ліцей оцінюють 20 викладачів, що становить 59%, не гіршими за інших себе вважають 26 відсотків, і краще за інших – 15% опитаних.

Запитання 13. Назвіть 3-4 найбільш перспективні, на вашу думку, робітничі професії, за якими варто розпочати підготовку фахівців у вашому закладі П(ПТ)О.

Опитування думки викладачів та майстрів виробничого навчання показало, що більшість з них вважають перспективними професії оператор з обробки інформації та програмного забезпечення, слюсар-ремонтник та електрогазоварник автоматичного та напівавтоматичного обладнання.

Такої думки дотримуються 26, 23 і 22 респондентів відповідно. Помітно, що бачення викладачів і майстрів щодо оператора з обробки інформації та програмного забезпечення збігається з баченням керівників закладу.

На користь інших професій висловилися поодинокі респонденти. Вказувалися такі професії, які на думку опитаних, є перспективними: токар, електрик, швачка, електромеханік, коваль, верстатник, перукар, кравець та інші.

Запитання 14. Назвіть 2-3 найбільш амбітні проекти (ремonti, відкриття нових лабораторій чи майстерень, створення навчально-практичних центрів тощо), які б ви хотіли реалізувати у вашому закладі П(ПТ)О у найближчі 2-3 роки?

З точки зору перспектив навчального закладу, втілення різноманітних проектів, то викладачі й майстри вказали на (в порядку пріоритетності): відкриття центру професійного розвитку молоді (21 респондент), реконструкція парку кованих фігур (16 респондентів).

На користь інших перспективних проектів висловилася невелика кількість опитаних. Необхідність проведення ремонтів вбачає 7 осіб, створення навчально-практичних центрів – троє респондентів, оновлення МТБ та створення нових лабораторій і майстерень – по двоє опитаних.

Один респондент вважає, що ліцей міг би проводити тренінги для міста.

ЗДОБУВАЧІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

На запитання анкети давали відповідь 140 здобувачів Бердянського машинобудівного професійного ліцею.

Запитання 1. Чому ви обрали для навчання саме цей заклад П(ПТ)О?

Аналіз відповідей здобувачів щодо вибору навчального закладу показує, що більша частина з них обрали навчальний заклад свідомо, а саме 44% респондентів хотіли отримати робітничу професію. Ще 23% вважають, що зможуть відносно легко працевлаштуватися після закінчення навчання.

Досить суттєвою є частка учнів, які обирали навчальний заклад за його розташуванням – загалом таких 38%.

Скористалися порадою друзів 19% опитаних.

Вимушеним став вибір навчального закладу для 19% опитаних. Вони обрали навчальний заклад через наполягання батьків, через те, що не вступили нікуди більше та з інших причин, які не вказують на свідомий вибір навчального закладу здобувачами (*"Нужно было куда-то поступить", "Личные обстоятельства", "Заради интересу")

Запитання 2. На якій спеціальності ви навчаєтеся?

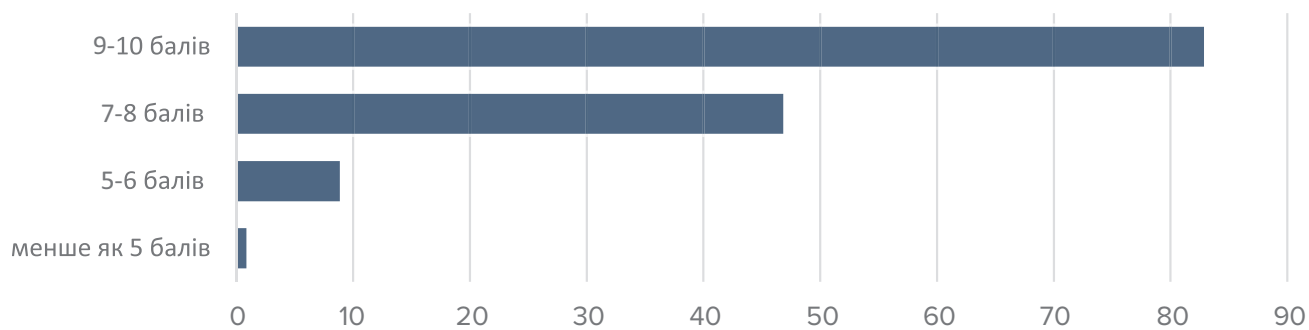
Більшість учнів, які виявили бажання заповнити анкету, навчаються на спеціальності електрогазозварник (29%), адміністратор (25%), офісний службовець (19%), оператор комп'ютерного набору та електромеханік з ремонту та обслуговування обчислювально-лічильних машин (по 17%).

Запитання 3. Чому ви обрали спеціальність, на якій навчаєтеся?

Вибір професії корелює з вибором навчального закладу здобувачами. Загальна кількість учнів, які свідомо зробили свій вибір, становить 62%. Для 14% вибір професії став випадковим збігом обставин. По троє респондентів зробили свій вибір через можливість навчатися за бюджетні кошти та з інших причин (*"Змусили", "Родинні традиції", "Вона є підготовчою для моєї бажаної професії – програміста").

Запитання 4. Як за 10-ти бальною шкалою ви оцінюєте рівень викладання спеціальних (профільних) дисциплін?

Більшість опитаних учнів досить високо оцінили рівень викладання профільних дисциплін. 59% респондентів поставили 9-10 балів та 36% 7-8 балів.

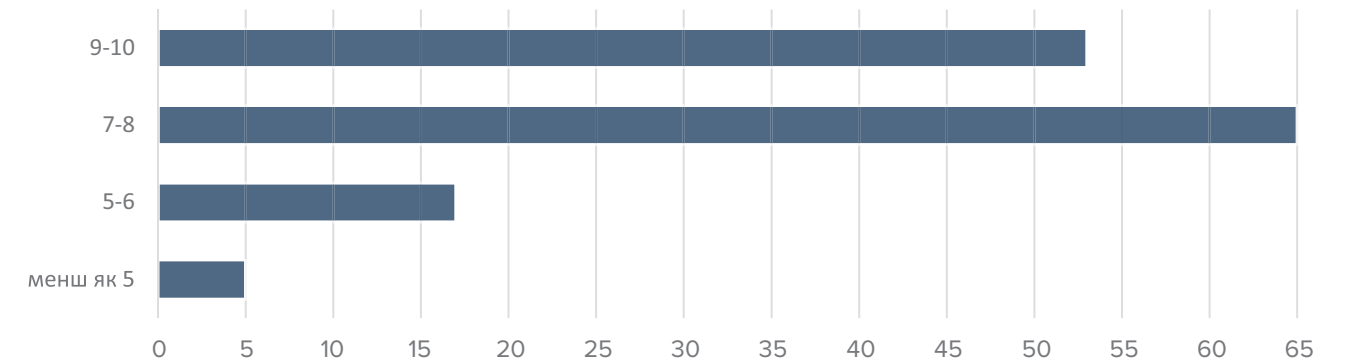
Зовсім незадоволеним якістю викладання є один здобувач.

Запитання 5. Як за 10-ти бальною шкалою ви оціните рівень матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

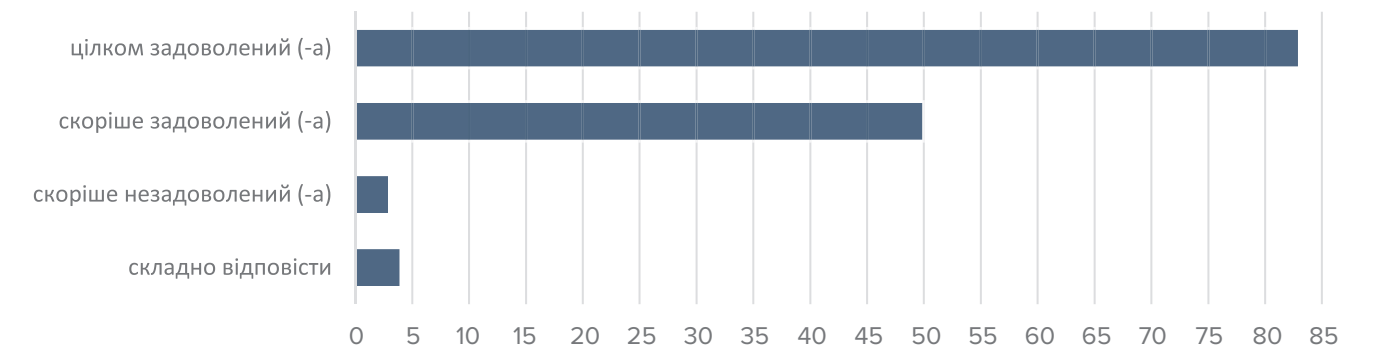
Матеріально-технічну базу вище середнього рівня оцінили загалом 74% опитаних. На середній та нижче середнього балу - 26% респондентів.

Запитання 6. Наскільки за 10-ти бальною шкалою ви задоволені соціальними умовами в закладі П(ПТ)О (гуртожиток, їдальня, розважальні заходи)?

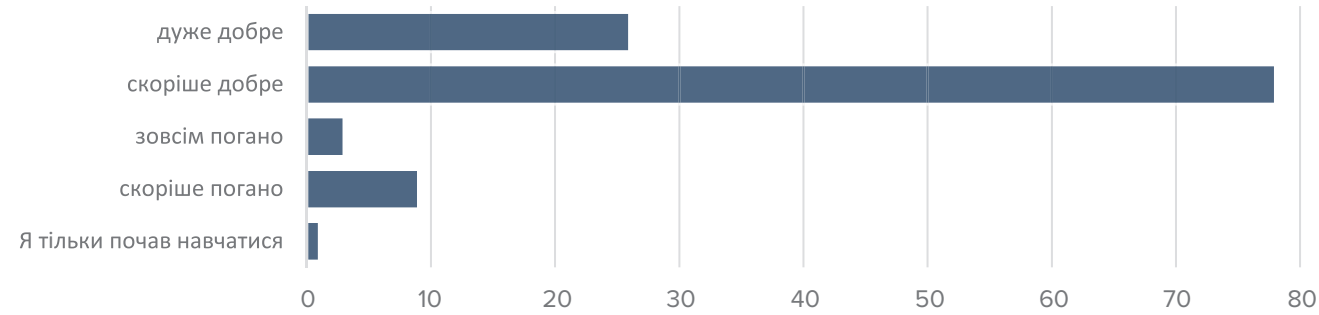
Приблизно однаково здобувачі оцінюють свої соціально-побутові умови з рівнем матеріально-технічної бази навчального закладу. 85% опитаних оцінюють на високий бал. Низький і середній бал поставили 15% респондентів.

Запитання 7. Наскільки ви задоволені навчанням у вашому закладі П(ПТ)О?

Відповідь на запитання про рівень задоволеності не йде врозріз з попередніми оцінками матеріально-технічної бази, соціально-побутових умов та рівня викладання профільних дисциплін. Навчанням у закладі задоволені тою чи іншою мірою 95% опитаних учнів.

Запитання 8. Наскільки ви вважаєте себе підготовленим для роботи на підприємстві (фірмі, компанії)?

Недостатньою для роботи свою підготовку вважають близько 9% здобувачів, які брали участь в опитуванні (6% оцінюють підготовку, як скоріше погану і 2% - як зовсім погану).

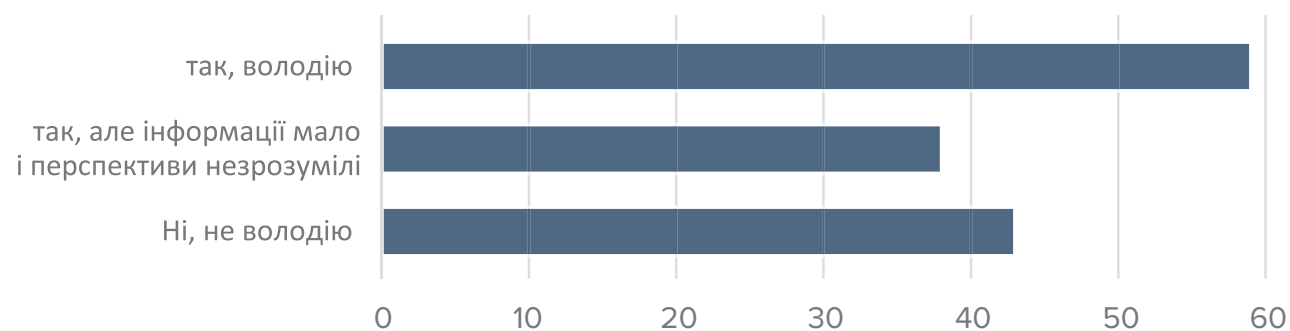
Дуже добре підготовленими себе вважають 26 респондентів, що становить 19% та ще 78 учнів оцінюють її, як скоріше добру (56%). Кількість учнів, яким складно було оцінити рівень їхньої готовності до роботи, становить 8 осіб (13%).

Запитання 9. Що ви плануєте робити після завершення навчання в закладі П(ПТ)О?

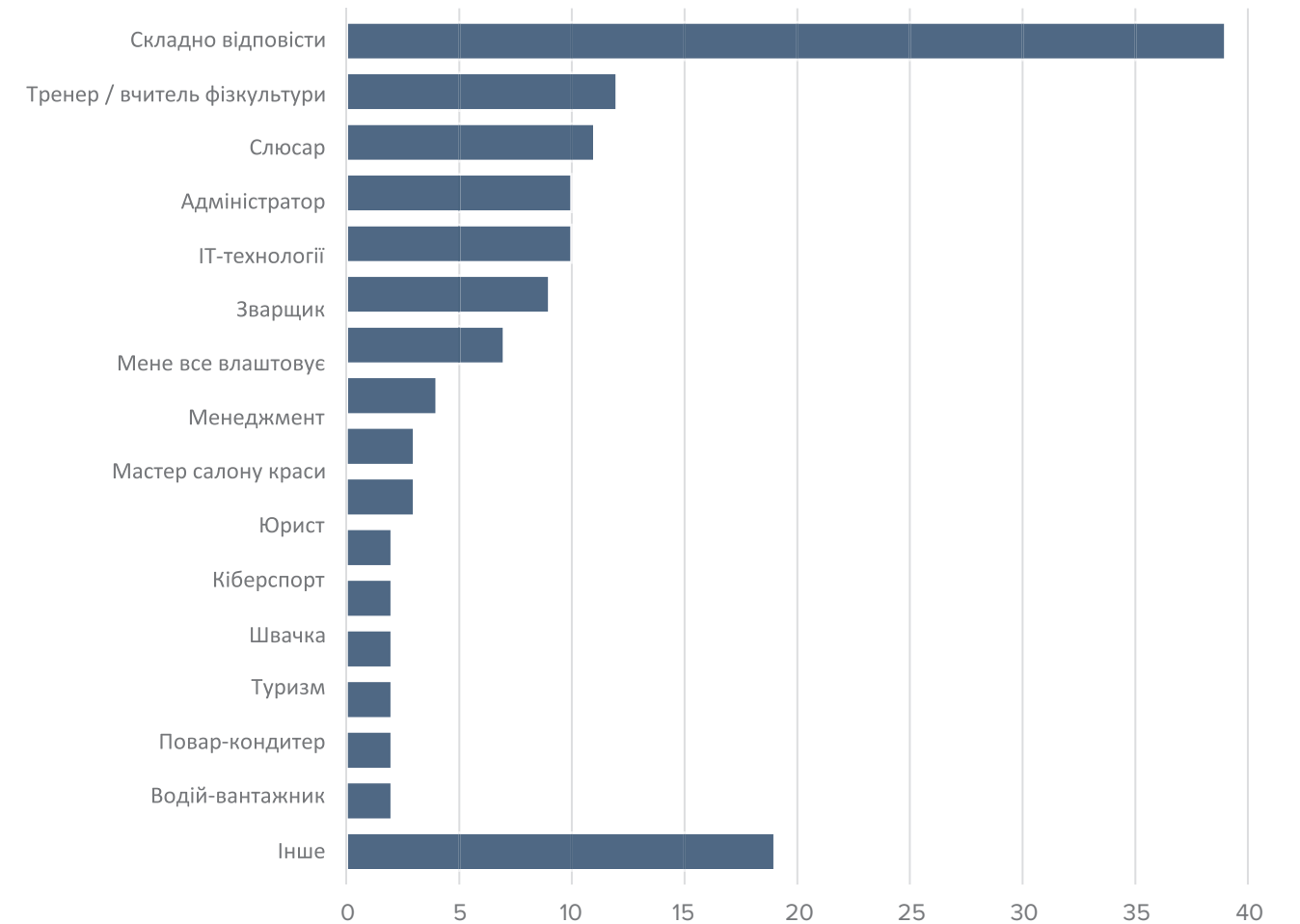
38% опитаних планують продовжити своє навчання в закладах вищої освіти, і майже стільки ж учнів (36%) хочуть працювати за отриманою спеціальністю. Понад 20% планують своє працевлаштування за кордоном

Запитання 10. Чи володієте ви інформацією про те, куди ви можете працевлаштуватися (підприємство, фірма, СТО тощо) після завершення навчання?

Щодо поінформованості про можливості свого працевлаштування після закінчення навчання, то думки опитаних розділилися таким чином: 42% володіє такою інформацією, 30% не володіє і ще 28% вказали на недостатність інформації, що не дає можливості чітко визначити перспективи свого працевлаштування.

Запитання 11. На якій новій спеціальності вам було б цікаво навчатися, якби вона була у вашому закладі П(ПТ)О?

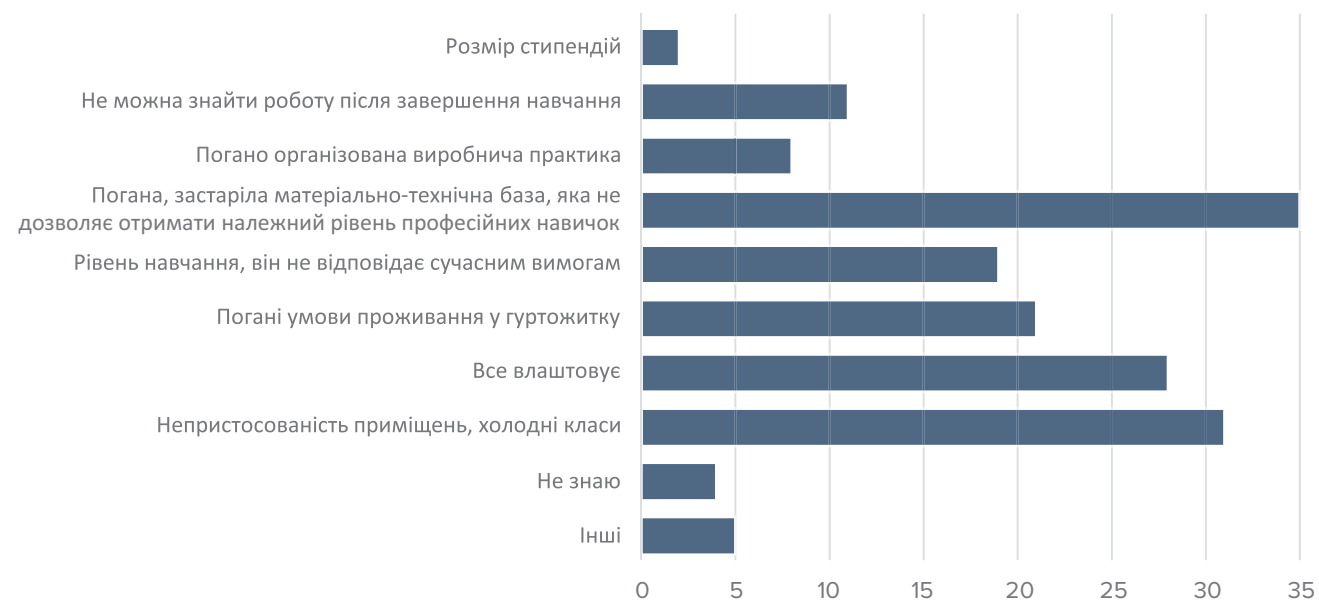

Більшості учнів було складно відповісти на запитання про бажану спеціальність, окрім тої, на якій вони навчаються (27%). Це загалом корелює із запитанням про вибір своєї спеціальності, де 47 здобувачів вказали, що хотіли обрати саме цю професію.

Анкетування показало, що учні вказували такі спеціальності, які не можна здобути в системі професійно-технічної освіти, як то: бізнес-аналітика, юрист, вчитель, психолог, професії ІТ індустрії та інші.

Ювелірна справа	1	Комп'ютерна ілюстрація/моделювання	2
Робота по дереву	1	Водій-вантажник	2
Мотомайстер	1	Кухар-кондитер	2
Маляр	1	Туризм	2
Прикордонник	1	Швачка	2
Електрик	1	Кіберспорт	2
Психолог	1	Юрист	2
Поліція	1	Майстер салону краси	3
Спеціаліст з маркетингу, бізнес-аналітика	1	Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення	3
Веброзробник	1	Менеджмент	4
Механізатор	1	Мене все влаштовує	7
Blackhaker	1	Зварник	9
Публічне управління	1	ІТ-технології	10
Кранівник	1	Адміністратор	10
Бухгалтер	1	Слюсар	11
Акторська майстерність	1	Тренер / вчитель фізкультури	12
Космонавт	1	Складно відповісти	39

Запитання 12. Що вам не подобається у вашому закладі П(ПТ)О?

Серед нарікань на власний навчальний заклад, найпоширенішими є: погана матеріально-технічна база закладу (25%) та неналежна пристосованість приміщень до навчання – 22%.

20% здобувачів все влаштовує в ліцеї.

Рівень навчання у закладі не влаштовує 14% опитаних.

Серед інших причин вказувалися такі: “термін практики”, “Covid-19, “дистанційне навчання”.

Запитання 13. Що, на вашу думку, потрібно зробити, аби навчання у вашому закладі П(ПТ)О було цікавішим, а сам заклад П(ПТ)О став привабливим для молоді? (вкажіть не більше трьох варіантів відповіді)

Щодо кроків покращання привабливості навчального закладу, то учасники анкетування з-поміж здобувачів вказали такі: оновлення матеріально-технічної бази – за нього висловилося найбільша

кількість респондентів, а саме 49%, за гарантоване працевлаштування – 35%; ще 33% здобувачів вважають за потрібне змінити саму систему навчання; 27% вважають, що треба збільшити тривалість виробничої практики, а за покращання умов проживання висловилося 24% опитаних. Тільки трохи більше відсотка все влаштовує в навчальному закладі.

УЗАГАЛЬНЕНІ ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ

1. Однакове запитання було поставлене усім трьом категоріям респондентів: керівникам, викладачам та майстрам і здобувачам: На скільки за 10-ти бальною системою ви оцінюєте рівень і новизну (застарілість) матеріально-технічної бази вашого закладу П(ПТ)О?

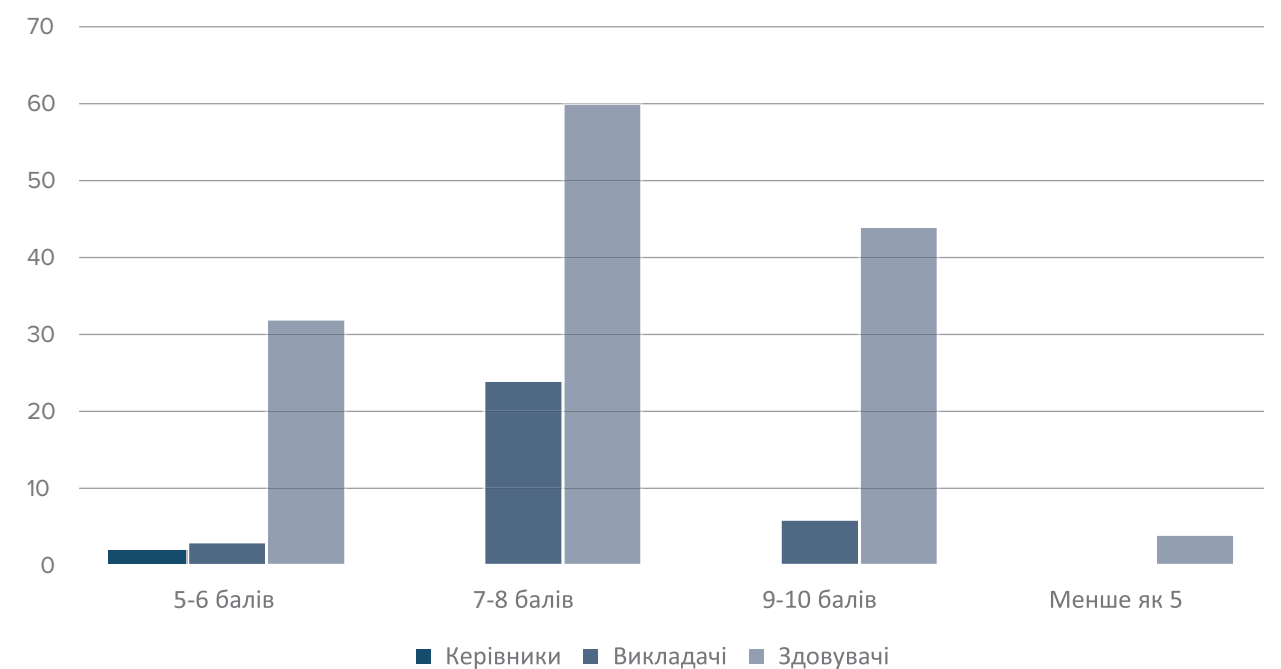

Рис. 11.1. Оцінка рівня і новизни матеріально-технічної бази Бердянського ЦПТО керівниками, викладачами та майстрами виробничого навчання і здобувачами, у %.

Як видно з Рис.11.1, найкраще оцінюють матеріально-технічну базу ліцею здобувачі, найгірше – керівники закладу. Якщо здобувачі роблять свої висновки із загального вигляду та оцінюючи легкість користування, то керівники закладу мають більш широкую картину реального стану справ у закладі.

Більшість викладачів та майстрів виробничого навчання оцінили МТБ свого закладу на середній бал.

- В оцінці перспективних професій є як спільне бачення, так відмічаються й різні погляди на це питання в усіх трьох категорій опитаних. Як видно з Таб.11.1, у керівників, викладачів/майстрів та здобувачів збігається думка щодо перспективності професій оператор з обробки інформації та програмного забезпечення слюсар з механоскладальних робіт та слюсар.

Думка викладачів та майстрів виробничого навчання збігається з думкою здобувачів щодо професій швачка та електрогазозварник. З приводу інших професій, вказаних при анкетуванні, думка трьох категорій опитаних не збігається.

- Щодо того, що не подобається в навчальному закладі, то більшість нарікань здобувачів звелось до застарілої матеріально-технічної бази. Хоча це суперечить бальній оцінці, де понад 70% опитаних учнів поставили середню та високу оцінку МТБ навчального закладу.
- Приблизно однаково з іншими закладами у регіоні ліцей оцінюють 59% викладачів та майстрів виробничого навчання, не гіршими себе вважають 26 відсотків, і краще за інших – 15% опитаних.
- 38% опитаних планують продовжити своє навчання в закладах вищої освіти, і майже стільки ж учнів (36%) хочуть працевлаштуватися за отриманою спеціальністю. Досить високою є частка тих, хто планує своє працевлаштування за кордоном – таких 20% респондентів.
- Аналіз відповідей керівного та викладацького складу показує, що і керівники, і викладачі з майстрами на перше місце серед причин невдоволеністю роботодавців випускниками ліцею ставлять те, що навчання проводиться на застарілому обладнанні, що своєю чергою позначається на якості професійної підготовки.

Серед інших причин вказувалися також низька заробітна плата, незацікавленість роботодавців у кадрах та слабка мотивація самих учнів як до роботи, так і до навчання.

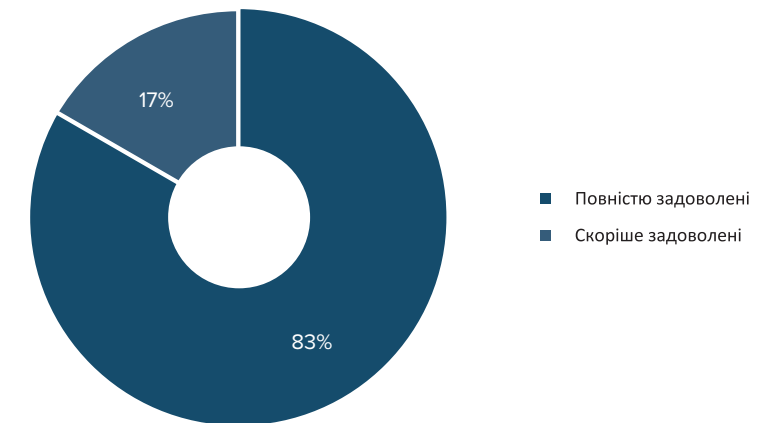
Додаток 5.

ОПИТУВАННЯ РОБОТОДАВЦІВ

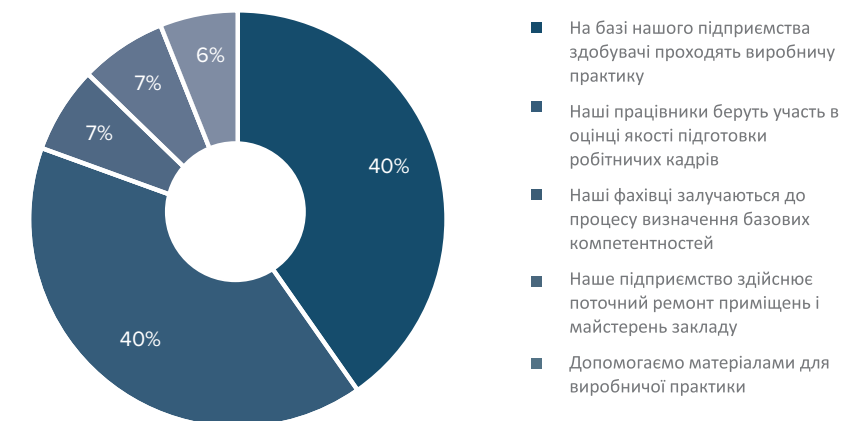
Опитування роботодавців проводилося з метою визначення ключових проблем і перспективних напрямків співпраці Бердянського машинобудівного професійного ліцею роботодавцями.

Загалом в опитуванні взяли участь 7 роботодавців. Опитування проводилося в першій половині квітні 2021 року.

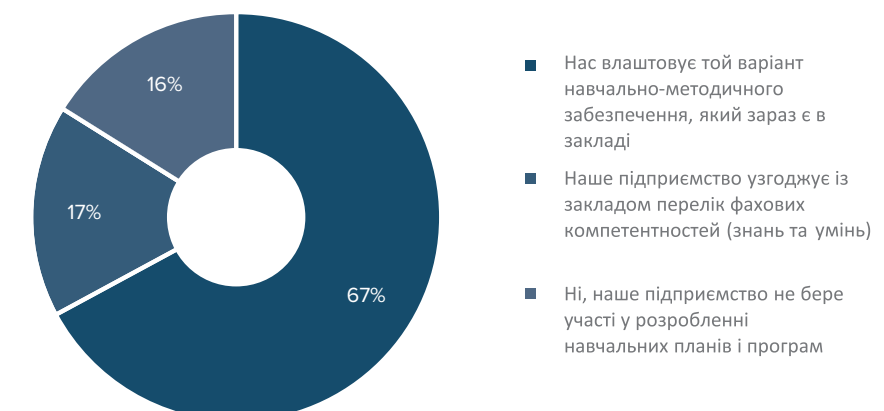
Запитання 1. Наскільки задоволене ваше підприємство рівнем співпраці із закладом?

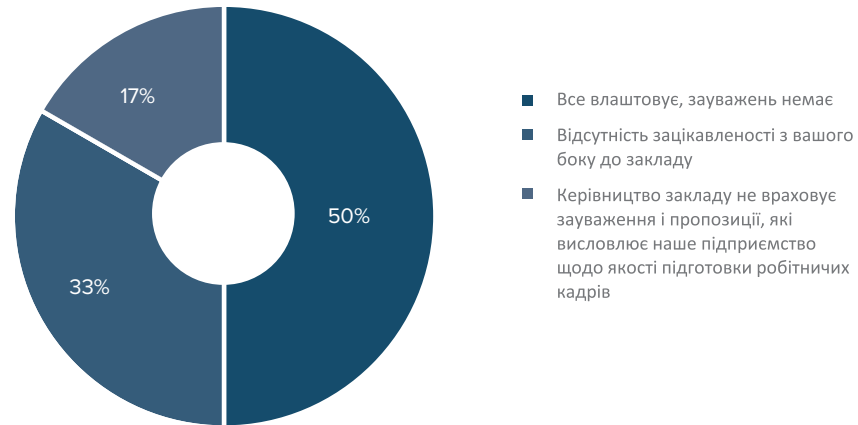
Запитання 2. Які форми співпраці склалися між вашим підприємством та закладом?

Запитання 3. Чи бере участь ваше підприємство у процесі формування робочих навчальних планів, програм, визначенні переліку навчальних предметів і професійних компетентностей?

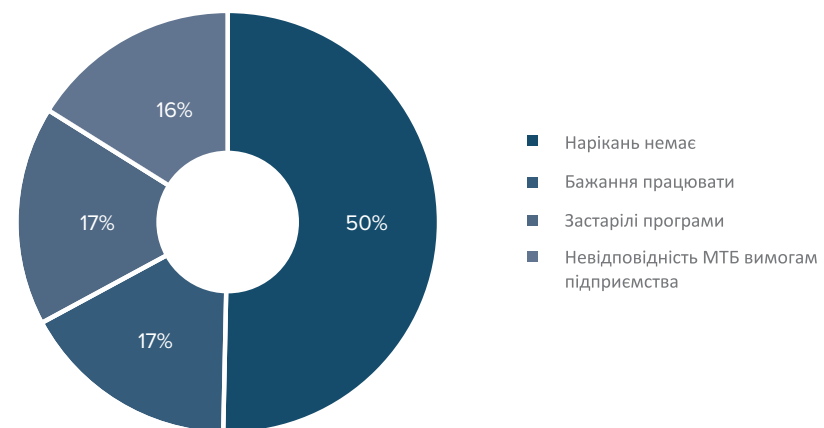
Запитання 4. Що, на вашу думку, перешкоджає налагодженню конструктивної співпраці між вашим підприємством та закладом?

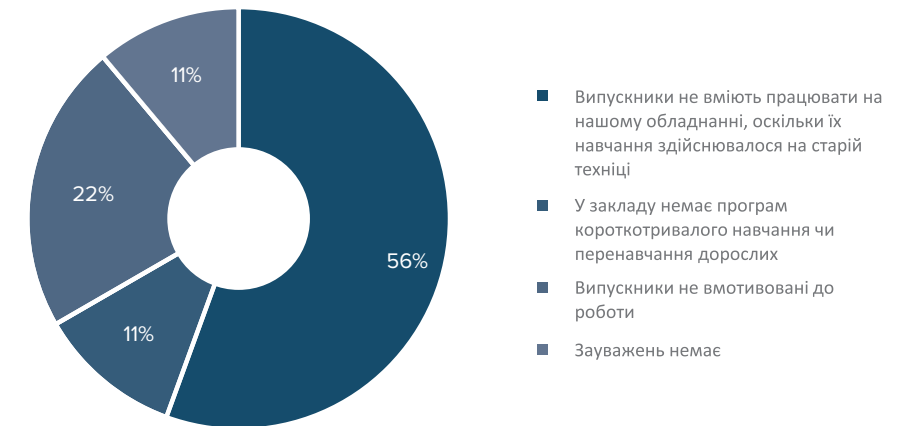
Запитання 5. Чи здійснюють заклади перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів для вашого підприємства?

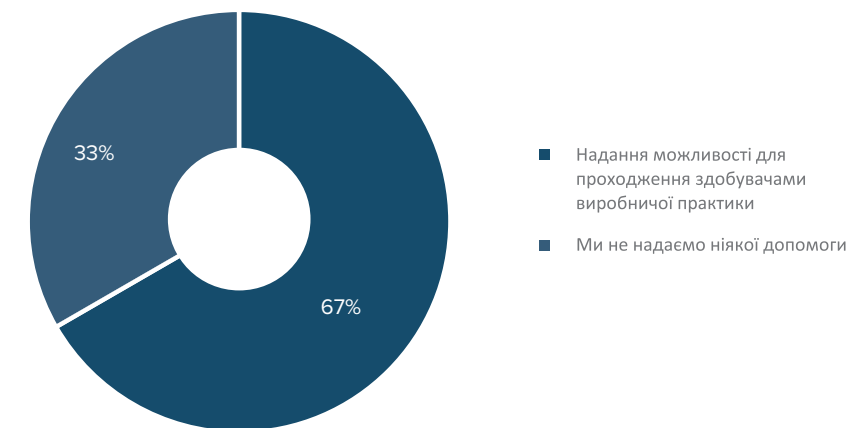
Запитання 6. Яких професійних навичок (компетентностей) бракує випусникам закладу для того, щоб відразу приступити до роботи?

Запитання 7. Які головні зауваження у вас до системи та якості підготовки робітничих кадрів у закладі?

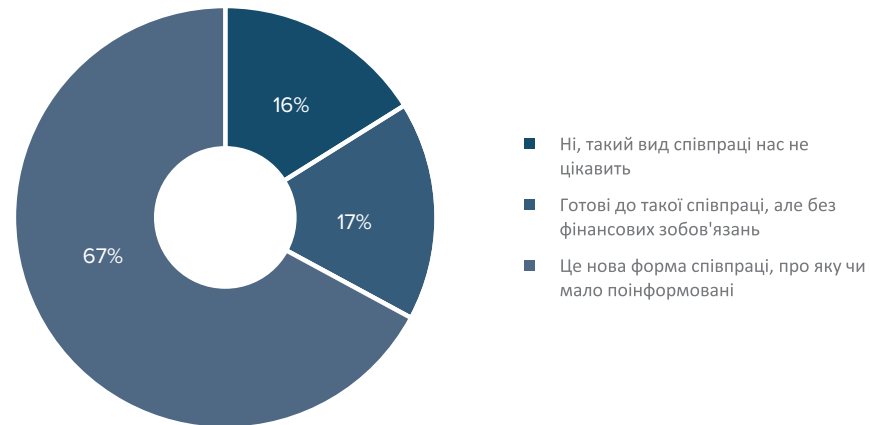
Запитання 8. Які види допомоги надає ваше підприємство закладу?

Запитання 9. Які види співпраці із закладом видаються вашому підприємству найбільш доцільними?

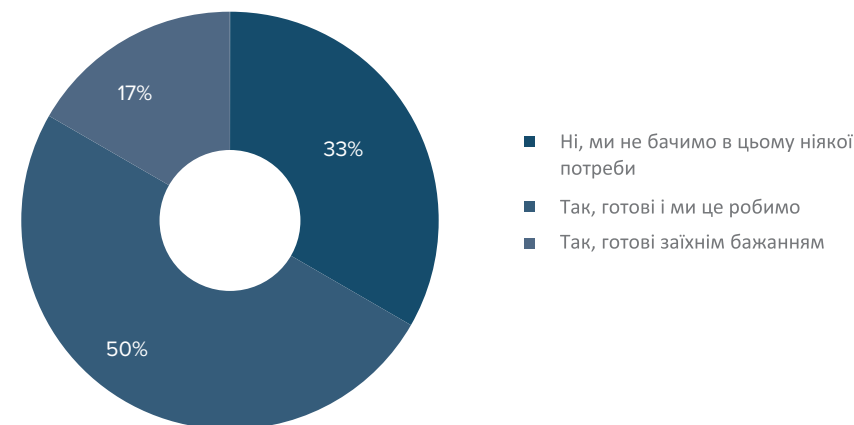
Запитання 10. Чи готове ваше підприємство до державно-приватного партнерства і до інвестицій у заклад?

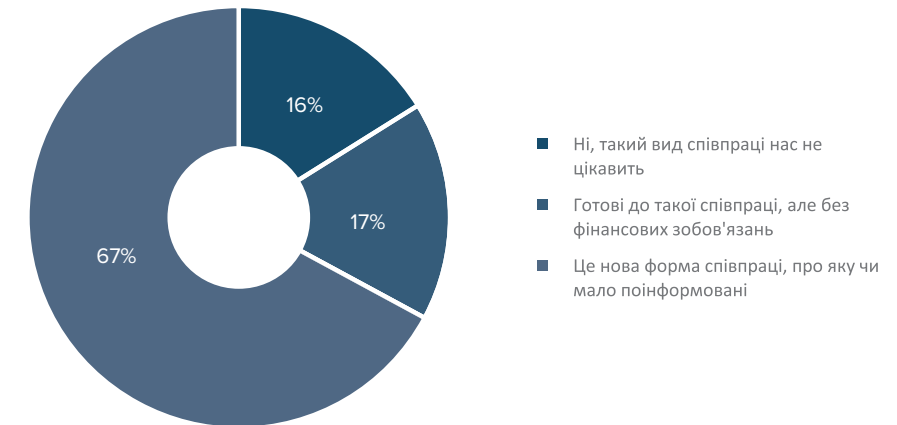
Запитання 11. Чи володіють здобувачі навичками, уміннями та компетентностями, які потрібні для роботи на вашому підприємстві?

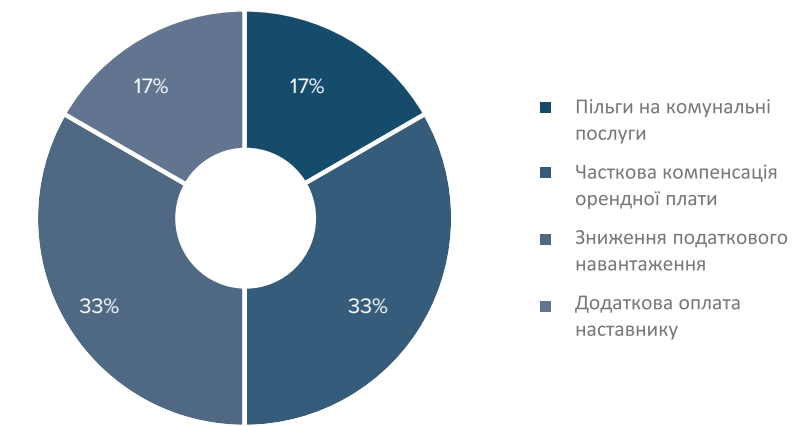
Запитання 12. Чи готове ваше підприємство брати на стажування викладачів і майстрів виробничого навчання?

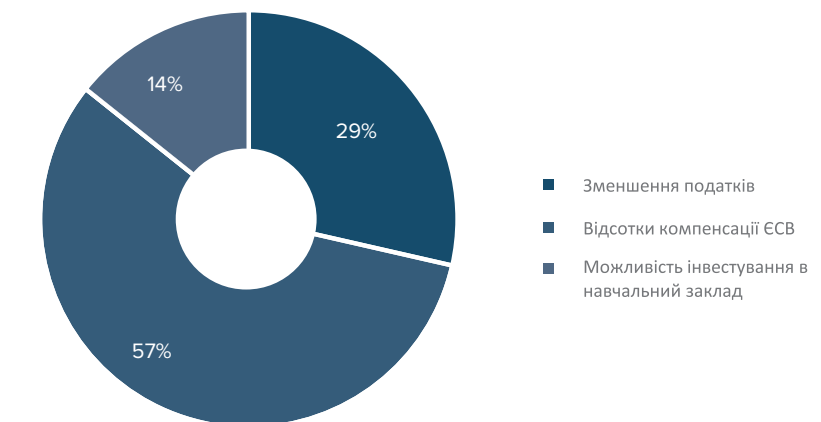
Запитання 13. Чи готове ваше підприємство підписати угоду із закладом про запровадження дуальної форми навчання?

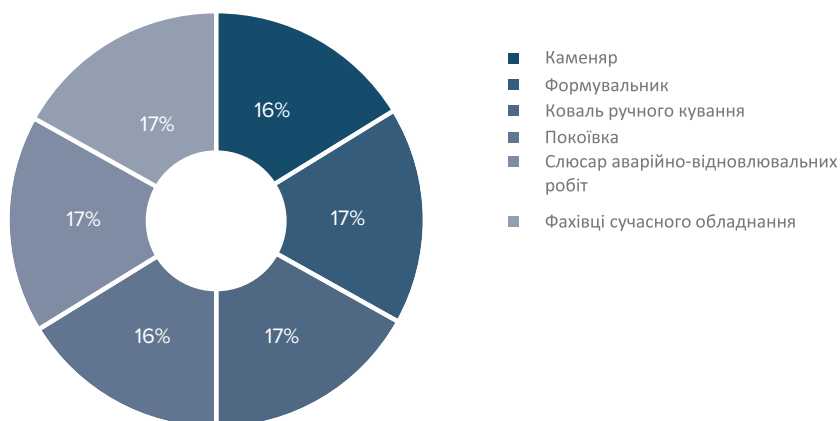
Запитання 14. Які пільги, на вашу думку, необхідно запровадити на державному та регіональному рівнях, аби роботодавці активніше співпрацювали із закладами П(ПТ)О та їх випускниками?

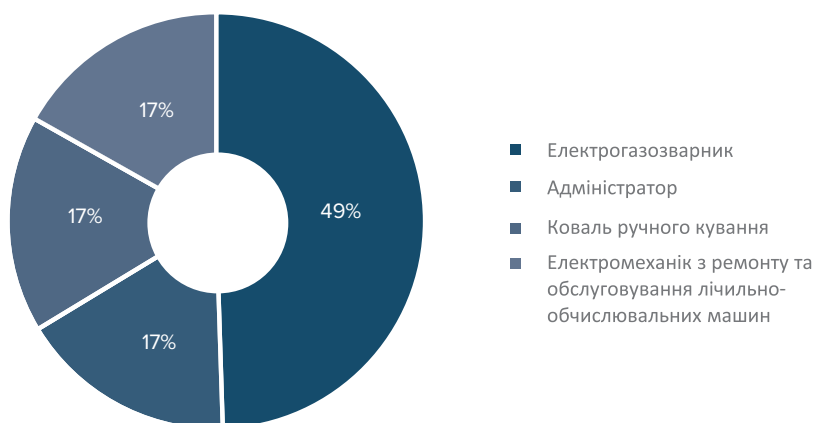
Запитання 15. Які зміни до нормативно-правових актів загальнодержавного та регіонального рівнів доцільно внести задля покращання співпраці роботодавців із закладами П(ПТ)О та підвищення якості підготовки робітничих кадрів?

Запитання 16. Назвіть 2-3 професії, які, на вашу думку, доцільно запровадити у навчальному закладі

Запитання 17. Оберіть назву професії з якою ви працюєте і для якої ви можете сформулювати основні компетенції (знання, уміння), якими мають володіти випускники закладу

Запитання 18. Вкажіть основні компетенції (навички, уміння), якими мають володіти випускники закладу для обраної вами в попередньому запитанні професії

